

**PROBLEMS CONDITIONS AND APPROACHES ON SUPERVISION
FOR MAINSTREAMING SCHOOLS IN THE OFFICE
OF SUKHOTHAI EDUCATION AREA 1**

Supanit Mingmai

**The Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Special Education
Field in Educational Administration
Pibulsongkram Rajabhat University
2009**

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

สภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียน
จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สุโขทัยเขต 1

ชื่อนักศึกษา

นางศุภนิศย์ มิ่งไม้

สาขาวิชา

การศึกษาพิเศษ

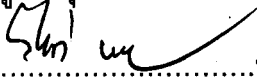
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวิมล ใจงาม

กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พวงทอง ไสยวรรณ

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

.....ประธานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ดร.สว่าง กุพัฒนวิบูลย์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ 2552

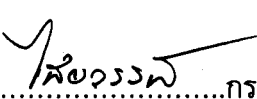
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุพัชร์ ช่างพินิจ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวิมล ใจงาม)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พวงทอง ไสยวรรณ)

.....กรรมการสถิติ/วิจัย

(รองศาสตราจารย์วิราพร พงศ์อาจารย์)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิ

(รองศาสตราจารย์บุญรักษ์ ดัตถ์เจริญรัตน์)

.....กรรมการและเลขานุการ

(อาจารย์ ดร.อดุลย์ วงศ์ศรีคุณ)

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ชื่อวิทยานิพนธ์

สภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธศาสตร์ 1

ชื่อนักศึกษา

นางศุภนิศย์ มิ่งไม้

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวิมล ใจงาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงทอง ไสยวรรณ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระหว่างผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธศาสตร์ 1

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย สภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอน จำนวน 333 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็นสภาพปัญหาการนิเทศภายในใช้สถิติ (F-test) ส่วนการศึกษาแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอน จำนวน 12 คนเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษโดยตรง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัญหาในการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธศาสตร์ 1 ปีการศึกษา 2551 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาสภาพปัญหาแต่ละด้าน พบว่า ด้านการวัดผลและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ตามลำดับ

2. เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ระหว่างผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอนในภาพรวม พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม พบว่า ควรให้ความสำคัญกับเรื่องต่อไปนี้ คือ 1) ผู้ให้การนิเทศควรเอาใจใส่ในการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง 2) บุคคลที่ทำหน้าที่นิเทศควรมีความรู้ความสามารถในเรื่องที่ตนเองจะต้องนิเทศคือมีศักยภาพในการแนะนำ ปรีกษา ช่วยเหลือแก่ผู้รับการนิเทศอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและควรเป็นไปในลักษณะของกัลยาณมิตร 3) ผู้นิเทศควรมีแนวทางที่ชัดเจนให้กับผู้ปฏิบัติและไม่ทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความสับสน 4) หลังได้รับการนิเทศแล้วผู้ปฏิบัติควรนำข้อคิดเห็นหรือข้อแนะนำของผู้ให้การนิเทศมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้ดีขึ้นและผู้ให้การนิเทศควรติดตามการดำเนินงานหลังให้การนิเทศเพื่อให้ผู้รับการนิเทศกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน 5) ควรมีการบันทึกการนิเทศเป็นรายลักษณะอักษรทุกครั้งที่มีการนิเทศ 6) ควรมีการประสานความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพราะการจัดการเรียนร่วมจะสำเร็จได้ต้องให้แต่ละฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างจริงจัง

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

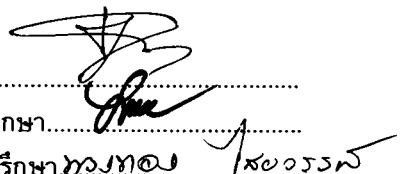
สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่อประธานที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่อกรรมการที่ปรึกษา.....

Title PROBLEMS CONDITIONS AND APPROACHES ON SUPERVISION FOR
MAINSTREAMING SCHOOLS IN THE OFFICE OF SUKHOTHAI
EDUCATION AREA 1

Author Mrs.Supanit Mingmai

Advisors Assistant Professor Dr. Siriwimon Jaingarm
Assistant Professor Puangthong Saiyawan

The objectives of this research were 1) to study the problem conditions and approaches to supervise the mainstreaming schools. 2) to compare the problem conditions of internal supervision for the mainstream schools among administrators, special educational teachers, and acting teachers. 3) to study the approaches of international supervision for mainstream schools of Sukhothai Education Area 1.

The sample of this study were 333 who are administrators, special education teachers and acting teachers. The data were collected by using 5 scale questionnaire and they were analyzed utilizing percentage, mean standard divisions, F-test. For the interview was analyzed by content analysis. In terms of the study on internal supervision, all the 12 subjects were selected by purposive sampling.

The findings were as follows:

1) The problem conditions of internal supervision for mainstream schools, according to the administrators, special education teachers and acting teachers in the Office of Sukhothai Education Area 1 in academic year 2008 were moderate. When considering each dimension of problems, the measurement and evaluation were high. Apart from that, instructional aids and activities, curriculum and curricular usage were second.

2) When comparing the opinions concerning the problem conditions of internal supervision for mainstream schools among administrators, special education teachers and acting teachers, the opinions of the administrators and acting teachers were significantly different at .05 level but other pairs were not different.

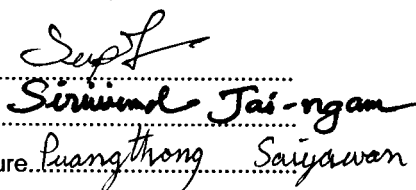
3) For the approaches of internal supervision for mainstream schools, the following items should be emphasized: 1) the supervision should be operated regularly and continually, 2) the supervisors should know how to supervise, be capable to supervise in a friendly way, 3) the guidelines should be clear and without confusion, 4) after supervising, the guidelines should be adjusted and implemented and the follow-ups should be conducted for the sake of active operation, 5) every supervision should be recorded in writing, and 6) coordination among related people should also be conducted seriously for the success of mainstream schooling.

Department Master of Education
Field of Study Special Education
Academic year 2009

Student's Signature.....

Advisor's Signature.....

Co- Advisor's Signature.....

The student's signature is 'Sup' with a flourish. The advisor's signature is 'Siriwimon Jaingarm'. The co-advisor's signature is 'Puangthong Saiyawan'.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาเป็นอย่างดี
ยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวิมล ใจงาม ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงทอง ไสยวรรณ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำ
และข้อเสนอแนะต่างๆในการปรับปรุงแก้ไขจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัย
ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดือนใจ เกียวศรี รองศาสตราจารย์วิราพร
พงศ์อาจารย์ และอาจารย์ ดร.สุพัชร์ ช่างพินิจ ผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรง
ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดีที่กรุณาตรวจสอบและแนะนำแก้ไขเครื่องมือ
การวิจัยจนมีความสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน โรงเรียนจัดการเรียนร่วม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม และ
แบบสัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแต่ผู้มีพระคุณของ
ผู้วิจัย คือ บิดา มารดา ครู อาจารย์ สามีและเพื่อน ตลอดจนผู้ที่มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้
การสนับสนุนและเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมาและขอน้อมคารวะแต่ผู้เขียนตำราวิชาการที่ได้
ศึกษาค้นคว้าและใช้อ้างอิงทุกท่าน

ศุภณิดย์ มิ่งไม้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกานีเทศภายใน.....	10
ความหมายในการนิเทศภายในโรงเรียน.....	10
จุดมุ่งหมายในการนิเทศภายในโรงเรียน.....	11
ความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน.....	12
หลักการนิเทศภายในโรงเรียน.....	14
วิธีการนิเทศภายในโรงเรียน.....	16
เทคนิคการนิเทศภายในโรงเรียน.....	17
กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน.....	20
ผู้บริหารนิเทศภายในโรงเรียน.....	22
ภารกิจของการนิเทศ 4 ด้าน	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน.....	24
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ความหมายของการจัดการเรียนร่วม.....	31
ปรัชญาและทฤษฎีแนวคิดพื้นฐานของการเรียนร่วม.....	33
แนวคิดพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม.....	38
หลักการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม.....	41
รูปแบบการจัดการเรียนร่วม.....	43
ประโยชน์ในการจัดการเรียนร่วม.....	49
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนร่วม.....	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม.....	62
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	67
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
ระยะที่ 1 สภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม...	69
ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการ เรียนร่วม.....	74
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
ระยะที่ 1 สภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ปีการศึกษา 2551	77
ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการ เรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ปีการศึกษา 2551.....	90
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	104
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	104
ขอบเขตของการวิจัย.....	104
วิธีดำเนินการวิจัย.....	106
สรุป.....	108
อภิปรายผล.....	113

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะ.....	119
บรรณานุกรม.....	120
ภาคผนวก.....	129
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	130
ภาคผนวก ข การหาค่าคุณภาพของเครื่องมือ.....	132
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	140
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือ และเก็บข้อมูล ในการวิจัย.....	153
ประวัติผู้วิจัย.....	165

สารบัญญัตราวาง

ตาราง		หน้า
1	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามโรงเรียนและตำแหน่งหน้าที่.....	70
2	แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามอำเภอและสถานภาพ.....	70
3	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ โรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัยเขต 1 ปีการศึกษา 2551....	77
4	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสภาพปัญหาการนิเทศภายในของผู้บริหาร ครูการศึกษา และครูผู้สอน โรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัยเขต 1.....	77
5	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนเรียนร่วมด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร.....	78
6	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศ ภายในสำหรับโรงเรียนเรียนร่วม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน.....	79
7	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนเรียนร่วม ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน.....	80
8	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนเรียนร่วม ด้านการวัดผลและประเมินผล.....	81
9	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่ละคู่ด้วยวิธีทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe' Test) จำแนกตามสถานภาพ.....	82
10	การเปรียบเทียบความแตกต่างการนิเทศภายในด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ของผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ.....	83
11	การเปรียบเทียบความแตกต่างการนิเทศภายในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ของผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ.....	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
12	การเปรียบเทียบความแตกต่างการนิเทศภายในด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ของผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน จำแนก ตามสถานภาพ.....	87
14	การเปรียบเทียบความแตกต่างการนิเทศภายในด้านการวัดผลและประเมินผลสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ของผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ.....	88

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน.....	22
2	รูปแบบการจัดการเรียนร่วม.....	44
3	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	68

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญและมีบทบาทในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และเสริมสร้างคุณภาพชีวิต ซึ่งหากคนมีคุณภาพแล้วย่อมส่งผลให้ประเทศชาติ และสังคม มีความเจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งปัจจุบันการศึกษามีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพการณ์ ไม่ว่าจะเป็นวิธีการสอน หลักสูตร เทคโนโลยี ตลอดจนบุคลากร ซึ่งสิ่งเหล่านี้ย่อมมีผลกระทบต่อการเรียน การสอนของสถานศึกษา การกิจที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษา ก็คือ การนิเทศ โดยเฉพาะการนิเทศภายในโรงเรียน จะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะช่วยแก้ไขปรับปรุงสิ่งที่บกพร่องด้านวิชาการให้มีการพัฒนาและส่งเสริมให้การเรียน การสอนบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับครูอาจารย์และนักเรียน จึงย่อมจะทราบปัญหาต่างๆ ได้ดีกว่าบุคลากรภายนอกเมื่อเป็นเช่นนี้แล้วการนิเทศภายใน โรงเรียนจะสามารถสนองตอบความต้องการของบุคคลในโรงเรียนได้อย่างถูกต้อง (เมตต์ เมตต์การรุณจิต, 2543 : 54) ในสภาวะการณ์ในปัจจุบันที่กระแสการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของ การปฏิรูปการศึกษากำลังดำเนินไปภายใต้กรอบนโยบายของกฎหมายการศึกษาแห่งชาติที่ ประกาศใช้ซึ่ง หมายถึง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินั้น หากวิเคราะห์ในรายละเอียดแล้ว พบว่ากระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดหลักสำคัญคือ “ผู้เรียนสำคัญที่สุด” นั้นจะบังเกิดพลัง การพัฒนาจากระดับฐานล่างเป็นสำคัญ นั่นคือ เกิดการพัฒนาโดย โรงเรียน สถานศึกษาในทุกระดับของการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพของการเรียนรู้ของโรงเรียน สถานศึกษา จะประกอบด้วยปัจจัยที่หลากหลาย องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ กระบวนการ นิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งจะเป็นกลไกของการซึ่งนำให้ความช่วยเหลือ ควบคุมกำกับ ติดตามให้ การปฏิรูปการเรียนรู้ภายในโรงเรียนก้าวไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ ผู้เกี่ยวข้องทุกคนต้องติดตาม ทบทวน และแสวงหาแนวทางการพัฒนาโดยใช้การนิเทศภายใน เป็นยุทธศาสตร์สำคัญควบคู่ไปกับการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน สถานศึกษา เพื่อบรรลุ เป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษาดังกล่าว (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2545 : 25)

การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการเชิงบริหารจัดการทางวิชาการด้าน การศึกษาที่มีมานานแล้ว เพื่อช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ให้ บังเกิดขึ้นภายในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง การนิเทศภายในโรงเรียนจะเป็นฐาน สำคัญเชิงบริหารที่เกิดจากความร่วมมือและยึดหลักความเสมอภาคและความเป็นประชาธิปไตย ของบุคลากรในโรงเรียนร่วมกัน มีข้อปฏิบัติหรือข้อตกลงร่วมกันที่จะร่วมจัดการเรียนการสอนให้

บรรลุผลตามที่ นโยบายการจัดการศึกษาและหลักสูตรกำหนดไว้การดำเนินการนิเทศภายในจะมีประสิทธิภาพได้นั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องศึกษาองค์ประกอบของการนิเทศภายในให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ชัดเจน ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน มี 3 ประการ คือ บุคลากรผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ วิธีการนิเทศ และเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 9) การจัดการศึกษาในปัจจุบัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษา ที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 มีเจตนาให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน ค้ำครองสิทธิ สร้างความเสมอภาคและให้โอกาสทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและรัฐต้องจัดการศึกษาให้กับทุกคน ทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็เด็กพิการหรือด้อยโอกาสในกลุ่มต่างๆ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2540 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 7)

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 10 วรรคสอง กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับบุคคล ที่มีความบกพร่องทางกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ วรรคสาม การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสีย ค่าใช้จ่ายและให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ในกฎกระทรวง(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 7) บุคคลที่มีความต้องการพิเศษจากอดีตที่ผ่านมาจัดอยู่ในกลุ่มประชากรผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา การจัดการศึกษาพิเศษยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ไม่สามารถให้บริการแก่ผู้ที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างทั่วถึงและยังทำได้ไม่กว้างขวางการจัดการศึกษาพิเศษยังเป็นลักษณะการจำกัดขอบเขตของผู้เรียนเป็นการจัดแยกประเภทการศึกษาสำหรับผู้มีความต้องการพิเศษและมีการเลือกระดับของความพิการหรือความบกพร่องเข้าเรียนตลอดจนรูปแบบของการจัดการศึกษาพิเศษยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างแน่ชัดทั้งนี้เนื่องจากขาดข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้พิการประเภทต่างๆ ที่ใช้ในการวางแผน ซึ่งมีผลต่อการดำเนินงานและการจัดสรรงบประมาณ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและขาดอุปกรณ์ที่เหมาะสมในการสอนบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ (ชวลีกร ตั้งเชื่อนพันธ์, 2540 : 2) ดังนั้น การจัดการศึกษาเพื่อคนพิการหรือบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ ในสหัสวรรษใหม่จึงมีแนวทางการจัดชัดเจนขึ้น กล่าวคือ มุ่งจัดในลักษณะการศึกษาแบบเรียนร่วมซึ่งหมายถึงการจัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคนในระบบการจัดการศึกษาเดียวโดยไม่แยกว่าเด็กพิการต้องไปเรียนในสถานศึกษา เฉพาะรวมทั้งเด็กนั้นต้องได้รับการสนับสนุนทุกด้าน ทั้งด้านการแพทย์ กึ่งแพทย์ วิชาการ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาพร้อมกันนั้นโรงเรียน

ต้องปรับเปลี่ยนหลักสูตร ยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการ เทคนิคการเรียนการสอน สถานที่ รวมทั้ง การจัดให้มีบุคลากรสนับสนุน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้เด็กทุกคนได้เรียนร่วมในสถานศึกษาเดียวกัน (เบญจา ชลธารินทร์, 2543) ลักษณะของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม โดยปกติ การเรียนร่วมมีรูปแบบหลายวิธี แล้วแต่จะจัดในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบในโรงเรียนเดียวกัน การที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนอยู่ในโรงเรียนเดียวกันกับเด็กปกติก็ถือว่าการเรียนร่วม หรือจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ ก็ถือว่าการเรียนร่วมบางเวลาหรือเต็มเวลาขึ้นอยู่กับความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนหรือแต่ละประเภท ที่มีความสามารถตามศักยภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเอง สิ่งสำคัญของการเรียนร่วมคือให้เด็กได้อยู่ร่วมในสังคมของคนปกติและได้ทำกิจกรรมหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ เพื่อให้โอกาสเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้แสดงหรือทราบบว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและสังคมไม่ได้อารมณ์ความรู้สึกการแต่สังคมให้การยอมรับและคอยให้ความช่วยเหลือ

จากข้อมูลการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุโขทัย ที่ผ่านมาผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ประสบปัญหาจาก กระบวนการนิเทศภายใน การจัดการเรียนการสอนระบบเรียนร่วมหลายประการ เช่น การจัดชั้นเรียน การทำแผนการสอน การสอนซ่อมเสริม การจัดหาสื่อและวิธีการวัดผลประเมินผล แม้จะมีการจัดการอบรม สัมมนาครูผู้สอนหลายครั้ง มีการบรรยายถึงปัญหาในการจัดการเรียน การสอนแบบเรียนร่วม ที่สอดคล้องกัน กระนั้นครูผู้สอนก็ยังมีปัญหาเช่นเดิม ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การไม่ได้รับการนิเทศจากผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในเทคนิคกระบวนการ (ณรงค์ อัมพรภาค, 2550 : 5) ผู้บริหารใน โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ เรียนร่วมกับ เด็กปกติ ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการและกระบวนการจัดการเรียน การสอน รวมถึง ผู้ปกครองของเด็กพิการที่เข้ามาเรียนร่วมกับเด็กปกติ ซึ่งไม่มีความเข้าใจด้านการให้ความช่วยเหลือ เด็กพิการ ความต้องการสื่อและอุปกรณ์

ดังนั้น การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมดังกล่าว เป็นปัญหาสำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภทมีความต้องการที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา จึงควรมีผู้ที่มีความรู้และสามารถให้การแนะนำในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเหล่านี้โดยใช้กระบวนการการนิเทศเพราะบุคลากรทาง การศึกษาต้องการความช่วยเหลือทางความรู้ทางปัญญา เทคนิควิธีการสอน เพิ่มความรู้ความสามารถ ในการใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน การวัดผลและประเมินผลและการนิเทศภายใน เพื่อสนับสนุนในการพัฒนาการศึกษาให้ดีและถูกต้องตามความต้องการของครูในการพัฒนา (สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 7, 2542 : 15) สภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในจังหวัดสุโขทัยนั้น

เป็นการจัดการศึกษาให้กับเด็กพิการทุกคน ทุกประเภท ได้เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุโขทัย โดยไม่จำกัดหรือแยกประเภทความต้องการพิเศษ ดังนั้น สภาพการจัดการเรียนการสอนนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ พร้อมทั้งศึกษากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสุโขทัย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเตรียมความพร้อมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเป็นข้อมูลให้การนิเทศแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วม และเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ตรงกับความต้องการจำเป็นของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต่อไป

จากเหตุผลและความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนโรงเรียนจัดการเรียนร่วม จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุโขทัย เพื่อจะนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมให้สูงขึ้น และเพื่อให้ผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนให้สูงขึ้นและเพื่อให้ผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนและจะได้ปรับปรุง กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมของตนเอง นอกจากนี้ ยังเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบระดับสูงขึ้นไป ตลอดจนใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ระหว่างผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ในกรอบการนิเทศภายใน 4 ด้าน ได้แก่

- 1.1 การนิเทศด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร
- 1.2 การนิเทศด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.3 การนิเทศด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน
- 1.4 การนิเทศด้านการวัดผลและประเมินผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่

2.1.1 ระยะที่ 1 ประชากรที่ใช้วิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู การศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนอยู่ จำนวนประชากรโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 จำนวน 155 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 2,073 คน ได้แก่

2.1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 155 คน

2.1.1.2 ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 155 คน

2.1.1.3 ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนอยู่ จำนวน 1,763 คน

2.1.2 ระยะที่ 2 ประชากรที่ใช้วิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนอยู่ ได้แก่

2.1.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนที่เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 155 คน

2.1.2.2 ครูการศึกษาพิเศษที่มีความชำนาญการพิเศษด้านการศึกษาพิเศษจำนวน 155 คน

2.1.2.3 ครูผู้สอนที่มีความชำนาญการด้านการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 1,763 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่

2.2.1 ระยะที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนอยู่ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 155 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 333 คน ได้แก่

2.2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 50 คน

2.2.1.2 ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 50 คน

2.2.1.3 ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนอยู่ จำนวน 223 คน

2.2.2 ระยะที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนอยู่ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ปีการศึกษา 2551 จาก 4 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 12 คน ได้แก่

2.2.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนที่เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 3 คน

2.2.2.2 ครูการศึกษาพิเศษที่มีความชำนาญการพิเศษด้านการศึกษาพิเศษจำนวน 3 คน

2.2.2.3 ครูผู้สอนที่มีความชำนาญการด้านการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 3 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ของกลุ่มตัวอย่างซึ่งแบ่งเป็น ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ในรอบการนิเทศ 4 ด้าน ได้แก่

3.2.1 การนิเทศด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

3.2.2 การนิเทศด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

3.2.3 การนิเทศด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

3.2.4 การนิเทศด้านการวัดผลและประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม หมายถึง สถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม เกี่ยวกับการการให้คำปรึกษา แนะนำ แลกเปลี่ยนประสบการณ์และให้ความรู้โดยวิธีการต่างๆแก่ครูนิเทศภายใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งได้จากการสอบถามผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน ได้แก่

1. การนิเทศด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร หมายถึง การจัดให้มีและส่งเสริมให้ครูได้เข้าใจ หลักสูตร การปรับหลักสูตร การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการสอนเสริม การวิเคราะห์เด็ก

2. การนิเทศด้านกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวางแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสอน การประเมินผลหลังการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ การสอนซ่อมเสริม

3. การนิเทศด้านสื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอน หมายถึง การจัดให้มี จัดหา สร้างหรือผลิต สื่อการเรียนการสอน ส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการสอน และจัดให้มีห้องเสริมวิชาการ

4. การนิเทศด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อให้ครูมีความรู้ ชี้แจงให้ครูเข้าใจวิธี การวัดผลการศึกษาและนำเทคนิคและวิธีการวัดผลประเมินผลให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตร การประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงและการจัดทำแฟ้มสะสมงาน

ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม หมายถึง ระดับความยุ่งยากหรือความขัดข้องที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และสิ่งที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศภายในของโรงเรียนระดับปัญหามาก 3 รายการแรก

แนวทางการนิเทศภายใน หมายถึง วิธีการดำเนินงานในการแก้ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม 4 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านสื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอน 4) ด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งได้มาจากการสังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์

โรงเรียนจัดการเรียนร่วม หมายถึง โรงเรียนที่มีกระบวนการในการจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนปกติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1

ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำในโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1

ครูการศึกษาพิเศษ หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบหัวหน้าโครงการด้านการศึกษาพิเศษของสถานศึกษา และเป็นครูสอนเด็กพิเศษรวมทั้งปฏิบัติหน้าที่ทำการสอนหรือปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1

ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนอยู่ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. จะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 และผู้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมอื่นๆ จะทำให้ทราบสภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดเรียนร่วมและใช้เป็นแนวทางการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนและกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาพิเศษให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎีตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน
 - 1.1 ความหมายในการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 1.2 จุดมุ่งหมายในการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 1.3 ความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 1.4 หลักการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 1.5 วิธีการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 1.6 เทคนิคการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 1.7 กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 1.8 ผู้บริหารกับการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 1.9 ภารกิจของการนิเทศ 4 ด้าน
 - 1.9.1 การนิเทศด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร
 - 1.9.2 การนิเทศด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 1.9.3 การนิเทศด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน
 - 1.9.4 การนิเทศด้านการวัดผลประเมินผล
 - 1.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม
 - 2.1 ความหมายการจัดการเรียนร่วม
 - 2.2 ปรัชญาและทฤษฎีแนวคิดพื้นฐานของการเรียนร่วม
 - 2.3 แนวคิดพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม
 - 2.4 หลักการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม
 - 2.5 ประโยชน์ในการจัดการเรียนร่วม
 - 2.6 รูปแบบการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน
 - 2.7 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนร่วม
 - 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม
3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน

1.1 ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการให้มีขึ้นภายในโรงเรียนของตนเอง เพื่อช่วยเหลือ และปรับปรุงงานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและงานสนับสนุนต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่วนในด้านความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนนั้น นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

สุวัณณา ทัดเทียม (2538 : 10) ได้สรุปว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึงกระบวนการปฏิบัติงานร่วมมือกัน ช่วยเหลือกันและกันของบุคลากรทางการศึกษาภายในโรงเรียนในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของการปฏิบัติงานของครู เพื่อทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น หรือเพื่อพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนให้สูงขึ้นด้วยความเต็มใจและพอใจด้วยกันทุกฝ่าย ทั้งนี้โดยการนำของผู้บริหารโรงเรียน

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิงคารวัฒน์ (2537 : 118) กล่าวถึงการนิเทศภายในโรงเรียนหมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน มีการดำเนินงานเป็นลำดับขั้นตอน มีกระบวนการเฉพาะเพื่อตอบสนองจุดมุ่งหมายที่แท้จริง คือ ผลงาน (นักเรียน) ที่มีคุณภาพสูง มีการพัฒนางาน คือการเรียนการสอน และมีการพัฒนาคน คือครู ให้มีความพอใจและมั่นใจในการทำงาน

ไกลแสมเมอร์ และคณะ (1980, อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2542 : 222) ได้ให้ความหมาย ของการนิเทศภายในว่าเป็นลักษณะงานที่มอบหมายให้ครูหรือผู้นิเทศที่จะกระตุ้นให้ครูหรือครูแนะแนวในสถานศึกษาได้มีการพัฒนาในการที่จะนำวิธีการสอน สื่อการเรียนการสอนมาใช้โดยเน้นถึงทักษะในการติดต่อสื่อสารปัจจุบัน การนิเทศการศึกษาเป็นความพยายามที่จะช่วยเหลือครูแก้ปัญหา ช่วยเหลือครูในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างครูและนักเรียน

กลิดแมน (1981, อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2542 : 222) ได้ให้ความหมายการนิเทศว่า เป็นแนวความคิดเกี่ยวกับงานและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการสอนในเรื่องหลักการจัดการจัดครูเข้าสอน การจัดสื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก การเตรียมและพัฒนาครู รวมทั้งการประเมินผลการเรียนการสอน

วัชรา เล่าเรียนดี (2548 : 130) กล่าวถึง การนิเทศภายในโรงเรียนว่าเป็น กระบวนการนิเทศการศึกษาและกิจกรรมต่างๆที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่จัดดำเนินการในโรงเรียนโดยบุคลากรในโรงเรียนเป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนโดยตรง

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนคือ กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ในการร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพ การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษาของนักเรียนให้สูงขึ้น และตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้คือเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารที่จะดำเนินให้เกิดขึ้น

1.2 จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา ในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ดังนั้นจึงมีนักการศึกษาหลายท่านได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538 : 121) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน มีดังนี้

1. เพื่อช่วยเหลือครูในการพัฒนาและปรับปรุงตนเอง
2. เพื่อส่งเสริมให้มีการปรับปรุงหลักสูตร
3. เพื่อช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น
4. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่มีอยู่ในโรงเรียนได้

ช่วยเหลือเพื่อนครูด้วยกัน

5. เพื่อส่งเสริมให้คณะครูมีความสนใจในวัสดุอุปกรณ์การสอน
6. เพื่อช่วยช่วยเหลือครูในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กนักเรียนให้

สูงขึ้น

7. เพื่อช่วยเหลือครูในการประเมินผลเด็กนักเรียน
8. เพื่อส่งเสริมยั่วยุให้ครูรู้จักประเมินโครงการการปฏิบัติงานและ

ความก้าวหน้าในอาชีพ

9. เพื่อช่วยให้ครูประสบความสำเร็จและมีความรู้สึกมั่นคง

สุวัฒนา ทัดเทียม (2538 : 14) กล่าวว่า การนิเทศภายในมีความมุ่งหมายในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น โดยอาศัยความร่วมมือของบุคลากรภายในโรงเรียนมุ่งประสานงานด้านวิชาการเพื่อพัฒนาหลักสูตร ช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนตลอดจนช่วยให้เกิดพัฒนาการทางวิชาชีพครูให้ครูพัฒนาพฤติกรรมการสอนอยู่ตลอดเวลาซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการเรียนของนักเรียนด้วย

ซารี มณีศรี (2542 : 119) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนที่อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน มีการปฏิบัติงานนิเทศในด้านต่างๆ ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูได้เข้าใจถึงปัญหาของครูและนักเรียน ที่ครูกำลังสอนอยู่ ให้ครูเข้าใจได้ชัดเจน เด็กนักเรียนในแต่ละวัยมีลักษณะพฤติกรรมและความต้องการอย่างไร จะดำเนินการสอนอย่างไร เพื่อสนองความแตกต่างของนักเรียนให้มากที่สุด
2. เพื่อช่วยให้ครูได้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้งถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยทั่วไปของโรงเรียน ตลอดจนปรัชญา พันธกิจ เป้าหมายของโรงเรียนเพื่อช่วยให้ครู ดำเนินการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์
3. เพื่อช่วยให้ครูมีลักษณะผู้นำและเป็นนักประชาธิปไตย
4. เพื่อช่วยให้ผู้บริหาร ผู้นิเทศสามารถดำเนินตามความรู้ความสามารถ พิเศษของครูแต่ละคน จะช่วยส่งเสริมความสามารถพิเศษนั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน
5. เพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
6. เพื่อสร้างขวัญกำลังใจครู เพื่อจะได้ร่วมมือกันปฏิบัติงานให้บรรลุ เป้าหมายปลายทางเดียวกันของโรงเรียน
7. เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน สมรรถภาพการสอนของครู และหาแนวทางที่จะปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเอง ให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาการเรียนการสอน ให้มี คุณภาพมีความก้าวหน้ายิ่งขึ้นโดยอาศัยความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน

1.3 ความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำเป็นต้องอาศัยการนิเทศการศึกษา โดยเฉพาะการนิเทศภายในโรงเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน เป็นอย่างยิ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความจำเป็นในการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนดังนี้

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2535 : 5) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นในการนิเทศ การศึกษาไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนยุ่งยาก จำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศเพื่อเป็นการให้บริการแก่ครูจำนวนมากที่มีความสามารถต่าง ๆ กัน
2. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครูแม้ว่า จะได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ครูก็จะต้องปรับปรุงการฝึกฝนเสมอ
3. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียม การสอน

4. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัย อยู่เสมอเนื่องจาก การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เป็นอยู่

สุวัฒนา ทัดเทียม (2538 : 11) ได้สรุปว่า โรงเรียนมีความจำเป็นต้องการ นิเทศภายในโรงเรียน เพราะการนิเทศภายในโรงเรียนมีส่วนช่วยส่งเสริมให้ครูร่วมกันทำงาน โดยใช้ หลักคิดแก้ปัญหาตนเอง แทนการรอคอย หรือรอรับความช่วยเหลือจากบุคลากรที่อยู่ นอกโรงเรียน ทั้งยังรู้จักใช้หลักประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานอันจะเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องสำคัญมาก ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนด้วย

นิศากร ทองคำ (2538 : 21) การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการจัด การศึกษาในโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงของระบบทางการศึกษา ตลอดจน การพัฒนาหลักสูตร ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว วัฒนธรรมและสังคมเปลี่ยนไป อย่างรวดเร็ว การขาดประสบการณ์ของครูใหม่ การประสบ ปัญหาในการเรียนการสอนของครู ดังนั้น การนิเทศการศึกษาจึงมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ใน การ ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น บรรลุตามความมุ่งหมายของการนิเทศ การศึกษาและนักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ความจำเป็นที่จะต้องนิเทศ การศึกษาในระบบโรงเรียนก็เนื่องมาจากว่าโรงเรียนยังไม่พร้อมทางด้านบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนกระบวนการให้การศึกษทั้งหมด ครูยังต้องการทราบเทคนิคใหม่ ๆ ทาง การเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้สูงขึ้น

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542 : 224) ได้อธิบาย ในสภาพปัจจุบัน การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ด้วยเหตุผลดังนี้

1. ศึกษานิเทศก์โดยตำแหน่งมีจำนวนจำกัด ไม่สามารถสนอง ความต้องการทางด้าน การนิเทศการศึกษาของโรงเรียนต่างๆได้อย่างทั่วถึง
2. สภาพปัญหาและความต้องการแต่ละโรงเรียนไม่เหมือนกัน จึงเป็น การยากที่ศึกษานิเทศก์จากภายนอกจะรู้สภาพปัญหาความต้องการของโรงเรียนที่แท้จริงได้ การสนองตอบความต้องการจึงเป็นไปได้ยาก
3. ในสภาพปัจจุบันบุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่ มีความรู้และ ความสามารถเพียงพอ บางคนมีความชำนาญเฉพาะสาขาวิชาอีกด้วย ดังนั้นสมควรจะได้ใช้ ทรัพยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
4. เป็นการสอดคล้องกับปรัชญา หลักการ และวิธีการนิเทศสมัยใหม่ที่สุด ซึ่งการนิเทศสมัยใหม่จะเกิดขึ้นด้วยความร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันมาใช้จะต้องมีคนมา ช่วยชี้แนวทาง
5. การประสานงานในสถานศึกษาจะสะดวก เพราะความคุ้นเคยกันมี ประชาสัมพันธ์งานได้ทั่วถึง

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนเป็นอย่างยิ่งเพราะสามารถช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนได้ โดยความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรในโรงเรียนและสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงเป้าหมายเพราะผู้นิเทศก็มีความรู้จักและคุ้นเคยกับผู้รับการนิเทศ ซึ่งมีผลทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.4 หลักการนิเทศภายในโรงเรียน

สุวัทนา ทัดเทียม (2538 : 17 - 18) ได้สรุปว่า การที่จะจัดการนิเทศภายในโรงเรียนให้ได้ผลนั้น ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นิเทศ ควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะการปฏิบัติงานของบุคลากรและควรมียึดหลักการสำคัญต่างๆ คือ

1. ความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียน การจัดการนิเทศภายในโรงเรียนจะได้ผลดี ถ้าผู้จัดการนิเทศเข้าใจถึงธรรมชาติของผู้ปฏิบัติงาน เข้าใจถึงศักยภาพสภาพพื้นฐานทางจิตใจ ตลอดจนความต้องการของบุคลากรเหล่านั้น

2. หลักการสำคัญสำหรับ การนิเทศภายในโรงเรียน การจัดการนิเทศภายในโรงเรียนให้ได้ผลต้องยึดหลักการ ดังนี้

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนต้องถือว่าการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นงานในความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนโดยตรง ซึ่งการดำเนินการนั้นผู้บริหารจะดำเนินการเองหรือมอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการแทนก็ได้

2.2 การนิเทศภายในโรงเรียนจะสำเร็จลงได้ก็จำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือจาก 3 ฝ่าย คือ ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ หากขาดความร่วมมือจากฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายใด การนิเทศก็ไม่มีโอกาสพบความสำเร็จได้เลย

2.3 จะต้องหนักกว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการทำงานร่วมกันเพื่อช่วยพัฒนาเพื่อนร่วมงาน ให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น การนิเทศไม่ใช่การบังคับหรือคอยจับผิดแต่ประการใด

2.4 บุคลากรในโรงเรียนต้องมีการยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนถ่ายทอดความเชี่ยวชาญให้แก่เพื่อนร่วมงาน เพื่อให้ทุกคนในหน่วยงานมีความรู้ความสามารถสูงขึ้น

2.5 การนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องเกิดขึ้นจากความจำเป็นในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

2.6 การสร้างเสริมขวัญกำลังใจของผู้บริหารโรงเรียน จะส่งผลต่อความสำเร็จของการนิเทศภายในโรงเรียนด้วย

อาดัมส์ และดิกกี (อ้างถึงใน เยาวภา เดชะคุปต์, 2542 : 107) ได้เรียบเรียงหลักพื้นฐานของการนิเทศไว้ซึ่งเป็นหลักที่จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารการศึกษาและผู้นิเทศได้รับผลสำเร็จในการช่วยเหลือครู นักเรียนและโรงเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นคือ

1. การนิเทศเป็นการช่วยกระตุ้นเตือน การประสานงานและแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ครู

2. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานหลักประชาธิปไตย

3. การนิเทศเป็นกระบวนการสร้างสรรค์

4. การนิเทศคือการสร้างมนุษยสัมพันธ์

5. การนิเทศโดยมุ่งส่งเสริมขวัญและกำลังใจ

6. การนิเทศเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงหลักสูตร

7. การนิเทศมีจุดมุ่งหมายที่จะลดช่องว่าง ปัญหา และอุปสรรคระหว่างโรงเรียนกับชุมชนชนบท

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542 : 227) ได้สรุป หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นแนวปฏิบัติที่ผู้นิเทศต้องนำไปปฏิบัติขณะทำการนิเทศ มีดังนี้

1. การนิเทศควรมีการบริหารงานเป็นระบบ และมีการวางแผนการดำเนินงานเป็นโครงการ

2. การนิเทศต้องถือหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน คือมีความเป็นประชาธิปไตยเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินงานและใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อในงานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

3. การนิเทศเป็นงานสร้างสรรค์ เป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคลให้แต่ละบุคคลได้แสดงออกและพัฒนาความสามารถเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่

4. การนิเทศเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน โดยให้ครูอาจารย์ได้เรียนรู้ว่าปัญหาของตนเองเป็นอย่างไร จะหรรวิธีแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร

5. การนิเทศเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้น สร้างความเข้าใจระหว่างกันสร้างมนุษยสัมพันธ์วิธีการทำงานที่ดี และความสามารถที่จะอยู่รวมกันได้

6. การนิเทศเป็นการสร้างความผูกพัน และความมั่นคงต่องานอาชีพ รวมทั้งความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

7. การนิเทศเป็นการพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพครู ให้มีความรู้สึกรากฐานในอาจารย์เป็นอาชีพที่ต้องใช้วิชาความรู้และความสามารถและสามารถที่จะพัฒนาได้

สรุปได้ว่า หลักการนิเทศภายในโรงเรียนมี เพื่อให้การช่วยเหลือแนะนำครูในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จ โดยตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย ผู้บริหารโรงเรียนต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้โอกาสครูได้ใช้ความรู้ความสามารถเพื่อปรับปรุงการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้น กระตุ้นครูให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีส่วนร่วมวางแผนการทำงานและตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน นอกจากนี้ควรมีการให้บริการอำนวยความสะดวกจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เหมาะสม มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การปฏิบัติงานในโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

1.5 วิธีการนิเทศภายในโรงเรียน

วิธีการนิเทศ เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การนิเทศภายในโรงเรียนประสบความสำเร็จบรรลุจุดมุ่งหมายของการนิเทศ ซึ่งการนิเทศภายในโรงเรียนแต่ละโรงเรียนควรคำนึงถึงสภาพปัจจุบันและความต้องการของโรงเรียน ดังนั้น ผู้นิเทศจำเป็นต้องประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ วิธีการนิเทศภายในโรงเรียน ได้มีนักการศึกษาให้แนวคิดไว้หลายทัศนะ ดังนี้

กรมสามัญศึกษา (2545 : 42) โดยหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 7 ได้กำหนดการนิเทศภายในโรงเรียนสามารถแยกตามวิธีการพัฒนาบุคลากรออกเป็น 2 แบบ คือ การนิเทศเพื่อพัฒนาเป็นกลุ่ม และการนิเทศเพื่อพัฒนาเป็นรายบุคคล คือ

1. การนิเทศเพื่อพัฒนาเป็นกลุ่ม มีวิธีดำเนินการได้ในรูปแบบ ดังนี้
 - 1.1 การจัดประชุม
 - 1.2 การให้คำปรึกษาหารือ
 - 1.3 การฝึกงาน
 - 1.4 กลุ่มศึกษาเฉพาะเรื่อง
 - 1.5 การจัดทัศนศึกษา
 - 1.6 การสาธิต
 - 1.7 การอภิปราย
 - 1.8 การจัดนิทรรศการหรือการแสดงผลงาน
 - 1.9 การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้
2. การนิเทศเพื่อพัฒนาเป็นรายบุคคล
 - 2.1 การฝึกงาน
 - 2.2 การเรียนรู้จากประสบการณ์
 - 2.3 การเข้ารับการอบรม
 - 2.4 การเยี่ยมเยียนดูงานที่อื่น
 - 2.5 การอ่าน

2.6 การสังเกตการณ์สอน

2.7 การให้ทดลองปฏิบัติจริง

2.8 การไปสังเกตคนอื่นปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า วิธีการนิเทศภายในโรงเรียนของนักการศึกษาหลายท่านสามารถแบ่งออกได้เป็นทั้งรายกลุ่มและรายบุคคลโดยวิธีที่หลากหลายได้แก่

วิธีให้ความรู้ คือการใช้เอกสารความรู้ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ การฝึกอบรม การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ การเข้ารับการอบรม การอ่าน

วิธีการให้ลงมือปฏิบัติ คือการประชุมปฏิบัติการ การสาธิต การสังเกตการณ์สอน การฝึกงาน การให้ทดลองปฏิบัติจริง

วิธีการให้ดูตัวอย่าง คือการจัดทัศนศึกษา กลุ่มศึกษาเฉพาะเรื่อง การสาธิต การสังเกตการณ์สอน การไปสังเกตคนอื่นปฏิบัติงาน

วิธีการให้แสดงออกซึ่งความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ คือการระดมสมอง การดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ การประชุมปรึกษาหารือและแนะนำ การอภิปราย การให้ครูเสนอข่าวและบทความ การสัมมนา การจัดนิทรรศการ การสมาคมและสันทนากการ การจัดประชุม การให้คำปรึกษาหารือ การอภิปราย

1.6 เทคนิคการนิเทศภายใน

เทคนิคการนิเทศภายใน เป็นวิธีการนำกิจกรรมต่างๆทางการนิเทศไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมกับบุคคล สถานที่ เวลาหรือสถานการณ์นั้นๆ ได้มีนักการศึกษา กล่าวหลายท่าน ได้แก่

ซารี มณีศรี (2542 : 108 - 111) ได้กล่าว เทคนิคการนิเทศสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

ก. การนิเทศเป็นกลุ่ม มีวิธีการดังต่อไปนี้

1. การจัดตั้งคณะกรรมการ ได้แก่ การจัดให้มีคณะกรรมการขึ้นในการนิเทศเรื่องต่างๆ คณะกรรมการอาจเป็นกลุ่มขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ได้ตามต้องการ

2. การเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ ได้แก่ การจัดการศึกษาเพิ่มเติม นอกเวลาราชการสำหรับครูทั้งที่เป็นหลักสูตรที่นับหน่วยกิต หรือการศึกษาอบรมภาคฤดูร้อน เพื่อจะได้นำความรู้มาปรับปรุงการเรียนการสอน คือ บางลักษณะวิชายากที่จะนำมาใช้ในห้องเรียน ผู้สอนบางคนไม่รู้วิธีการที่จะมาฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน การสอนแบบบรรยายอาจจะไม่เหมาะสมกับการพัฒนาวิธีการใหม่ๆ

3. การจัดห้องปฏิบัติการหลักสูตร ได้แก่การจัดให้มีศูนย์กลางรวบรวมวัสดุอุปกรณ์ หนังสือ แบบเรียน สื่อการสอนต่างๆ นอกเหนือจากเป็นแหล่งวิชาการแล้ว ยังเป็นแหล่งกระตุ้นให้ครูกระตือรือร้นที่จะศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา

4. การส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ การส่งเสริมครูให้อ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในวิชาชีพและเพิ่มทักษะการอ่าน

5. การสาธิตการสอน ได้แก่ การแสดงวิธีการสอนที่มีการเตรียมการสอนอย่างรอบคอบ มีความมุ่งหมายแน่นอน ครูที่สังเกตการณ์สอนต้องเข้าใจจุดมุ่งหมายของการสาธิตการสอน โดยมีการอภิปรายการสอนร่วมกัน ระหว่างผู้สาธิตและครูหลังการสอน

6. การศึกษานอกสถานที่ ได้แก่ การเรียนรู้ประสบการณ์ตรง การศึกษาจากสภาพจริง จากสถานศึกษาอื่นๆ หรือจากแหล่งวิทยาการชุมชนต่างๆ

7. การฟังคำบรรยาย ได้แก่ การเชิญวิทยากรมาบรรยายเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการเรียนการสอน วิธีการใหม่ๆ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพอื่นๆ

8. การอภิปราย ได้แก่ เทคนิคระดมความคิดกลุ่ม ผู้นิเทศควรกระตุ้นครูให้ค้นคว้าหาความรู้เพื่อจะได้ชื่อว่าเป็นสมาชิกที่ดีในการอภิปราย

9. การจัดห้องสมุดวิชาชีพ ได้แก่ การจัดห้องที่มีความสะดวกสบาย มีหนังสือวารสาร วัสดุอุปกรณ์ต่างๆพร้อมข้อมูลเพื่อความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ ครูทุกคนมีอิสระพอที่จะเข้ามาใช้ด้วยตนเองตลอดเวลา สามารถนำหนังสือหรือวัสดุอุปกรณ์ออกไปได้ตามที่ต้องการภายในห้องมีที่สำหรับประชุมกลุ่มย่อยหรือประชุมปรึกษาหารือกันได้อย่างสะดวกสบาย

10. การจัดตั้งองค์วิชาชีพและการวิชาชีพ ได้แก่ การพบปะสร้างความคุ้นเคยนอกจากจะมีประโยชน์ในด้านสังคมของครูแล้วยังได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างกันด้วยหลังการประชุมควรจะได้เขียนสรุปรายงานผลการประชุมออกเผยแพร่เพื่อประโยชน์สำหรับผู้ไม่ได้ร่วมประชุม

11. การจัดทำหนังสือและคู่มือครู ได้แก่ ป้ายนิเทศ หนังสือคู่มือครู ซึ่งมีคุณค่ามากสำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ควรมีไว้เพื่อให้ครูทุกคนได้ทราบเกี่ยวกับแผนงานและโครงการต่างๆ

12. การประชุมและประชุมผู้บริหาร ได้แก่ การประชุมระหว่างครูหรือระหว่างกลุ่มผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนซึ่งอาจจะเป็นการประชุมอย่างเป็นทางการที่มีการวางแผนล่วงหน้า การประชุมที่ไม่เป็นทางการซึ่งสมาชิกผู้เข้าร่วมประชุมมีลักษณะของความเป็นมิตรหลักการในการประชุมและมีประเมิณผลโดยสม่ำเสมอ

13. การประชุมการปฏิบัติการหรือการประชุมกลุ่ม ได้แก่ การประชุมกลุ่มบุคลากรเพื่อทำงานร่วมกันในการแก้ปัญหาโดยการลงมือปฏิบัติ การประชุมปฏิบัติการนี้ได้พัฒนาอย่างรวดเร็วเพราะสามารถจัดให้เหมาะสมกับสภาพการ ปัญหาและความต้องการ ทั้งในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม

ข. การนิเทศรายบุคคลมีวิธีการดังนี้

1. การสังเกตการสอนในชั้นเรียน เป็นเทคนิคที่ใช้มานานและปัจจุบันยังใช้อยู่เสมอ การสังเกตการสอนไม่ใช่เป็นการประเมินครู เพื่อวัตถุประสงค์ในด้านการบริหารหรือด้านวินัย หากแต่เป็นการปรับปรุงตัวครู ทั้งครูและผู้นิเทศจะต้องเข้าใจความมุ่งหมายของการนิเทศร่วมกันว่า นิเทศเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ไม่ใช่เพื่อจับผิด การสังเกตการสอนอาจแจ้งให้ทราบล่วงหน้าหรือไม่แจ้งให้ทราบแล้วแต่การปฏิบัติของแต่ละแห่ง หรือถ้าเป็นความต้องการของครูอาจเชิญศึกษานิเทศก์ไปเยี่ยมเยียนก็ได้หรือโดยหน้าที่ ของศึกษานิเทศก์ แม้ครูจะไม่เชิญก็ต้องไปเยี่ยมเยียนครู หลักการและกระบวนการสังเกตการณ์สอนดังนี้

1.1 การวางแผนเยี่ยมเยียน ความสำเร็จของการสังเกตการสอนขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างครูกับศึกษานิเทศก์ ควรมีการกำหนดวันและเวลาที่สะดวกล่วงหน้าโดยมีการปรึกษาหารือกับครู การให้คำแนะนำทางวิชาชีพ จะได้ผลดี ถ้าหากศึกษานิเทศก์และครูได้ร่วมกันศึกษาถึงปัญหาก่อนที่จะศึกษานิเทศก์ก็จะไปเยี่ยมเยียนชั้นเรียนหลังจากสังเกตการสอนแล้วร่วมกันแปลข้อมูลและให้ข้อมูลที่แน่นอน แม้ว่าวิธีนี้จะเป็นวิธีที่ได้ผลมาก แต่ก็ยังเป็นเพียงวิธีการหนึ่งไม่ควรใช้มากเกินไป เจตคติของครู การวางแผน การไปเยี่ยมมารยาทของผู้นิเทศ เวลาที่ใช้และอื่น ๆ เป็นปัจจัยสำคัญในความสำเร็จของการนิเทศ

1.2 การดำเนินงานสังเกตการสอน ความสำเร็จในการสังเกตการสอน โดยส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับปฏิสัมพันธ์ระหว่างศึกษานิเทศก์ครูและนักเรียนเวลาเข้าชั้นเรียนทักทายครูอย่างเจียม ๆ และในที่ ๆ สามารถสังเกตการณ์สอนของครูและนักเรียนได้อย่างชัดเจน อย่างนั้นในที่ ที่จะก่อให้เกิดความสนใจพิเศษ ถ้าครูไม่เชิญไม่ควรเข้ายุ่งเกี่ยวกับการสอน ยกเว้นเป็นประโยชน์จริง ๆ บันทึกการนิเทศไว้ใช้ข้อมูลการนิเทศครั้งก่อน ๆ ในการนิเทศครั้งนี้ ถ้าจะออกจากห้องเรียนก่อน ควรแจ้งให้ครูทราบล่วงหน้า หรือรีบแจ้งให้ทราบเท่าที่จะทำได้ ถ้าหากไม่คุ้นเคยครูดี เวลาทำรายงานแนะนำและนักหมายครู ให้ทำด้วยความระมัดระวังและดูสถานการณ์ให้ดี

1.3 กิจกรรมการติดตามผล อาจกระทำได้หลายลักษณะ เช่น การพบปะพูดคุยกับผู้บริหารโรงเรียน การใช้ข้อมูลเดิม การสังเกตพฤติกรรมกรรมการสอนที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีเป็นต้น

2. การทดลองในห้องเรียน การทดลองจะช่วยให้ครูได้พัฒนาเทคนิควิธีการและวัสดุเพื่อใช้ในการสอนใหม่ๆ วิธีนี้ช่วยในการประเมินผลการเรียนของนักเรียนและประสิทธิภาพครูแต่ละคนมีความปรารถนาที่จะทดลองตามความต้องการของเขา สิ่งที่น่าพิศวงตระหนักในข้อนี้ก็คือการค้นคว้าทดลองวิธีการใหม่ๆ ที่อาจจะมีประสิทธิภาพดีกว่าวิธีเดิมนี้อาจไม่เป็นอุปสรรค สกิดกั้นการเรียนของเด็ก แม้ว่าการทดลองจะประสบความสำเร็จล้มเหลว ก็ไม่ควรท้อแท้เสียกำลังใจ ไม่มีการทดลองใดๆ ประสบความสำเร็จทั้งหมด

3. การปรึกษาหารือ การปรึกษาหารือเป็นวิธีการนิเทศโดยตรงกับครู หลังจากการสังเกตการสอนแล้วศึกษานิเทศก์และครูจะได้พบปะปรึกษาหารือช่วยกันดำเนินการแก้ปัญหาบรรยากาตควรเป็นกันเอง อบอุ่น มีลักษณะเป็นมิตร ศึกษานิเทศก์ไม่ควรอภิปรายสิ่งใดๆ กับครูต่อหน้าเด็กให้เด็กได้ยิน ปัญหาใดๆ สามารถคุยกันได้ เมื่อมีการพบปะประชุมกัน พยายามให้ครูใช้ความสามารถในการแก้ปัญหา

4. การเยี่ยมชั้นเรียนอื่น การจัดบริการให้มีโอกาสไปเยี่ยมชั้นเรียน ซึ่งอาจเป็นโรงเรียนเดียวกันหรือโรงเรียนอื่นๆ ก็ได้ ทั้งนี้เพื่อให้ครูได้มีโอกาสสังเกตการสอนในระดับเดียวกันนั้นว่า ครูคนอื่นประสบปัญหาใดบ้าง เหมือนหรือต่างกัน ครูคนอื่นได้ดำเนินการสอนและแก้ปัญหาอย่างไร เทคนิคการนิเทศนี้อาจทำให้ครูเกิดการเรียนรู้และได้ประสบการณ์ใหม่ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น

5. การเลือกวัสดุอุปกรณ์การสอน การที่ครูรู้จักรูปแบบและวัสดุอุปกรณ์ ได้อย่างเหมาะสมกับการสอนนั้น นับเป็นความก้าวหน้าทางวิชาชีพประการหนึ่ง แต่ศึกษานิเทศก์ยังคงมีบทบาทกำหนดมาตรฐานการเลือกวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการสอนสำหรับครู การเลือกวัสดุอุปกรณ์นั้นควรประกอบด้วย การจัดหาอาจจะได้มาด้วยการซื้อ การทำเอง การยืมหรือจากการรับบริจาค การใช้ให้ถูกหลักวิธีและการบำรุงรักษา

6. การประเมินผลตนเอง เป็นวิธีที่จะพัฒนาวิชาชีพได้ดีในกรณีที่ครูต้องการประเมินผลการสอนของตนเอง อาจทำได้ด้วยการสังเกตการเรียนการสอนของนักเรียน พฤติกรรมของนักเรียน ใช้แบบสอบถามให้นักเรียนตอบให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็น เมื่อเรียนวิชาต่างๆ แล้ว

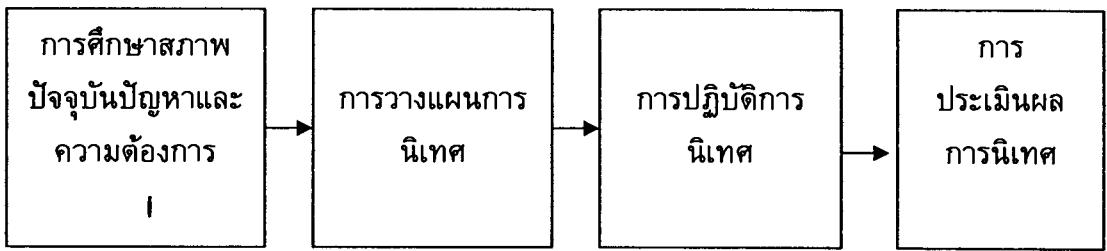
สรุปได้ว่า เทคนิคการนิเทศภายในโรงเรียนนั้นเป็นวิธีการ ที่สำคัญในการจัดการศึกษาที่ภายในโรงเรียน แต่ละโรงเรียน ผู้บริหาร ผู้นิเทศ หรือผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นิเทศ ควรจะพิจารณาคัดเลือกแต่ละเทคนิควิธีการ ในวิธีการต่างๆ ที่กล่าวมาทั้งวิธีการนิเทศเป็น แบบรายบุคคล หรือเป็นแบบกลุ่ม ว่าวิธีใดเหมาะสมมาใช้กับปัญหาที่ผู้บริหารผู้นิเทศ ใช้แล้วเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน มากที่สุดและช่วยแก้ไขปัญหาคให้ครูผ่านพ้นไปได้ด้วยดีต่อไป

1.7 กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 8) ได้กล่าวถึง กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นขั้นตอนการนิเทศการศึกษาที่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มี 4 ขั้นตอน ซึ่งสามารถเขียนเป็นภาพประกอบตามลำดับขั้นตอนได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ
2. การวางแผนการนิเทศ
3. การปฏิบัติการณ์เทศ

4. การประเมินผลการนิเทศ

ภาพที่ 1 ขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนตามแนวทางของ
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

วิชัย เกียรติยาจารย์ (2536 : 20) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนต้องมีลักษณะเป็นกระบวนการที่เริ่มจากการสำรวจหรือศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการของโรงเรียน ครูและนักเรียนว่ามีสภาพเป็นอย่างไรบ้างเพื่อให้ข้อมูลประกอบการวางแผนและตัดสินใจกำหนดทางเลือก จากนั้นก็หาวิธีนิเทศที่ดีมาใช้ได้ตรงกับสภาพปัญหา การสร้างสื่อและเครื่องมือที่จะใช้นิเทศการปฏิบัติการนิเทศอย่างถูกต้องและต่อเนื่องติดตามผลโดยตรงในขั้นสุดท้ายสามารถประเมินผลการปฏิบัติงาน และสรุปผลที่เกิดว่าสำเร็จหรือมีปัญหาอย่างไรหรือไม่

วัชรรา เล่าเรียนดี (2548 : 142) ได้นำเสนอกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนที่เป็นการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยตรง ดังนี้

1. วางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ (ครูหรือคณะครู)
2. เลือกประเด็นหรือเรื่องที่น่าสนใจจะปรับปรุงและพัฒนา
3. นำเสนอโครงการพัฒนาและขั้นตอนการปฏิบัติให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับทราบเพื่ออนุมัติการดำเนินการ
4. ให้ความรู้หรือแสวงหาความรู้จากเอกสารต่างๆ และการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคการสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียนและความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนและนวัตกรรมใหม่ๆ ที่สนใจ
5. จัดทำแผนการนิเทศ กำหนดวัน เวลา ที่จะสังเกตการณ์สอน ประชุมปรึกษาหารือเพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์
6. ดำเนินการตามแผนโดยครูและผู้นิเทศ (แผนการจัดการเรียนรู้และแผนการนิเทศ)
7. สรุปและประเมินผลการปรับปรุงและพัฒนารายงานผลสำเร็จ

จ
371.903
ศ 4656

169584

แฮริส (อ้างถึงใน เยาวภา เดชะคุปต์, 2542 : 20) ได้เสนอขั้นตอนในกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไว้ 5 ขั้นตอน เรียกชื่อย่อว่า POLCA คือ

1. กระบวนการวางแผน (Planning process-P) ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมาย คิดหาวิธีดำเนินการ กำหนดแบบแผนในการดำเนินการและการคาดคะเนผลที่จะได้รับ

2. กระบวนการจัดองค์การ (Organizing process -O) ได้แก่ การกำหนดมาตรฐาน กำหนดโครงสร้างของงาน การจัดสรรงาน จัดสรรทรัพยากร การสร้างความสัมพันธ์และการประสานงาน ตลอดจนพัฒนานโยบาย

3. กระบวนการนำ (Leading process - L) ได้แก่ การคัดเลือกและจัดสรรบุคลากร การเข้าให้คนทำงาน การริเริ่มงาน การสาธิต การสื่อสาร การแนะนำ และการอำนวยความสะดวก

4. กระบวนการควบคุม (Controlling process - C) ได้แก่ การชี้แนะ การแก้ไข การลงโทษ และการตักเตือน

5. กระบวนการวัดผล (Assessing process - A) เป็นการพิจารณาผล การปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการดำเนินงานภายในโรงเรียนที่มีขั้นตอนอย่างเป็นระบบแบบแผนโดยอาศัยหลักการ ทฤษฎี ความมีเหตุผล และกระทำอย่างต่อเนื่อง ในการดำเนินงานนั้นต้องมีขั้นตอนที่สำคัญคือ การสำรวจความต้องการ ความจำเป็นของโรงเรียน จากนั้นมาวิเคราะห์เพื่อเลือกปัญหาและความสำคัญของปัญหาแล้วนำมาวางแผนการนิเทศ การดำเนินการปฏิบัติงาน การประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิตของการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

1.8 ผู้บริหารกับการนิเทศภายในโรงเรียน

สุวณณา ทัดเทียม (2538 : 23) ได้สรุปว่า ตัวจักรสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประสบความสำเร็จคือผู้บริหารโรงเรียนทั้งนี้เพราะในทางปฏิบัติผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้คิดวางแผน สนับสนุน และดำเนินการบริหารให้การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นไปอย่างราบรื่นต่อเนื่องสม่ำเสมอตามแผนการนิเทศที่ได้วางไว้เพื่อให้ครูได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถมีขวัญและกำลังใจดี อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาต่อไปอีกด้วย

ซารี มณีศรี (2542 : 53) ได้สรุป บทบาทสำคัญผู้บริหารจะทำหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้ คือ

1. ช่วยครูแต่ละคนในการทำการสอนให้ได้ผลดี แก้ปัญหาของครูแต่ละคนทั้งในด้านการสอนและปัญหาส่วนตัว นอกจากนี้ ยังช่วยส่งเสริมให้ครูแต่ละคนมีความเจริญงอกงามในอาชีพอีกด้วย

2. เป็นผู้ประสานงานและให้บริการแก่ครูทุกคนในด้านการสอน คือ ต้องช่วยเหลือครูทั้งด้านเนื้อหาที่จะสอน วิธีสอน การใช้อุปกรณ์ การจัดกิจกรรมต่างๆ ตลอดจน การวัดผลการสอน

3. ทำหน้าที่เป็นวิทยากรที่ดีของครูในทุกโอกาส คือ สามารถให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แจงหรือชี้แหล่งวิทยากรที่เหมาะสมให้แก่ครู

4. ประเมินผลการเรียนการสอนและโปรแกรมของโรงเรียนทั้งหมด เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น

สรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญที่จะดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียนให้บรรลุผลเพื่อประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้อง เป็นผู้ประสานงานและให้บริการแก่ครูทุกคนในด้านการปฏิบัติงาน คือต้องช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ คำปรึกษา สร้างขวัญและกำลังใจให้กับครู ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมพัฒนาบุคลากรใน โรงเรียนให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.9 การกิจของการนิเทศการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 4) ได้กำหนด การกิจของการนิเทศการศึกษา สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ไว้ดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร
2. งานด้านการเรียนการสอน
3. งานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน
4. งานด้านการวัดผลและประเมินผล
5. งานห้องสมุด
6. งานนิเทศภายใน
7. งานอบรมวิชาการ

กรมสามัญศึกษา (2536 : 28) ได้กำหนดการกิจของการนิเทศการศึกษาไว้

14 ด้านคือ

1. การจัดหาหลักสูตร แผนการสอน และคู่มือครู
2. การจัดสื่อการเรียนการสอนและการดำเนินการให้ครูผลิตและใช้สื่อ

การสอน

3. การจัดตารางสอน
4. การจัดมุมหนังสือ
5. การจัดห้องสมุด
6. การสังเกตการณ์เรียนการสอน
7. การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน

8. การจัดครูประจำชั้น
9. การประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
10. การเตรียมการสอนของครู
11. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู
12. การจัดทำ จัดหาและการเก็บสื่อการเรียนการสอน
13. การประเมินผลการเรียนการสอนของครู
14. การสอนซ่อมเสริม

จากภารกิจของการนิเทศการศึกษาดังกล่าวเมื่อนำมาพิจารณาแล้วส่วนใหญ่จะมีความสอดคล้องกันหลายประการ ดังนั้น การที่จะนำแนวทางไปสู่การปฏิบัติการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ตามลักษณะของงานจึงแบ่งการศึกษาการนิเทศภายในออกเป็น 4 ด้านเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

1. การนิเทศด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร
2. การนิเทศด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
3. การนิเทศด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน
4. การนิเทศด้านการวัดผลและประเมินผล

1.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน งานวิจัยในประเทศ

เกษม ทองสัมฤทธิ์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการนิเทศของครูโครงการเด็กพิเศษ เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครเพื่อเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูและผู้บริหารใน โครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับ เด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา 4 ด้าน คือ 1) หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน 3) สื่อการเรียนการสอน และ 4) การวัดผลและประเมินผล จากกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ที่เข้าร่วมในโครงการเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน กรุงเทพมหานคร จำนวน 36 คน และครูปฏิบัติการสอนทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้น ครูสอนเฉพาะแต่ละวิชาในโครงการเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา จำนวน 54 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 90 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครู ต้องการการนิเทศด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดผลและประเมินผลไม่แตกต่างกัน

ประมวล องค์กรการ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหา การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและ เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและ ครูสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนและครู ตามกระบวนการ นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดลำปางอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนและ ครูใน โรงเรียน ขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน

ศรีเพ็ญ สนั่นนาม (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการ การนิเทศภายในของครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 7 ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษาสังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 7 มีความต้องการการนิเทศภายใน ใน 5 ด้าน คือ ด้านพัฒนาบุคลากร ด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียน การสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศภายในของครูผู้สอน ปรากฏดังนี้

2.1 ครูผู้สอนวิชาสามัญ และครูผู้สอนวิชาการทำงานและอาชีพ มีความ ต้องการการนิเทศภายในทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยครูผู้สอนวิชา สามัญมีความต้องการการนิเทศภายในมากกว่าครูผู้สอนวิชาการทำงานและอาชีพทุกด้าน

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี และครูที่มีประสบการณ์ ในการสอนตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป มีความต้องการการนิเทศภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .01 โดยครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี มีความต้องการการนิเทศภายใน มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ทุกด้าน

จิระ โดมนิธิย์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษา ความต้องการด้านการนิเทศการศึกษาของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการด้านการนิเทศการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ในด้าน หลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการนิเทศภายใน และด้านห้องสมุด และเพื่อเปรียบเทียบความต้องการด้านการนิเทศ

การศึกษาของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร โดยจำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร มีความต้องการ การนิเทศการศึกษา ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านหลักสูตร ในเรื่องการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนในเรื่องเทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาแต่ละกลุ่มประสบการณ์ด้านสื่อการเรียนการสอนในเรื่องความรู้ในการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเป็นสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลในการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเป็นสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลในเรื่องการสร้างเครื่องมือการวัดผลประเมินผลรูปแบบต่างๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์และแบบทดสอบอย่างถูกต้องและตรงตามหลักสูตร ด้านการนิเทศภายในในเรื่องความรู้เกี่ยวกับวิทยาการใหม่ๆแก่ครูในโรงเรียนในแต่ละหมวดวิชาและด้านการใช้ห้องสมุดในเรื่องการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในห้องสมุด

2. ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการ การนิเทศการศึกษาทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการ การนิเทศการศึกษา ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความต้องการการนิเทศการศึกษาในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายในและด้านการใช้ห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความต้องการ การนิเทศการศึกษา ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล และด้านการใช้ห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อานนท์ ชาญกุล (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง เจตคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย การวิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเกี่ยวกับเจตคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย และเพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการนิเทศภายในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การสอน และขนาดของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีเจตคติต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย อยู่ในระดับมาก

2. ครูเพศหญิงและเพศชายมีเจตคติต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย ไม่แตกต่างกัน แต่มีแนวโน้มว่า ครูเพศหญิงมีเจตคติต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา มากกว่าครูเพศชาย

3. ครูที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 16 - 25 ปี มีเจตคติต่อกระบวนการนิเทศด้านการมีส่วนร่วม มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 1-15 ปี

4. ครูที่สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีเจตคติต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัยทุกด้านมากกว่า ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก

ชฎารัตน์ โมสกุล (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาวิธีการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลกครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบวิธีการนิเทศภายในของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียนในองค์ประกอบ 9 กิจกรรม คือการประชุม การให้คำปรึกษาหารือ การสังเกตการสอน การอบรมสัมมนา การศึกษาดูงาน การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ การให้ศึกษาจากเอกสาร การจัดนิทรรศการหรือการแสดงผลงาน/การเข้าร่วมชมนิทรรศการ และการสาธิตการสอน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก มีการปฏิบัติงานนิเทศภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือด้านการสังเกตการสอน และด้านการสาธิตการสอน ส่วนด้านอื่นๆ มีการปฏิบัติงานนิเทศภายในอยู่ในระดับมากโดยเรียงสามลำดับแรกดังนี้ การให้คำปรึกษาหารือ การประชุม และการจัดนิทรรศการหรือการแสดงผลงาน/การเข้าร่วมชมนิทรรศการ

2. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติการณ์เทศภายในโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีการนิเทศภายในด้านการประชุม ด้านการสังเกตการสอน ด้านการอบรมสัมมนาและด้านการให้ศึกษาจากเอกสารมากกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผู้บริหารในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีการนิเทศภายใน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีวิธีการนิเทศภายในแตกต่างกันในด้านการให้คำปรึกษาหารือ การสังเกตการสอน และการอบรมสัมมนา

วีระดี กองแก้ว (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ การจัดการเรียนร่วมและความต้องการนิเทศในโรงเรียนแกนนำด้านการศึกษาพิเศษสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพิษณุโลก มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาสภาพจริงของ การจัดการเรียนร่วมและเพื่อศึกษาความต้องการด้านการนิเทศตามสภาพจริงของผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนแกนนำด้านการศึกษาพิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจังหวัดพิษณุโลกตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและ ผู้ปกครอง ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. สภาพการจัดการเรียนร่วมของสถานศึกษา พบว่า มีอาคารสถานที่มี การให้บริการสื่อและสิ่งจำเป็น มีห้องสอนเสริม มีการสรุปผลดำเนินงานและรายงานผลการ ดำเนินงานทุกโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบการศึกษาพิเศษ มีวุฒิการศึกษาพิเศษ โดยได้รับการ อบรม และการศึกษาดูงานมีครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและ ทุกโรงเรียนมีผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนร่วม

2. ความต้องการด้านการนิเทศพบว่า

2.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน มีนโยบายการจัดการเรียนร่วม ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องการคำชี้แจง เกี่ยวกับนโยบายการจัดการเรียนร่วม ผู้ปกครองต้องการ เพียงส่งบุตรหลานเข้าเรียน มีการประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องการได้รับการ สนับสนุนวิธีการประชาสัมพันธ์ ในรูปแบบต่างๆและผู้ปกครองต้องการ ข้อมูลข่าวสารที่ ชัดเจนเป็นแนวเดียวกันมีการจัดสภาพ สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียน การสอน ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องการจัดสถานที่ ที่เป็นสัดส่วนและเหมาะสมกับความต้องการ ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อม มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารต้องการความช่วยเหลือและคำแนะนำจาก หน่วยงานต่างๆเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษครูผู้สอนต้องการพัฒนาความรู้จากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องผู้บริหารต้องการให้มีการจัดการอบรมแก่คณะครูทุกคนอย่างทั่วถึง ครูผู้สอนต้องการ ให้มีการจัดการอบรม การศึกษาดูงาน เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ

2.2 ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องการ หลักสูตรเฉพาะทางให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมในโรงเรียน พร้อมทั้ง ต้องการให้ครูทุกคนมีความเข้าใจในการจัดการเรียนร่วมและผู้ปกครองต้องการเพียงให้โรงเรียน จัดตามความเหมาะสม

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารต้องการนิเทศจากหน่วยงานที่จัดการเรียนการสอนโดยตรงหรือบุคลากรทางการศึกษาในการให้ความรู้ ครูผู้สอนมีความต้องการรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและผู้ปกครองต้องการให้ บุตรหลานได้รับการยอมรับจากสังคม มีเพื่อนและได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม

2.4 ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ผู้บริหารต้องการงบประมาณในการจัดซื้อ จัดหา สื่อและอุปกรณ์ ครูผู้สอนต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนจากโรงเรียนเฉพาะทางหรือโรงเรียนที่ดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษและผู้ปกครองต้องการสื่อและอุปกรณ์ที่มีความเหมาะสมกับบุตรหลาน

2.5 ด้านการวัดผลประเมินผล ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องการได้รับการนิเทศเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจนมีความเป็นมาตรฐานในแนวเดียวกันผู้ปกครองต้องการให้บุตรหลานของตนเองได้รับการพัฒนาตามแนวทางของโรงเรียน

งานวิจัยต่างประเทศ

เวน (Weyne, 1980 : 1283 - A) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการรับรู้บทบาทการนิเทศการศึกษาของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ที่รัฐเวอร์จิเนีย สหรัฐอเมริกา โดยจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาบทบาทการนิเทศการศึกษาของครูใหญ่ในเรื่องความรับผิดชอบและขอบข่ายของงานนิเทศและวิธีการนิเทศภายในโรงเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากครูใหญ่ 278 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านความรับผิดชอบและขอบข่ายของงานที่มีอันดับความสำคัญสูง ได้แก่ งานหลักสูตรและการสอน งานแนะแนว งานบริหารและงานวิชาการ และงานนิเทศภายในโรงเรียน

2. เกี่ยวกับนิเทศภายในโรงเรียน ผู้ที่ต้องรับผิดชอบมากที่สุดก็คือครูใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่ ส่วนครูผู้สอนทำหน้าที่น้อยมาก

3. เกี่ยวกับเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน งานที่เกี่ยวกับวัสดุเป็นงานที่ครูใหญ่ใช้เวลา น้อยที่สุด ส่วนงานนิเทศภายในโรงเรียน งานเกี่ยวกับหลักสูตร งานการสอนและงานแนะแนว เป็นงานที่ครูใหญ่ใช้เวลามากที่สุด

4. เทคนิคการนิเทศที่ได้ผล ได้แก่ การเยี่ยมชั้นเรียน การประชุมกับครู ส่วนวิธีการใช้เอกสารเป็นวิธีการที่ได้ผลน้อย

อนเอลโล (Anello, 1996 : 2941 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมและทัศนคติของครูและ ครูใหญ่ที่มีต่อประสิทธิภาพของการนิเทศ จุดมุ่งหมายในการวิจัยเรื่องนี้ เพื่อต้องการศึกษาพฤติกรรมและ เจตคติของครูและครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาใน สปริงฟิลด์ รัฐแมสซาชูเซตต์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่าตนเองสามารถทำการนิเทศภายในโรงเรียนของ

คนได้ เป็นอย่างดี ส่วนครูก็ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างจริงจังมากขึ้นในการนิเทศภายในโรงเรียน โดยครูก็รู้สึกพอใจในการนิเทศภายในที่ครูได้รับ

แมคคาร์ทนี (Maccartney, 1987) ได้ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการสำหรับการนิเทศครูการศึกษาพิเศษขึ้นเพราะในขณะที่ทำการวิจัยนั้นยังไม่ปรากฏว่ามีกระบวนการเฉพาะที่พัฒนาขึ้นมา เพื่อการนิเทศและการปรับปรุงพัฒนาการสอนของครูการศึกษาพิเศษ กระบวนการที่พัฒนาขึ้นนี้ครอบคลุมด้านต่าง ๆ 3 ด้าน คือ ทักษะการสอน ทักษะการติดต่อสื่อสาร และความรู้ในด้านที่เกี่ยวกับวิชาชีพครู เช่น การจัดทำโปรแกรมการสอนเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) การแปลผลแบบทดสอบและข้อมูลที่ได้รับรายงานความเข้าใจเกี่ยวกับ กฎหมายของรัฐและกฎหมายของรัฐบาลกลางแนวทางการจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนและผลการวิจัยในปัจจุบันและได้มีการนำ กระบวนการนี้ไปให้ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 10 คน ที่ให้บริการเด็กพิการเรียนร่วมเด็กพิเศษเรียนร่วม 3 ประเภท คือเด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ (The Learning Disabled : LD) เด็กปัญญาอ่อนประเภทเรียนได้ (The Emotionally Disturbed : ED) ทดลองใช้เป็นเวลา 1 ภาคเรียน ผลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต การประชุมและการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ปรากฏว่าระบบการให้บริการการสอน ครูพัฒนาขึ้นและครูผู้สอนมีความพึงพอใจกับกระบวนการที่ใช้และพึงพอใจกับการพัฒนาของตนเอง

เปอร์เซลล์ (Purcell, 1992 : 3148 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพของการอบรมใช้โปรแกรมพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครูในรัฐอาร์คันซอ (Arkansas) ตามการรับรู้ของครูในเรื่องการนิเทศการสอนจุดมุ่งหมายของการวิจัยเรื่องนี้เพื่อทราบการรับรู้ของครูในรัฐอาร์คันซอ ถึงประโยชน์ของการนิเทศการสอนที่ครูใหญ่ได้กระทำตลอดจนต้องการดูประสิทธิภาพในการฝึกอบรม โดยใช้โปรแกรมพัฒนาประสิทธิภาพการสอนผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมพัฒนาประสิทธิภาพการสอน (Program for Effective Teaching) หรือ PET ทำให้ครูใน รัฐอาร์คันซอเชื่อว่าตนเองได้พัฒนาความสามารถและในทักษะ การสอนจากการนิเทศการศึกษาเลือกจุดมุ่งหมายที่เหมาะสมให้ผู้เรียนบรรลุผลได้ ทำให้ผู้เรียนใส่ใจในสิ่งที่เรียนรู้ ครูที่ผ่านการอบรมสามารถทำการนิเทศ และมีทัศนคติในทางบวกต่อการนิเทศได้มากกว่าครูที่ไม่ได้ผ่านการอบรมตามโครงการนี้

จากผลการวิจัยข้างต้นกล่าวสรุปได้ว่า ความเกี่ยวข้องของครูในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนนั้น การที่ครูได้รับการปฏิบัติที่ถูกต้องและสอดคล้องในฐานะที่เป็นผู้รับการนิเทศจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจัดการเรียนร่วมและความต้องการการนิเทศการศึกษาการศึกษาในโรงเรียนแกนนำ ด้านการศึกษาพิเศษสรุปสาระสำคัญได้ว่า ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วมจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางใน

การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กและให้การนิเทศดำเนินการไปอย่างต่อเนื่อง

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม

2.1 ความหมายของการจัดการเรียนร่วม

นักการศึกษาพิเศษหลายท่านถือว่าการเรียนร่วมเป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยมีพื้นฐานอยู่บนความเชื่อที่ว่าเด็กแต่ละคนควรได้รับการศึกษาในสภาพแวดล้อมที่จัดขึ้น ซึ่งเขาจะได้รับการตอบสนองของการเรียนร่วมในลักษณะคล้ายกัน ดังนี้

คอฟแมน และคณะ (Kauffman et al, 1981 : 35) ให้คำจำกัดความของการเรียนร่วมไว้อย่างครอบคลุมว่า เป็นการรวมเด็กพิเศษไว้กับเด็กปกติในด้านเวลา ด้านการเรียน การสอนและด้านสังคมโดยมีพื้นฐานอยู่บนกระบวนการวางแผนการศึกษาเป็นรายบุคคล และต่อเนื่องและมีการกำหนดแบ่งหน้าที่รับผิดชอบกันระหว่างบุคลากรฝ่ายบริหาร ฝ่ายสอน และฝ่ายสนับสนุน ทั้งในด้านการศึกษาปกติและด้านการศึกษาพิเศษ

แบลงเคนชิพ และลิลลี่ (Blankenship and Lilly, 1981 : 1) มีความเห็นเกี่ยวกับการเรียนร่วมว่า สิ่งที่ต้องเน้นคือการใช้คำว่า “การเรียนร่วม ” ไม่ควรสื่อความหมายแคบๆในแง่ของการเรียนวิชาการเท่านั้นแต่ต้องครอบคลุมถึงความต้องการจำเป็นในทุกด้านของเด็กพิเศษ หลักการของการเรียนร่วมก็คือจะต้องเอาใจใส่ดูแลอย่างดีที่สุดต่อความต้องการจำเป็นของเด็กทั้งด้านสังคม ด้านอารมณ์ และด้านวิชาการ ในขณะที่เด็กพิเศษเรียนร่วมอยู่ในการศึกษาภาคปกติ

อัลเลน (Allen, 1991 : 54) กล่าวว่า การเรียนร่วม หมายถึง การพัฒนาของเด็กพิเศษภายใต้การควบคุมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด โดยกฎหมายต้องการให้เด็กพิเศษและปกติเรียนร่วมกันในขอบเขตที่เหมาะสมที่สุด ซึ่งต้องดูพื้นฐานของพัฒนาและระดับทักษะของเด็กเฉพาะ

วารี ธิระจิตร (2542 : 11) ให้ความหมายของการเรียนร่วมไว้ว่า การเรียนร่วมหมายถึง การรวมเด็กพิเศษไว้กับเด็กปกติในด้านเวลา ด้านการเรียนการสอน และด้านสังคม ภายใต้พื้นฐานการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งการปรับตัวทางสังคม เพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ตรง และสามารถพัฒนาตนเองไปให้มากที่สุด

ศรียา นิยมธรรม (2541 : 244 – 245) ได้กล่าวถึง คำและความหมายของคำที่ใช้เรียกลักษณะการจัดการเรียนร่วมในต่างประเทศไว้ ดังนี้

Mainstreaming หมายถึง การเรียนร่วมเต็มเวลา นั่นคือเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะเข้าเรียนในห้องเรียนสำหรับเด็กปกติทุกอย่าง และไม่มีบริการเพิ่มเติมสำหรับเด็กประเภทนี้

Integration หมายถึง การเรียนร่วมระหว่าง เด็กที่มีความต้องการพิเศษ กับเด็กปกติแต่เป็นการเรียนร่วมบางเวลา นั่นคือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จะเข้าไปเรียนร่วมชั้นเรียนปกติบางเวลาเท่านั้น และมีความหมายรวมไปถึงการจัดชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติด้วย

Inclusive Education หมายถึง การเรียนร่วมเต็มเวลาในห้องเรียนตลอดจน รับประทานอาหารที่เหมาะสมและจำเป็นในการใช้ชีวิตร่วมกับเด็กปกติในครอบครัว ชุมชน และสังคม

กรมสามัญศึกษา (2545 : 3) ได้นิยามความหมายของการเรียนร่วม ไว้ว่า การเรียนร่วม หมายถึงการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้เด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสเรียนรู้ และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 3) กล่าวว่า การเรียนร่วม เป็นวิธีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษวิธีหนึ่ง โดยเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะได้รับการจัดเข้าเรียนในชั้นเดียวกับเด็กปกติ ซึ่งการเรียนร่วมมีความหมายต่างกับดังนี้ **Integration** หมายถึง การเรียนร่วมบางเวลาในชั้นเดียวกับเด็กปกติ แต่เด็กเหล่านี้อาจถูกจัดให้อยู่ร่วมกันเป็นชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ เด็กเรียนวิชาหลักในชั้นพิเศษโดยมีครูประจำชั้นเป็นผู้สอน **Mainstreaming** หมายถึง การจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนในชั้นเดียวกับเด็กปกติทุกประการและ **Inclusion** หมายถึง การจัดการศึกษาที่โรงเรียนจะต้องจัดให้กับเด็กทุกคน โดยไม่มีการแบ่งแยกว่าเด็กคนใดเป็นเด็กปกติและเด็กคนใดเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 5) ยังให้ความหมายของการเรียนร่วมไว้อีกว่า การเรียนร่วม (**Inclusive Education**) หมายถึง การจัดให้เด็กและเยาวชนพิการ ที่ได้รับการเตรียมความพร้อมมาก่อนการเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไป ในโรงเรียนปกติ จัดได้หลายรูปแบบ เช่น เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา เรียนร่วมเป็นบางเวลา และเรียนร่วมโดยรับบริการสอนเสริมจากครูสอนเสริมหรือครูเดินสอน และจัดให้มีบริการสนับสนุนตามความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็กและเยาวชนเฉพาะบุคคล

สรุปได้ว่า การเรียนร่วม คือ การที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับโอกาสที่จะเรียนร่วมกับเด็กปกติทั่วไปโดยได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากบุคลากรในโรงเรียนทุก ๆ ฝ่ายให้สามารถเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ อย่างเหมาะสม ได้ใช้ ชีวิตอยู่ในสังคมปกติเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ยอมรับซึ่งกันและกัน เพื่อให้ความต้องการพิเศษทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ของเด็กได้รับการตอบสนองและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

2.2 ปรัชญาทฤษฎีแนวคิดพื้นฐานของการเรียนร่วม

นักการศึกษาพิเศษส่วนใหญ่เชื่อว่าการให้เด็กพิการหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติจะช่วยให้เด็กมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญ ที่ช่วยให้บุคคลเหล่านี้สามารถดำรงชีวิตร่วมกันได้ในสังคมอย่างมีความสุข เมื่อเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ การเรียนร่วมมีลักษณะเป็นปรัชญา เป็นหลักการ แนวคิด นักการศึกษาพิเศษหลายท่านให้ความหมายปรัชญาของการเรียนร่วมไว้หลายลักษณะเช่น

แพตตัน และคนอื่นๆ (Patton et al, 1996) กล่าวว่า ปรัชญาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม คือการให้โอกาสเด็กพิการ ได้เรียนอย่างเท่าเทียมกับเด็กปกติทั่วไป ในสภาพห้องเรียนปกติ ซึ่งหากได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกวิธีแล้วเด็กพิการสามารถจะประสบความสำเร็จได้ การเรียนร่วมทำให้เด็กพิการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กปกติทั่วไป และรอดพ้นจากการถูกตีตราว่าเป็นเด็กพิการ ทำให้เด็กทั้งสองกลุ่มยอมรับซึ่งกันและกัน และไม่นำผลจากการเรียนร่วมมาประเมินคุณค่าซึ่งกันและกัน

การสอนแบบเรียนร่วม ถือเป็นวิสัยทัศน์ใหม่สำหรับสังคมและชุมชน เป็นการรวมปฏิบัติการทุกอย่างของการสอนที่ดีที่สุด ซึ่งครูที่ดีได้ทำ ได้คิด ได้พัฒนาเด็กทุกวิถีทาง เพื่อให้เด็กเพิ่มพูนในการเรียนรู้ โดยครูจะเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนสองกลุ่มด้วยเหตุและผลอีกทั้งการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับเด็กก็เป็นสิ่งจำเป็นเพราะจะเป็นการปรับปรุงการสอนในชั้นเรียนให้มีคุณภาพมากขึ้นด้วยทุกคนต้องทำงานร่วมกันท่ามกลางความแตกต่างในความสามารถ ศาสนา และความบกพร่อง ซึ่งเด็กทุกคนต้องได้เรียนรู้และเติบโต ในสิ่งแวดล้อมที่เด็กจะต้องพบในอนาคต

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 6 - 10) ได้กล่าวถึง หลักการเรียนรวมว่าเป็น ปรัชญา เป็นแนวคิด เป็นความเชื่อของนักการศึกษาทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ ซึ่งสะท้อนให้เห็นหลักการที่สำคัญคือ

1. ความยุติธรรมในสังคม (Social Justice) เมื่อเด็กปกติทุกคนได้รับการศึกษาในโรงเรียนปกติ เด็กที่มีความต้องการพิเศษควรได้รับการศึกษาในโรงเรียนปกติด้วยการกีดกันไม่ให้เด็กพิเศษได้รับการศึกษาในโรงเรียนปกติคือความไม่ยุติธรรมในสังคมที่แน่นอนจะตามมาซึ่งความสับสนวุ่นวายในภายหลัง

2. การคืนสู่ภาวะปกติ (Normalization) ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา มีความเคลื่อนไหว ในการจัดการศึกษาพิเศษในลักษณะที่เป็น การคืนสู่ภาวะปกติ ลดการสร้างสถานสงเคราะห์คนพิการในรูปแบบต่างๆ มาให้บริการแก่ผู้บกพร่องในลักษณะดังกล่าวแทน โดย ผู้บกพร่องอาจมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬา ดนตรี ศิลปะ วัฒนธรรมต่างๆ เช่นเดียวกับเด็กปกติ ในระบบการศึกษาก็มีการเคลื่อนไหวเช่นกัน มีการหยุดขยายงานของโรงเรียนเฉพาะ

หรือโรงเรียนพิเศษเฉพาะทาง หันมาส่งเสริมให้เด็กได้เรียนในโรงเรียนปกติ เด็กที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเฉพาะทั้งหลายก็ถูกส่งกลับบ้าน เพื่อให้เข้าเรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน

3. สภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment) คือการจัดให้เด็กได้เรียนในสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด เนื่องจากโรงเรียนพิเศษต่างๆ จัดอยู่ในสภาพแวดล้อมที่จำกัดในโรงเรียนเฉพาะ โรงเรียนเรียนร่วมเปิดโอกาสให้ทุกคน รวมทั้งเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย เปิดโอกาสให้ครูและผู้ปกครองเข้าใจ ยอมรับเด็ก ยอมรับในความหลากหลายของมนุษย์ ซึ่งเป็นความเข้าใจพื้นฐานที่จะทำให้การเรียนร่วมประสบผลสำเร็จ ทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้

4. การเรียนรู้ (Learning) เด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ไม่ว่าจะเป็นเด็กปกติหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษก็ตาม หากเด็กมีความพร้อม และได้รับการสนับสนุนอย่างถูกวิธี โดยการเรียนการสอนต้องจัดให้สอดคล้องกับระดับความสามารถและลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก โรงเรียนที่จะจัดการเรียนร่วมได้ดี ส่งเสริมการเรียนรู้ได้ดี จึงควรปรับกระบวนการใหม่ ตั้งแต่ปรัชญา การศึกษา หลักสูตร การวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก

นอกจากนี้ เบญจา ชลธารันนท์ และศิริวิมล ใจงาม (2543 : 93) ให้แนวคิดว่า ครูควรเรียนรู้การใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีประสิทธิภาพ คือการสอนที่พบว่าหลังจากการสอนแล้วเด็กได้รับความรู้หรือมีพัฒนาการต่างๆ เพิ่มขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การเลือกใช้วิธีการสอนจึงขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของเด็กแต่ละคนที่แตกต่างกัน ครูต้องมีการปรับเปลี่ยนเทคนิคการสอนที่เหมาะสมที่สุดเพื่อสนองต่อเด็กที่มีความหลากหลายในห้องเรียน นั่นคือการเรียนการสอนที่ดีควรยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง (Child Center) ทั้งนี้ เพราะเด็กมีความแตกต่างกัน และเด็กมีความสามารถในการคิดและรับรู้ต่างกันเทคนิคการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อาจสรุปดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์งาน การวิเคราะห์งานเป็นวิธีการสอนที่ครูวางแผนการสอนอย่างดี มีเป้าหมาย และแบ่งกิจกรรมหรืองานใดงานหนึ่งเป็นขั้นตอนย่อยๆ จากขั้นตอนแรกไปขั้นตอนสุดท้าย และสอนไปตามลำดับขั้นตอนที่ละขั้นจนเด็กทำได้สำเร็จ ดังนั้นการวิเคราะห์งานจึงเป็นเทคนิคการสอนอย่างหนึ่งที่ครูควรนำมาใช้เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น จะเห็นได้ว่าการวิเคราะห์งานเป็นกระบวนการที่ใช้แยกงานออกเป็นขั้นตอนย่อยๆ อย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดลำดับขั้นตอนย่อยของงาน และอธิบายขั้นตอนที่สำคัญของงานทั้งหมด งานในที่นี้คือ พฤติกรรมหนึ่ง หรือกลุ่มพฤติกรรมที่แต่ละบุคคลต้องปฏิบัติ เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีทักษะหรือความรู้ันๆ

2. การสอนโดยเพื่อนช่วยเพื่อน การสอนโดยเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นวิธีสอนที่ให้เพื่อนนักเรียนช่วยสอน ให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ แบบตัวต่อตัว โดยเพื่อนช่วยสอนอาจเป็นนักเรียนชั้นสูงกว่าหรือนักเรียนชั้นเดียวกัน อายุเท่ากัน แต่มีความสามารถสูงกว่ามาสอน การสอนโดยวิธีนี้มีประโยชน์ทั้งครูและนักเรียน ประโยชน์สำหรับครู คือทำให้มีครูเพิ่มขึ้นจากเดิมอีก 1 คนในห้องเรียน จึงทำให้ครูมีคนที่ช่วยดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดและทั่วถึงมากขึ้น ประโยชน์สำหรับนักเรียน คือนักเรียนที่เป็นผู้ช่วยสอน และเกิดทักษะในการเรียนรู้และทักษะทางสังคมมากขึ้น ส่วนนักเรียนที่ถูกสอน จะเรียนรู้ได้ดีขึ้นจากการใช้ภาษาของเพื่อนในวัยเดียวกัน

3. การเรียนโดยร่วมมือกัน หรือการร่วมเรียนร่วมรู้ การเรียนโดยร่วมมือกัน หรือในเอกสารบางเล่ม เรียกว่า การร่วมเรียนร่วมรู้ เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม และทักษะในด้านเนื้อหาวิชาการต่างๆ เป็นการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้นักเรียนที่มีความสามารถต่างกันได้เรียนและทำงานด้วยกันเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 2 - 4 คน แต่ละคนต้องมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจซึ่งกันและกัน คนที่เรียนเก่งช่วยเหลือคนที่เรียนอ่อนกว่าสมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองเท่านั้น แต่ต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกในกลุ่มด้วย ความสำเร็จของกลุ่มจึงขึ้นอยู่กับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม การเรียนโดยร่วมมือกันช่วยให้เด็กได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การแสวงหาความรู้ใหม่ และการยอมรับซึ่งกันและกัน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ควบคู่กับการพัฒนาความคิดตีงาม และความรู้ความสามารถ

4. รู้จักวิธีการเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลได้ โดยสามารถหาจุดเด่น จุดด้อยของเด็ก กำหนดเป้าหมายระยะยาว 1 ปี เป้าหมายระยะสั้น การประเมินผล การกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใด ให้สอดคล้องกับความจำเป็นของเด็กอย่างแท้จริง และสามารถเขียนแผนการสอนเฉพาะบุคคลที่สามารถนำไปปฏิบัติได้

5. ครูต้องมีการสอนที่ร่วมมือกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และยอมรับในความแตกต่างของแต่ละบุคคล อันเป็นกุญแจสำคัญในการทำงานร่วมกันให้ประสบผลสำเร็จเพราะการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมต้องทำงานร่วมกันเป็นทีม ครูต้องสามารถติดต่อประสานงาน และทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชนในการให้การช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

จากแนวคิด และปรัชญาการจัดการเรียนร่วมดังกล่าว จะเห็นว่าการจัดการเรียนร่วมนั้นเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนและใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข ทำให้คนในสังคมยอมรับ เข้าใจในความแตกต่าง ทั้งนี้โรงเรียนควรปรับแนวคิดหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลประเมินผลให้เหมาะสม สอดคล้องกับลักษณะและระดับความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละประเภท

ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้น จำเป็นต้องจัดให้เหมาะสมโดยพิจารณาระดับความบกพร่อง ความต้องการพิเศษและความสามารถของเด็ก เพื่อสร้างโอกาสให้เด็กได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ ตามที่ ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 7) ได้สรุปทฤษฎีพื้นฐานของการเรียนร่วมไว้ดังนี้

1. ในสังคมมนุษย์มีทั้งคนปกติและที่มีความบกพร่องต่าง ๆ เมื่อสังคมไม่สามารถแยกคนที่มีความบกพร่องออกจากสังคมปกติได้ ดังนั้นไม่ควรแยกการศึกษาเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งควรให้เด็กพิเศษเรียนกับเด็กปกติเท่าที่สามารถจะทำได้
2. เด็กพิเศษมีความต้องการและความสามารถซึ่งต่างจากเด็กปกติ ดังนั้นควรจัดรูปแบบและวิธีการศึกษาให้แตกต่างไปจากปกติ เพื่อให้เด็กมีศักยภาพในการเรียนรู้อย่างเต็มที่
3. เด็กแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกัน และความสามารถแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นเด็กปกติหรือเด็กพิเศษ การศึกษาจะช่วยให้ความสามารถของเด็กแต่ละคนปรากฏเด่นชัดขึ้น
4. เด็กแต่ละคนมีพื้นฐานแตกต่างกันทางด้านการเลี้ยงดูจากครอบครัว เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สถิติปัญญาและทักษะ การศึกษาจะช่วยให้เด็กแต่ละคนได้เรียนรู้เพื่อการปรับตัวเข้าหากันและให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก
5. เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านร่างกาย สถิติปัญญา อารมณ์ และสังคม

เกียร์ฮาร์ท และไวฮาน (Gearheart and Weishahn, 1980 อ้างถึงใน เกษมทองสัมฤทธิ์, 2540 : 24) ได้เน้นถึงสิทธิที่เด็กพิเศษทุกคนควรได้รับการศึกษาอย่างเพียงพอเพื่อพัฒนาสมรรถภาพ ของตนให้ถึงขั้นสูงสุด การศึกษาพิเศษจะต้องเน้นถึงความสามารถและศักยภาพของเด็กพิเศษ โดยไม่เน้นดอกย่ำความพิการของเขา แต่ในเวลาเดียวกัน การศึกษาพิเศษจะต้องปรับเปลี่ยนความต้องการและความจำเป็นของเด็กด้วยซึ่งหมายความว่า นักการศึกษาจะต้องมองข้ามความพิการของเด็กเหล่านั้น หลักการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาการศึกษาพิเศษข้างต้นได้แก่

1. การจัดการศึกษาพิเศษต้องกระทำอย่างจับพลันทันที ที่ค้นพบความต้องการจำเป็นของเด็กพิเศษ

2. ความพิการบางประเภทถือว่าเป็นเพียงอาการ มากกว่าที่จะเป็นความผิดปกติทางกายภาพ และอาจปรากฏอยู่เพียงช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น

3. เด็กพิเศษคนใดคนหนึ่งอาจต้องการรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษที่แตกต่างกันไป ตามช่วงเวลาช่วงใดช่วงหนึ่งเท่านั้น

4. การจัดบริการสำหรับเด็กต้องครอบคลุมตั้งแต่เด็กวัยก่อนเรียนจนถึงระดับมัธยมศึกษา

5. การจัดการศึกษาพิเศษในสภาพแวดล้อมที่จำกัดน้อยที่สุดตามความเหมาะสมย่อมเป็นการช่วยเหลือ สนับสนุนเด็กพิเศษได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย การจัดการศึกษาดังกล่าวจะต้องประสานความสามารถของครูปกติและครูการศึกษาพิเศษอย่างมีประสิทธิภาพ

ศรียา นิยมธรรม (2541 : 12) กล่าวถึง รากฐานของความเชื่อหรือหลักปรัชญาดังต่อไปนี้

1. ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการที่จะได้รับบริการทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นคนพิการหรือคนปกติ เมื่อรัฐจัดการศึกษาให้แก่เด็กปกติแล้วก็ควรจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิเศษด้วย หากเด็กพิเศษไม่สามารถเรียนในโปรแกรมการศึกษาที่รัฐจัดให้เด็กปกติได้ก็เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะจัดการศึกษาให้ สนองต่อความต้องการของเด็กพิเศษ

2. เด็กพิเศษควรได้รับการศึกษาควบคู่ไปกับการบำบัด การฟื้นฟูสมรรถภาพทุกด้านโดยเร็วที่สุดในทันทีที่ทราบว่าเด็กมีความต้องการพิเศษ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเรียนต่อและมีพัฒนาการทุกด้านถึงขีดสูงสุด

3. การจัดการศึกษาพิเศษควรคำนึงถึงการอยู่ร่วมสังคมกับคนปกติได้อย่างมีประสิทธิภาพการเรียนการสอนเด็กเหล่านี้จึงควรให้เรียนร่วมกับเด็กปกติให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เว้นแต่เด็กพิเศษ ผู้ นั้น มีสภาพความพิการหรือความบกพร่องในขั้นรุนแรงจนไม่อาจเรียนร่วมได้อย่างไรก็ตามควรให้เด็กพิเศษได้สัมผัสกับสังคมคนปกติ

4. การจัดการศึกษาพิเศษต้องปรับให้เหมาะสมกับสภาพความเสียเปรียบของเด็กพิเศษแต่ละประเภท โดยใช้แนวการศึกษาของเด็กปกติ

5. การศึกษาพิเศษและการฟื้นฟูบำบัดทุกด้านควรจัดเป็นโปรแกรมให้เป็นรายบุคคลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบางอย่างอาจจัดเป็นกลุ่มเล็กสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องหรือมีความต้องการคล้ายคลึงกันและอยู่ในระดับความสามารถที่ใกล้เคียงกัน

6. การจัดโปรแกรมการสอนเด็กพิเศษ ควรเน้นที่ความสามารถของเด็ก และให้เด็กมีโอกาสได้ประสบความสำเร็จมากกว่าที่จะคำนึงถึงความพิการหรือความบกพร่อง เพื่อให้เด็กมีความมั่นใจว่า แม้นจะมีความบกพร่องแต่ก็ยังสามารถบางอย่างเท่ากับ หรือดีกว่าคนปกติซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวได้ดีขึ้น

7. การศึกษาพิเศษควรมุ่งให้เด็กมีความเข้าใจยอมรับตนเอง มีความเชื่อมั่นมีสัจการแห่งตนและมุ่งให้ช่วยตนเองได้ ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อนตนเองและสังคม

8. การศึกษาพิเศษควรจัดทำอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่เกิดเรื่อยไป ขาดตอนไม่ได้และควรเน้นถึงเรื่องอาชีพด้วย

จากปรัชญาและทฤษฎีแนวคิดพื้นฐานที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาพิเศษในรูปแบบการจัดการเรียนร่วม จำเป็นต้องจัดตามความเหมาะสม โดยพิจารณาถึงความแตกต่างทั้งความต้องการและความสามารถของเด็ก ซึ่งย่อมจะส่งผลและตอบสนองต่อนโยบายการศึกษาแผนใหม่มีจุดมุ่งหมายการศึกษาเพื่อปวงชนให้สมบูรณ์แบบและมีประสิทธิผลมากที่สุด

2.3 แนวคิดพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

นักการศึกษาพิเศษ ได้กล่าวสรุปแนวคิดสำคัญดังนี้

1. แนวคิดการนำเด็กเข้าสู่สภาวะปกติมากที่สุด เป็นแนวคิดหลักของการศึกษาพิเศษในปัจจุบันที่ช่วยให้เด็กที่มีความบกพร่องประเภทต่าง ๆ สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันทั่วไปได้ดีขึ้น

อุปบล เสนาวารี (2542 : 22) ได้ให้แนวคิดในการจัดการเรียนร่วมไว้ว่า ไม่มีสังคมใดไร้คนพิการ ดังนั้นเมื่อคนพิการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และเราไม่สามารถขจัดคนพิการออกไปจากสังคมได้ จึงควรเตรียมคนพิการให้มีความพร้อมแต่เยาว์วัย เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้

นักการศึกษาพิเศษส่วนใหญ่เชื่อว่า การให้คนพิการได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติ จะช่วยให้เด็กมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้บุคคลเหล่านี้สามารถดำรงชีวิตร่วมกันได้ในสังคมอย่างมีความสุข

แนวคิดพื้นฐานในการจัดการเรียนร่วม พอสรุปได้ดังนี้

1. แนวคิดการนำเด็กสู่สภาวะปกติมากที่สุด ซึ่งเป็นแนวคิดหลักของการศึกษาพิเศษในปัจจุบัน ที่ช่วยให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่าง ๆ ให้สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันทั่วไปได้ดีขึ้น

2. แนวคิดการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีลักษณะเหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของเด็กพิเศษแต่ละประเภท แต่ละคน เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีพัฒนาการด้านต่าง ๆ สูงสุดตามศักยภาพของตน

3. แนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แยกประเภทตามความบกพร่องเป็นการจัดบริการให้แก่เด็กพิเศษตั้งแต่แรกเริ่ม โดยไม่บรรจุเด็กเข้าในความบกพร่องด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อประโยชน์ต่อการพิจารณาว่าปัญหาต่าง ๆ เกิดจากความบกพร่องหรือเป็นความล่าช้าทางวุฒิภาวะ ซึ่งสามารถกระตุ้นพัฒนาการให้เท่าทันเด็กปกติในเวลาอันควร

4. แนวคิดการเน้นสิ่งที่ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน เป็นการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กพิเศษ โดยการส่งเสริมให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษด้านต่าง ๆ มีความสามารถที่จะปฏิบัติภารกิจประจำวันแนวคิดการประสานงานระหว่างงานวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ในการจัดการประสานงานการจัดการเรียนการสอนให้เด็กพิเศษอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ นักวิชาชีพสาขาต่าง ๆ รวมทั้ง ครอบครัวของเด็กพิเศษเฉพาะบุคคลเหล่านี้ จะมีความสามารถในการพัฒนาเด็ก

ในสาขาที่ต้องกัน ตามความรู้ของแต่ละบุคคลแนวคิดทางนิเวศวิทยา เป็นการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กพิเศษ โดยการปรับตัวเข้าหากันระหว่างเด็กพิเศษกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เด็กเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันดังที่เรียกว่าความสอดคล้องทางนิเวศวิทยา

5. แนวคิดทางพฤติกรรมนิยม เป็นการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กพิเศษ เพื่อควบคุมหรือเปลี่ยนพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ โดยใช้หลักการวางเงื่อนไขหรือการเสริมแรง

จากแนวคิดพื้นฐานในการจัดการเรียนร่วมดังกล่าว สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคคลเหล่านี้ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปกติได้อย่างมีความสุข โดยไม่ต้องพึ่งพาหรือเป็นภาระของผู้อื่น

สรุปได้ว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนมีสิทธิขั้นพื้นฐานที่จะได้รับบริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับระดับและประเภทของความต้องการ ที่แตกต่างกันระหว่างบุคคล โดยทุกคนต้องได้รับการฝึกฝนฟื้นฟูบำบัดและการเรียนรู้ระบบการศึกษา ที่จัดขึ้นอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาศักยภาพทุกด้านให้สูงสุดตามความสามารถของแต่ละบุคคล ทั้งนี้ โดยการจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับ เด็กปกติให้มากที่สุดให้มีความพร้อมที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปกติได้อย่างมีความสุข ดังแนวคิดจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่กล่าวถึงการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 15 - 16) โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ดังนี้

1. แนวคิดในการใช้การศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาคนทั้งในระดับปัจเจกบุคคล คือพัฒนาตนเองและระดับสังคมคือพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคมซึ่งแนวคิดนี้ปรากฏในการกำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษา (มาตรา6) ตามนัยของมาตราดังกล่าว สะท้อนความเชื่อพื้นฐานว่าการศึกษสามารถพัฒนาคนให้มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขดังนั้นการจัดการศึกษาจึงควรเป็นไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว

2. แนวคิดในเรื่องสิทธิและความเสมอภาคในโอกาสของบุคคลทุกกลุ่มที่จะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพเท่าเทียมกัน(มาตรา10)โดยมีระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ (หมวด 6) โดยถือเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะดำเนินการให้ทั่วถึงโดยเฉพาะกลุ่มบุคคลที่มีความพิการหรือด้อยโอกาสเป็นพิเศษ

3. แนวคิดในการจัดการศึกษาโดยถือหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญและสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ (มาตรา 22) ดังนั้น การจัดกระบวนการเรียนรู้จึงต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนและการเรียนรู้จาก แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยรัฐและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนร่วมกัน (มาตรา 24, มาตรา 25) อาจเป็นการศึกษาในระบบและการศึกษาดตามอัธยาศัย (มาตรา 15) ซึ่งสามารถเทียบโอนผลการเรียนข้ามระบบกันได้

4. แนวคิดการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อให้การจัดการศึกษาในโรงเรียน มีความเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ในชีวิตจริง ตามแนวคิดในการส่งเสริมการเรียนรู้ ตลอดชีวิต จึงได้กำหนด สาระสำคัญอีกประการหนึ่ง คือให้ชุมชน หรือองค์กรอื่น ๆ มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบต่างๆ (มาตรา12) และเพื่อเป็นแรงจูงใจให้หน่วยงานดังกล่าวดำเนินการสนับสนุนหรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 จึงกำหนดให้หน่วยงานหรือชุมชนหรือองค์กรเหล่านี้ ได้รับสิทธิประโยชน์ เช่นเงินอุดหนุนการลดภาษี เป็นต้น (มาตรา 12 และ มาตรา 14)

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2541 : 9) ได้ให้ความหมายและความสำคัญของกิจกรรมเสริมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ว่า

กิจกรรมเสริมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดที่ครูการศึกษาพิเศษและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษคิดขึ้นมา และให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเด็กที่มีความแตกต่างกันในด้านต่างๆ ให้มีพัฒนาการอย่างเหมาะสมตามสภาพ กิจกรรมที่จัดนั้นคำนึงความสนุกสนาน ความต้องการตามธรรมชาติ รวมถึงความจำเป็นของเด็กรายบุคคล

ความสำคัญของกิจกรรมเสริมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทมีความแตกต่างกันในแง่ของวิธีการสอน เครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินต้องใช้เครื่องช่วยฟังและฝึกฟังเสียง ฝึกอ่านริมฝีปาก ฝึกพูด เพื่อให้สามารถเรียนรู้วิธีการสื่อสารกับผู้อื่น ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ทางวิชาการต่างๆ หรือเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนประเภทสายตาเลือนรางต้องใช้แว่นขยายช่วยให้เห็นดีขึ้น เด็กตาบอดต้องเรียนหนังสือด้วยอักษรเบรลล์ เป็นต้น แต่การเรียนการสอนด้วยวิธีการดังกล่าวเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการพัฒนาเด็กเท่านั้น คือ เน้นด้านการเรียนรู้ทางวิชาการหรือด้านสติปัญญาเป็นส่วนใหญ่ ยังไม่ครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านตามหลักการพัฒนาเด็กที่ถูกต้อง อันได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา ดังนั้น เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาครบถ้วนสมบูรณ์ทุกด้าน โรงเรียน สถานสงเคราะห์ หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กเหล่านี้จะต้องจัดกิจกรรม ทั้งในลักษณะของการกำหนดในตารางเรียนหรือสอดแทรกลงในวิชาต่างๆ และจัดเสริมเป็นกิจกรรมนอกหลักสูตร โดยเลือกกิจกรรมตามความเหมาะสมกับเด็ก กิจกรรมเสริมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ครูควรรู้จัก ได้แก่ ศิลปะบำบัด ดนตรีบำบัด กิจกรรมบำบัด การบริหารสมอง นันทนาการ

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งจากแนวคิดของนักการศึกษาและแนวคิดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 สรุปได้ว่า ในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ใช้การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และสนองความต้องการของผู้เรียนตามความสามารถและศักยภาพของผู้เรียนแต่ละประเภท ซึ่งจะสะท้อนออกมาในรูปของการจัดการเรียนการสอนรายบุคคลและกิจกรรมเสริม โดยใช้โปรแกรมการศึกษารายบุคคล (IEP) ซึ่งทั้งผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.4 หลักการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

ผดุง อาริยะวิญญู (2542 : 5 - 6) กล่าวถึง หลักการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษ ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอน ควรเป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม เนื่องจากเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จะเรียนรู้ได้ดีในรูปธรรมแต่อาจสอดแทรกนามธรรมได้บ้าง

2. การเรียนการสอน ควรจัดเป็นช่วงเวลาสั้น เนื่องจากเด็กพิเศษมีความสนใจสั้นและควรสอนเนื้อหาบ่อยๆ พอที่เด็กสามารถรับได้ เด็กพิเศษมักมีปัญหาในด้านการอ่านและเลขาคณิตครูผู้สอนจำเป็นต้องตระหนักในเรื่องนี้

3. ครูที่สอนเด็กพิเศษต้องส่งเสริมประสาทสัมผัส ซึ่งเด็กแต่ละคนแต่ละประเภทจะเรียนรู้ได้ดีโดยผ่านการรับรู้ทางสายตาบ้าง ทางการฟังหรือการสัมผัสต่างกันไป ครูจึงต้องเป็นผู้พิจารณาอย่าง รอบคอบ

สุจินดา ผ่องเจริญ (2541: 17 - 18) กล่าวถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนว่าควรดำเนินการ ดังนี้

1. ลักษณะการจัดหลักสูตร ควรเน้นการเข้าถึงกลุ่มผู้เรียน ได้แก่

1.1 ลักษณะความบกพร่อง โดยต้องจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกอุปกรณ์จำเป็นหรือจัดสภาวะแวดล้อม เพื่อให้เด็กอยู่ในสภาพติดต่อสื่อสาร เช่น เครื่องช่วยฟัง ตัวหนังสือตัวใหญ่ เทป เป็นต้น

1.2 ลักษณะการเรียนรู้ควรมีการให้เวลาในการทำงานอย่างเดียวกันการปรับ หลักสูตรบางวิชา หรือบางจุดประสงค์ที่ซับซ้อนไป การจัดหลักสูตรมีความยืดหยุ่นเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการและความแตกต่างของบุคคลในด้านต่าง ๆ

1.3 การสอนเสริม (ความพร้อม วิชาการ อาชีพ) ให้สอดคล้องกับศักยภาพที่มีและความสนใจของผู้เรียน

2. การพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน (วิธีการสอน สื่อ รูปแบบการเรียนการสอน เทคนิคที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล) ควรดำเนินการ ดังนี้

2.1 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนควรพิจารณาตามสภาพความพร้อมของเด็ก เช่น

2.1.1 เรียนร่วมเต็มเวลา เมื่อนักเรียนได้รับการเตรียมความพร้อม และมีพัฒนาการใกล้เคียงกับปกติแล้ว ทั้งนี้อาจมีการสอนเสริมตามความเหมาะสม

2.1.2 เรียนร่วมบางลา กรณีที่นักเรียนมีความพร้อมบางด้านที่เหลือนักเรียนใน ห้องพิเศษ ทั้งนี้โดยพิจารณาถึงสัดส่วนเวลาที่เหมาะสม

2.1.3 การจัดห้องเด็กพิเศษกรณีบกพร่องมากหรือกรณีการเตรียมเด็กก่อนเข้าเรียนร่วม

2.1.4 การบริการต่างๆและการส่งต่อกรณีพบความพิการไม่อยู่ในระดับที่พอเรียนได้

2.2 การพัฒนาหลักสูตร (แผนการสอนเฉพาะบุคคล) ซึ่งสามารถปรับหลักสูตรในระดับมากหรือน้อย หรือใช้หลักสูตรปกติ ขึ้นอยู่กับความต้องการและศักยภาพของเด็กที่มีอยู่ โดยพิจารณาว่าจะพัฒนาให้เต็มศักยภาพได้ด้านใดบ้าง แล้วจึงปรับหลักสูตรตามองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

2.2.1 จุดมุ่งหมาย (สมรรถภาพที่พึงประสงค์)

2.2.2 เนื้อหา กิจกรรม วิธีสอน

2.2.3 สื่อที่ใช้ อุปกรณ์ช่วยเหลือ – เวลา

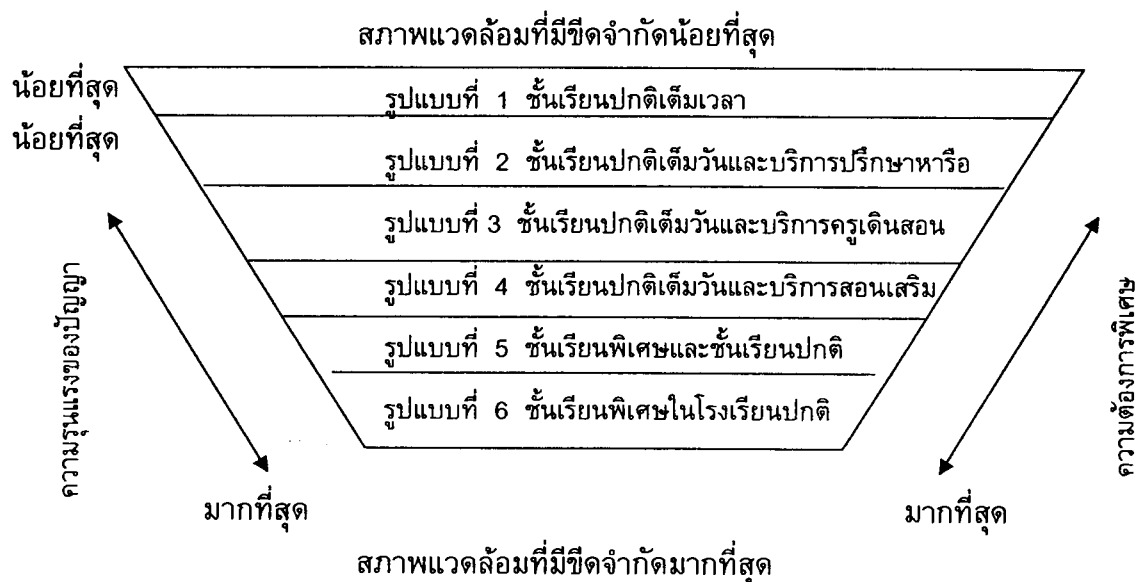
2.2.4 การวัดผลประเมินผล

การจัดการเรียนการสอนของเด็กพิเศษมีหลักการว่าจะต้องจัดให้เด็กพิเศษ ได้เรียนในสภาพที่ใกล้เคียงกันหรือเหมือนกับเด็กปกติมากที่สุด แต่เมื่อเป็นเรื่องที่เป็นข้อจำกัดเฉพาะจะมีการปรับและเสริมเพื่อให้เด็กพิเศษมีความเข้าใจและเกิดทักษะตามจุดประสงค์ที่กำหนดซึ่งอาจใช้วิธีการหรือสื่อที่หลากหลายให้เด็กพิเศษขจัดข้อจำกัดต่าง ๆ ได้สำเร็จ

2.5 รูปแบบการจัดการเรียนร่วม

รูปแบบการจัดการเรียนร่วมมีความแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวกับคนพิการหรือผู้ที่มีความบกพร่องทางด้านต่าง ๆ ความขัดแย้งของผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ และนักศึกษาบางกลุ่มที่มีความเห็นว่า เด็กพิเศษบางกลุ่มอาจมีปัญหาและอุปสรรคในการเข้าไปอยู่ในโรงเรียนปกติจึงได้มีการพัฒนารูปแบบของการจัดการเรียนร่วม เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวให้มีขีดจำกัดสำหรับเด็กพิเศษที่เรียนร่วม เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวให้มีขีดจำกัดสำหรับเด็กเรียนร่วมที่น้อยที่สุดเพื่อประโยชน์สูงสุดในการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ

การจัดการเรียนร่วมทั้ง 6 รูปแบบ จะจัดแบบใดขึ้นอยู่กับการศึกษาความต้องการจำเป็นพิเศษ (Special Needs) ร่วมกันจากหลาย ๆ ฝ่าย ได้แก่ ผู้ปกครอง ตัวเด็ก ผู้บริหาร ครู นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง

ภาพที่ 2 รูปแบบการจัดการเรียนร่วม

พิมพ์อำไพ พุกพิบูลย์ (2535 : 17) ได้จัดแบ่งการเรียนร่วมในรูปแบบต่าง ๆ ตามประเภทซึ่งสามารถสรุป ได้ดังนี้

1. การเรียนร่วมอย่างสมบูรณ์ คือ การให้เด็กที่มีความบกพร่องแต่ละประเภทแต่ละบุคคลได้เข้าเรียนร่วมชั้นกับเด็กปกติในโรงเรียนปกติใช้หลักสูตรปกติทุกประการและอาจได้รับบริการพิเศษ หรือไม่ต้องรับบริการพิเศษตามสภาพความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละบุคคล

2. การเรียนร่วมบางเวลา คือ การให้เด็กที่มีความบกพร่องแต่ละประเภทแต่ละคนได้ เข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติในบางวิชาและรับบริการพิเศษที่จำเป็นโดยเฉพาะจากครูการศึกษาพิเศษหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาและครูที่ปรึกษา

3. การเรียนร่วมทางสังคมคือการให้เด็กพิเศษได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับเด็กปกติซึ่งเป็นกิจกรรมทางสังคม เช่น นันทนาการ พิธีการของโรงเรียนงานสังสรรค์ และการประชุมประจำภาคเรียน การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ รวมทั้งทัศนศึกษาแต่จะเรียนในชั้นพิเศษเฉพาะ

การเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติอาจทำได้หลายรูปแบบซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักนิเทศและมาตรฐานการศึกษา, 2540 : 17) จัดไว้ดังนี้

1. เรียนร่วมในชั้นปกติเป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนกับเด็กปกติและเรียนเหมือนกับเด็กปกติทุกประการ เด็กที่จะเข้าเรียนในลักษณะนี้ได้ควรเป็นเด็กที่มีความบกพร่องน้อย และมีความพร้อมในการเรียนตลอดจนวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคม

2. เรียนร่วมในชั้นปกติและมีครูพิเศษให้คำแนะนำปรึกษาการเรียนร่วมวิธีนี้คล้ายคลึงกับวิธีการแรกกล่าวคือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติเต็มเวลาแต่มีครูการศึกษาพิเศษคอยช่วยเหลือครูประจำชั้นและครูประจำวิชา ครูการศึกษาพิเศษนี้อาจเรียกว่า ครูที่ปรึกษา ครูประเภทนี้ไม่ทำการสอนโดยตรง แต่ให้คำแนะนำแก่ครูที่สอนเด็ก เช่น แนะนำชี้แจง ให้ครูที่สอนชั้นเรียนร่วม เข้าใจความต้องการและความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ช่วยกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีสอน ตลอดจน การปฏิบัติต่อเด็ก จัดสภาพแวดล้อมให้อื้ออำนวยความสะดวกการเรียนรู้ของเด็กและช่วยประเมินผลพัฒนาการในการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นต้น

3. เรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเวียนสอน เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติและรับบริการด้านการสอนเพิ่มเติมจากครูการศึกษาพิเศษซึ่งจะเดินทางไปตามโรงเรียนต่างๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก เนื่องจากมีจำนวนเด็กในแต่ละโรงเรียนไม่มากนัก (อาจประมาณ 2 – 3 คนต่อโรงเรียน) ครูจึงเดินทางจากโรงเรียนหนึ่งไปยังอีกโรงเรียนหนึ่ง เมื่อครบสัปดาห์ ก็วนกลับมาสอนเด็กกลุ่มเดิมในโรงเรียนเดิมอีก จึงเรียกครูประเภทนี้ว่า ครูเดินสอนหรือครูเวียนสอน

4. เรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการเป็นการจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้ามาเรียนกับครูเสริมวิชาการวันละ 1-2 ชั่วโมงหรือมากกว่านี้ ขึ้นอยู่กับความต้องการพิเศษของเด็ก เด็กทุกคนที่เข้ามาเรียนในห้องนี้จะต้องมีตารางเรียนที่กำหนดไว้แน่นอนครูเสริมวิชาการอาจมีคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนเด็กและประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษการสอนเด็กอาจกระทำเป็นรายบุคคลหรือสอนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ก็ได้และสอนในเนื้อหา ที่เด็กไม่ได้รับการสอนใน ชั้นปกติหรือเนื้อหาที่เด็กมีปัญหา นอกจากสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษแล้ว ครูเสริมวิชาการยังมีหน้าที่ในการให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครูปกติในการปฏิบัติต่อเด็กประเภทนี้ด้วย

5. ชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติและเรียนร่วมบางเวลา เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ในชั้นเดียวกันเป็นกลุ่มเล็กๆ มีครูประจำชั้นสอนแทบทุกวิชา ยกเว้นบางวิชาที่เด็กต้องไปเรียนร่วมกับเด็กปกติ เช่น พลศึกษา ศิลปะ หรือกิจกรรมนอกหลักสูตรอื่น ๆ

6. ชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องประเภทเดียวกันไว้เป็นกลุ่มและเป็นกลุ่มขนาดเล็ก เด็กเหล่านี้เรียนในชั้นพิเศษตลอดเวลา ครูประจำชั้นสอนทุกวิชา การเรียนร่วมในลักษณะนี้เหมาะสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องค่อนข้างมาก

ปัจจุบันโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้จัดการเรียนร่วม เป็น 3 รูปแบบคือ

1. จัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมในชั้นปกติเต็มเวลา

2. จัดเป็นชั้นเรียนพิเศษเฉพาะ และเข้ารับการเรียนร่วมกับเด็กปกติ บางวิชา

3. จัดเป็นชั้นเรียนเฉพาะแต่ให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีกิจกรรมทางสังคมร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียน

ปี พ.ศ. 2543 กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดรูปแบบการจัดการเรียนร่วมไว้ดังนี้

1. ชั้นเรียนปกติเต็มวัน

นักเรียนเรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลาโดยอยู่ในความรับผิดชอบของครูประจำชั้นและนักเรียนไม่ได้รับบริการทางการศึกษาพิเศษโดยตรงแต่ครูทั่วไปและเด็กได้รับบริการทางอ้อม

1.1 บริการทางอ้อมสำหรับครู ได้แก่

1.1.1 การฝึกอบรมครูประจำการในเรื่องต่าง ๆ เช่น เทคนิคการสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

1.1.2 ครูการศึกษาพิเศษช่วยครูพิเศษอธิบายให้ความรู้กับนักเรียนทั่วไปเกี่ยวกับความพิการ เพื่อสร้างเจตคติเชิงบวกและให้เกิดการยอมรับเพื่อนพิการ

1.1.3 ครูการศึกษาพิเศษอาจร่วมประชุมกับครูประจำชั้นเรียนต่าง ๆ ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับความพิการ

1.2 บริการทางอ้อมสำหรับนักเรียน

ในเด็กพิเศษ อาจได้รับ บริการ สื่อวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น ได้รับการตรวจวัดการเห็นและการแก้ไขโดยอาจต้องใส่แว่นหรือใช้แว่นขยายหรือการตรวจประเมินทางจิตวิทยาการเป็นล่ามภาษามือเป็นต้นในเด็กทั่วไปอาจได้รับการฝึกอบรมจากครูการศึกษาพิเศษเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยติว (Peer Tutor) ในชั้นเรียน

2. ชั้นเรียนปกติเต็มวันและบริการปรึกษาหารือ

นักเรียนเรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา โดยอยู่ในความรับผิดชอบของครูประจำชั้นแต่มีผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ทั้งในเรื่องการศึกษาปกติและการศึกษาพิเศษร่วมให้การปรึกษาหารือ เช่น นักจิตวิทยา ครูการศึกษาพิเศษซึ่งเป็นครูเดินสอน หรือครูการศึกษาพิเศษทำหน้าที่เป็นครูสอนเสริมในโรงเรียน บุคคลเหล่านี้จะไม่สอนเด็กโดยตรง แต่ทำหน้าที่เป็นผู้คอยแนะนำช่วยเหลือครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชาและจัดหาบริการสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้ การเรียนร่วมประสบผลสำเร็จ

3. ชั้นเรียนปกติเต็มวันและบริการครูเดินสอน

นักเรียนเรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา โดยอยู่ในความรับผิดชอบครูประจำชั้นได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนโดยตรงจากครูเดินสอนตามตารางที่กำหนดหรือ เมื่อมีความจำเป็นครูเดินสอนอาจเป็น นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด ครูแก้ไขการพูด หรือครูการศึกษาพิเศษที่เดินทางไปให้บริการตามโรงเรียนต่าง ๆ แก่เด็กพิการทั้งในและ

นอกห้องเรียน นอกจากนี้ยังให้บริการช่วยเหลือแก่ ครูปกติโดยตรงด้วย เช่น ช่วยครูปกติในกรณีที่เด็กบางคนต้องการการสอนเสริมหรือปรับพฤติกรรม

4. ชั้นเรียนปกติเต็มวันและบริการสอนเสริม

นักเรียนเรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลาโดยอยู่ในความรับผิดชอบของครูประจำชั้น แต่ได้รับการสอนเพิ่มเติมหรือสอนเสริมจากครูการศึกษาพิเศษที่ประจำที่ห้องสอนเสริมตามตารางการเรียนโดยให้นักเรียนมาเรียนกับครูสอนเสริมบางเวลาและบางวิชา ครูสอนเสริมอาจสอนเนื้อหาเด็กที่มีความบกพร่อง หรือทักษะเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เช่น ทักษะการทำความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว (Orientation & Mobility : O&M) สำหรับเด็กตาบอด หรือภาษามือสำหรับเด็กหูหนวก โดยอาจสอนเฉพาะบุคคลหรือกลุ่มเล็ก ๆ ได้ ในปัจจุบันครูสอนเสริมจะใช้เวลาสอนเด็กร่วมกับครูในชั้นเรียนมากกว่าที่จะนำเด็กออกมาสอนในห้องสอนเสริม

5. ชั้นเรียนพิเศษและชั้นเรียนปกติ

นักเรียนเรียนในชั้นเรียนพิเศษและเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ มากน้อยตามความเหมาะสม โดยอาจเรียนร่วมในบางวิชาเช่น พลศึกษา ศิลปะ ดนตรี-นาฏศิลป์ การงานพื้นฐานอาชีพ จริยศึกษา ครูการศึกษาพิเศษและครูปกติร่วมกันทำงานร่วมกัน รับผิดชอบ รูปแบบนี้จัดได้ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

6. ชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ

นักเรียนเรียนในชั้นเรียนพิเศษเต็มเวลาร่วมกับเพื่อนพิการ ประมาณ 5-10 คน มีครูประจำชั้นเป็นผู้สอนเองทุกวิชา เด็กจะมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมกับเด็กทั่วไป เช่น การเข้าแถวเคารพธงชาติ สวดมนต์ไหว้พระ การรับประทานอาหาร การไปทัศนศึกษา เป็นต้น

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (2544 : 1) อธิบายรูปแบบการจัดการเรียนร่วมไว้ดังนี้

1. เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ เป็นการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กพิเศษที่มีความพร้อมพอที่จะช่วยตนเองได้ โดยไม่ต้องรับบริการพิเศษ หรือรับบริการพิเศษบ้างตามความจำเป็นเพียงเล็กน้อย

2. เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติมีครูเวียนสอน เด็กพิเศษจะเรียนในชั้นเรียนปกติ เมื่อครูเวียนสอนมาจะสอนเสริมให้แก่เด็กพิเศษตามความต้องการเฉพาะรายหรือกรณีปัญหาเป็นกลุ่มย่อย

3. เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติมีการสอนเสริมวิชาการ เด็กพิเศษมีตารางกำหนดเวลาที่จะต้องเข้าห้องสอนเสริม โดยครูเสริมวิชาการเป็นผู้กำหนดการเรียนการสอนตามความจำเป็นพิเศษเป็นรายกรณีหรือเป็นกลุ่มย่อย

4. นอกเหนือจากเด็กปกติเรียนร่วมบางเวลา เด็กพิเศษเรียนกับครูประจำชั้น ในชั้นเรียนร่วมกับเด็กที่มีความบกพร่องประเภทเดียวกัน แต่บางเวลาหรือบางวิชา จะไปเรียนร่วมกับเด็กปกติเรียนในชั้นพิเศษเต็มเวลาในโรงเรียนปกติ แต่จะมีโอกาสร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรกับเด็กปกติตามสมควร

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2541: 12 - 14) มีความเห็นว่า การเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติกับเด็กพิเศษ อาจทำได้หลายลักษณะ ซึ่งนิยมจัดรูปแบบของการเรียนร่วมใน 5 ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะที่ 1 การเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา เป็นการจัดเด็กพิเศษ ซึ่งได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพจนถึงระดับที่ช่วยตนเองได้แล้ว และได้รับการพิจารณาว่ามีความพร้อมทางการเรียนทุกกลุ่มสาระ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ สังคมดีพอ ให้เข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติและเรียนเหมือนเด็กปกติทุกประการ ซึ่งถ้าเด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและการเรียนเหมือนเด็กปกติโดยไม่เป็นปัญหาแล้ว อาจไม่ต้องกลับมาเรียนในชั้นเรียนพิเศษอีก

ลักษณะที่ 2 การเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ และมีบริการให้คำแนะนำปรึกษา เป็นการจัดการเรียนร่วมเต็มเวลา แต่มีครูการศึกษาพิเศษ ครูเวียนสอน หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เป็นผู้ให้คำปรึกษา

ลักษณะที่ 3 การเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ เป็นการจัดครูการศึกษาพิเศษประจำอยู่ที่ห้องเสริมวิชาการ โดยกำหนดตารางเรียนให้เด็กพิเศษได้เข้ามาเรียนกับครูสอนเสริมในห้องเสริมวิชาการบางเวลาและบางวิชา อาจสอนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มย่อย ๆ ก็ได้

ลักษณะที่ 4 การจัดชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนและเรียนร่วมบางเวลา เป็นการจัดเด็กพิเศษไว้ในห้องเรียนเดียวกันโดยคู่ขนาดกับห้องเรียนปกติและจัดเป็นกลุ่มเล็ก ๆ มีครูการศึกษาพิเศษประจำชั้น และสอนเองเกือบทุกวิชา ยกเว้นวิชาที่เด็กสามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ เช่น พลศึกษา ศิลปศึกษา เป็นต้น

ลักษณะที่ 5 การจัดชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ เป็นการจัดเด็กพิเศษที่มีความบกพร่องค่อนข้างมากในประเภทเดียวกัน โดยจัดเป็นกลุ่มขนาดเล็กไม่น้อยกว่า 6 คนเรียนในชั้นเรียนพิเศษร่วมกันตลอดเวลา มีครูประจำชั้นเป็นผู้สอนเองทุกวิชา แต่อยู่ในโรงเรียนปกติและมีการเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนบ้างบางโอกาส

โจน และคอลลินส์ (Jones and Collins, 1969) ได้กล่าวถึง รูปแบบการจัดการเรียนร่วมไว้ 5 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบชั้นเรียนพิเศษเต็มเวลา
2. รูปแบบชั้นเรียนพิเศษแบบผสม
3. รูปแบบห้องเสริมวิชาการ
4. รูปแบบครูเดินสอน

5. รูปแบบให้คำปรึกษา แนะนำสำหรับครู

จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนร่วมมีรูปแบบการจัดหลายแบบ ซึ่งแต่ละแบบมีข้อดีต่าง ๆ กัน โรงเรียนควรเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กพิเศษที่เข้าเรียนร่วมแต่ละประเภท โดยคำนึงถึงระดับความบกพร่องของเด็กเป็นหลัก

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนร่วมในลักษณะใดนั้นขึ้นอยู่กับสภาพความบกพร่องและความพร้อมของเด็ก เด็กที่มีความบกพร่องน้อย และมีความพร้อมสูงอาจจัดให้เรียนร่วมเต็มเวลา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องมากขึ้น มีความพร้อมน้อย อาจจัดให้เรียนในชั้นเรียนพิเศษลดหลั่นกันลงไปตามความเหมาะสม

2.6 ประโยชน์ในการจัดการเรียนร่วม

การจัดการเรียนร่วมมีประโยชน์ต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี เกิดการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมและสังคมรอบ ๆ ตัว สามารถปรับตัวและเป็นที่ยอมรับแก่คนทั่วไป ดังแนวคิดของ

ฮอทช์คิส (Hotchkis, 2527 อ้างถึงใน พิมพ์อำไพ พุกพิบูลย์, 2535 : 11)

กล่าวไว้ ดังนี้

1. ทางด้านการเรียน เด็กพิเศษได้มีโอกาสเรียนตามลำดับชั้นในโรงเรียนปกติโดยไม่มีข้อยกเว้นจะต้องปรับตัวให้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และได้รับทักษะต่างๆ มากกว่าเรียนกับเด็กพิเศษ ด้วยกัน เพราะต้องทำตามวัตถุประสงค์ที่ครูตั้งไว้เท่าเทียมกับเด็กปกติ

2. ทางด้านสังคมเด็กพิเศษได้มีโอกาสปรับตัวให้เข้ากับสังคมปกติดีขึ้นมีเพื่อนเพิ่มมากขึ้นกว่าการเรียนกับเด็กพิเศษด้วยกันมีสังคมที่กว้างขึ้นเนื่องจากผู้ปกครองของเด็กมีความเข้าใจ และยอมรับเด็กพิเศษ ยอมให้เด็กพิเศษเล่นและคบหาสมาคมกับลูกของตน

3. ทางด้านเจตคติ เด็กปกติมีความคุ้นเคย และเข้าใจเด็กพิเศษมากขึ้น ทำให้จัดความกลัวและความหวงแหน เย้ยหยันให้หมดไป ไม่เห็นว่าเด็กพิเศษเป็นมนุษย์ประหลาด ที่มีท่าทางขบขัน ต่อไป เด็กปกติได้เรียนรู้ถึงความต้องการความช่วยเหลือของเด็กพิเศษ ทำให้เกิดการยอมรับและแสดงความเอื้อเฟื้อต่อเด็กพิเศษ ส่วนเด็กพิเศษจะมีความสบายใจและไม่เก็บกด ลดอารมณ์ร้ายลงไปจึงก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อกัน

4. ทางด้านเศรษฐกิจ เมื่อเด็กพิเศษสามารถเรียนร่วมในโรงเรียนปกติได้ รัฐย่อมไม่มีความจำเป็นในการสร้างโรงเรียนพิเศษเฉพาะทำให้ลดค่าใช้จ่ายและงบประมาณได้มาก อาจเพิ่มแต่เพียงบุคลากรพิเศษตามความจำเป็นเท่านั้น ได้แก่ ครูสอนเสริม ครูเวียนสอนหรือครูการศึกษาพิเศษ พร้อมด้วยอุปกรณ์พิเศษเฉพาะเพียงบางส่วน ผู้บริหารและโครงสร้างของระบบการศึกษายังคงเดิม

สรุปได้ว่า การเรียนร่วม เป็นการจัดการศึกษาที่ให้โอกาส เท่าเทียมกันในด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานและให้ประโยชน์ แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษในด้านพัฒนาการหลายๆด้านได้แก่ ด้านการเรียน ด้านสังคม ด้านร่างกายและอื่นๆ เด็กจะได้ปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ดีกว่าในโรงเรียนเฉพาะทาง และได้สร้างทัศนคติที่ดีและการยอมรับให้แก่เด็กปกติ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และในด้านการบริหาร ซึ่งสนองตอบนโยบายของรัฐประการหนึ่งซึ่งจะได้ประหยังบประมาณและอีกประการหนึ่งเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยการสร้างเจตคติที่ดีต่อกันระหว่างสมาชิกในสังคมให้เห็นคุณค่าและร่วมกันพัฒนาเด็กพิเศษ ให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.7 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนร่วม

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 63 – 68) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่ทำให้การจัดการเรียนร่วมประสบผลสำเร็จ หลายประการ คือ

1. ในระดับชาติ การดำเนินงานจะต้องเริ่มต้นในระดับชาติเป็นระดับแรก จึงจะสามารถทำให้งานเรียนร่วมดำเนินไปด้วยดี สิ่งที่จะต้องดำเนินการอาจ มีดังนี้

1.1 กฎหมาย รัฐจะต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษเสียก่อน ซึ่งในต่างประเทศมีกฎหมายการศึกษาพิเศษแยกต่างหากจากกฎหมายทั่วไป เช่น สหรัฐอเมริกาแต่ในอังกฤษ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ กฎหมายการศึกษาพิเศษรวมอยู่กับกฎหมายการศึกษา แต่ไม่ว่าจะแยกหรือรวมกับกฎหมายการศึกษา ควรจะมีรายละเอียดเพียงพอจะเป็นแนวทางของการจัดการศึกษาพิเศษได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น

1.2 นโยบาย นโยบายการศึกษาควรมีนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษด้วย ควรเป็นนโยบายที่ทันสมัย เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันและครอบคลุมขอบข่ายของการศึกษาพิเศษและสามารถนำไปปฏิบัติได้

1.3 ระเบียบปฏิบัติ หลังจากมีกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษาพิเศษแล้วจะต้องออกระเบียบปฏิบัติให้ครอบคลุมทั้งทางด้านระเบียบและการดำเนินการ เช่น ระเบียบเกี่ยวกับการคัดแยกเด็ก ระเบียบการจัดสรรงบประมาณ เกี่ยวกับตำแหน่ง เกี่ยวกับระบบการบริหาร การจัดการเรียนการสอน เกณฑ์ในการจัดโครงการเรียนร่วม เป็นต้น

1.4 แผนการดำเนินงาน หน่วยงานกลางควรจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติให้ครอบคลุมทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ เช่น การขยายการศึกษาพิเศษจะดำเนินไปในลักษณะใด ครอบคลุมพื้นที่กี่จังหวัด มีโรงเรียนที่รับผิดชอบกี่โรง เมื่อใดจะครอบคลุมทั้งประเทศ เป็นต้น

1.5 แนวปฏิบัติ จัดทำเป็นเอกสาร หรือคู่มือเสนอแนะแนวทางในการจัดการศึกษาพิเศษ รวมทั้งจัดการเรียนร่วมและส่งเอกสารไปหน่วยงานที่เป็นผู้ปฏิบัติ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ

1.6 การติดตามและประเมินผล หลังจากให้นโยบายและแนวปฏิบัติแก่ส่วนท้องถิ่นแล้ว ส่วนกลางต้องติดตามว่าโรงเรียนต่างๆ ได้ดำเนินการจัดการเรียนร่วมแล้วอย่างไรบ้างควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานอยู่เสมอ รวมทั้งการระดมความคิดจากทุกฝ่ายในการหาแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น

2. ในระดับท้องถิ่น หรือชุมชน ในท้องถิ่นหรือชุมชนมีบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่หลายฝ่ายที่มีหน้าที่ต้องให้การช่วยเหลือ สนับสนุนและให้ความร่วมมือ คือ

2.1 ผู้บริหารระดับท้องถิ่น ผู้บริหารระดับนี้อาจหมายถึง ผู้บริหารกระทรวงอื่น เช่น นายอำเภอ ปลัดอำเภอ รวมทั้งผู้บริหารการศึกษาระดับท้องถิ่น ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา เป็นต้น ผู้บริหารเหล่านี้ควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ เพราะการเรียนร่วมเป็นระบบของความร่วมมือจากหลายฝ่าย หากผู้บริหารไม่เข้าใจระบบแล้วจะทำให้การดำเนินการเป็นไปได้ยาก

2.2 ศึกษานิเทศก์ ในระบบการศึกษาในปัจจุบัน การนิเทศติดตามผลเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ศึกษานิเทศก์ที่ทำหน้าที่ดูแลติดตามงานทางด้านการศึกษาพิเศษ เป็นผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ทางด้านการศึกษาพิเศษ สามารถให้คำแนะนำแก่โรงเรียนทั้งทางด้าน การคัดแยกเด็กพิการ การจัดหลักสูตร การเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล

2.3 ชุมชน ชุมชนมีความสำคัญมากสำหรับการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการเรียนร่วมในแนวใหม่ ที่เน้นการอยู่ร่วมกันของเด็กพิการหรือเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านต่างๆ ดังนั้น ในชุมชนที่ประกอบด้วยบุคคลต่างๆ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีความรู้ความเข้าใจในการศึกษาไม่ว่าจะปกติ หรือพิการ จะต้องอยู่รวมกันเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นที่จะทำให้ชุมชนเข้าใจและร่วมมือกันหาทางช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาต่อไป

2.4 ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องในการให้บริการพิเศษ เช่น การทดสอบเด็ก จะต้องได้รับความร่วมมือจากนักวิชาชีพต่างๆ เช่น แพทย์ นักจิตวิทยา นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด จิตแพทย์ นักแก้ไขการพูด นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น ซึ่งนักวิชาชีพเหล่านี้ส่วนใหญ่สังกัดกระทรวงสาธารณสุข โรงเรียนจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือและความร่วมมือจากบุคคลเหล่านี้

3. ในระดับโรงเรียน โรงเรียนเป็นผู้ปฏิบัติการ เป็นผู้ดำเนินการในการจัดการเรียนร่วม การเรียนร่วมอาจไม่ประสบผลสำเร็จหากไม่ได้รับความร่วมมือหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ควรให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่ทุกฝ่ายตลอดจนประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนเข้าใจเหมือนกัน การจัดสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก และความร่วมมือของบุคคลทุกฝ่ายในโรงเรียน บุคคลที่เกี่ยวข้องจะทำให้งานดำเนินไปได้ด้วยดี และประสบผลสำเร็จในที่สุด ดังต่อไปนี้

3.1 ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้บริหารหรือผู้ช่วยผู้บริหารจะต้องเห็นด้วยกับโครงการเรียนร่วม มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนร่วม มีความรัก ความเมตตาต่อเด็ก เอาใจใส่เด็กทุกคน นอกจากนี้ผู้บริหารซึ่งเป็นผู้นำขององค์กรจึงมีความสำคัญอย่างมากที่ต้องมีความรู้พื้นฐานในการจัดการศึกษาพิเศษ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง จิตวิทยาพัฒนาการของเด็ก หลักในการบริหารงานเรียนร่วม ความรู้ด้านอาคารสถานที่ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเด็กพิการ เมื่อผู้บริหารมีความเข้าใจสิ่งเหล่านี้แล้ว ผู้บริหารต้องทำความเข้าใจกับบุคลากรในโรงเรียน และสร้างเจตคติที่ดีให้แก่ทุกคนเพื่อให้ทุกคนตระหนักว่าการจัดการเรียนร่วมไม่ใช่ภาระของผู้ใดผู้หนึ่ง แต่ทุกคนต้องร่วมมือกันเพื่อช่วยให้การจัดการเรียนร่วมประสบผลสำเร็จ พบว่า หากไม่มีกฎหมายหรือนโยบายที่เป็นแนวปฏิบัติไว้แล้วผู้บริหารที่ไม่เคยพบเห็นหรือได้เคยสัมผัสเด็กพิการมาก่อนมักจะไม่ใช่ และมักปฏิเสธเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ดังนั้น ควรมีการจัดการอบรมให้ผู้บริหารเข้าใจ และมีความรู้เกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาทางการศึกษาพิเศษ แนะนำให้ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท พบว่า ผู้บริหารที่มีลูกหลานพิการมักมีความเข้าใจความต้องการของเด็ก และมักให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนร่วมเป็นอย่างดี หากผู้บริหารให้การสนับสนุนเต็มที่โครงการอาจจะประสบผลสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง แต่หากผู้บริหารโรงเรียนไม่สนับสนุนและไม่เห็นด้วยกับโครงการเรียนร่วม ไม่ควรจัดโครงการเรียนร่วมในโรงเรียนนั้น

3.2 ครูที่สอนเด็กปกติ พบว่าครูที่สอนเด็กปกติมีเจตคติไม่ติดต่อกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา ไม่เข้าใจระบบการศึกษาพิเศษหรือเข้าใจคลาดเคลื่อน ไม่เข้าใจปรัชญาการศึกษา ความเข้าใจผิดและเจตคติที่ไม่ดีเหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนร่วม ทางโรงเรียนจะต้องร่วมมือกันหาทางขจัดสิ่งเหล่านี้ให้หมดไป ครูปกติมักไม่รู้วิธีการปฏิบัติต่อดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนร่วม ครูบางคนแสดงความรักเกียจเด็ก หรือเอาใจเด็กมากเกินไป ซึ่งทางโรงเรียนจะต้องมีการสร้างความตระหนักให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาให้เด็กเหล่านี้ ดังนั้นครูควรรู้วิธีการปฏิบัติต่อดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษก่อนเริ่มโครงการเรียนร่วม ครูจำเป็นต้องค้นหาว่าจะจัดการอย่างไรในห้องเรียนที่มีเด็กที่มีความพิการเรียนร่วมด้วย ต้องเรียนรู้เทคนิคการสอน การปรับสื่อการเรียนการสอน ปรับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเรียนรู้วิธีการเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการสอนรายบุคคลให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครูต้องมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนร่วม

มีความเชื่อว่าเด็กทุกคนสามารถเรียนได้ และยอมรับให้เข้าเรียนในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของโรงเรียน มีความรักความเอาใจใส่ต่อเด็ก และควรจะทำางานร่วมกับครูคนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เพราะการจัดการเรียนร่วมต้องทำงานเป็นทีม มีการแบ่งหน้าที่ช่วยเหลือเด็กให้เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม จึงจะทำให้งานเรียนร่วมประสบผลสำเร็จ

3.3 ครูประจำชั้นพิเศษ เป็นครูการศึกษาพิเศษหรือครูที่ทำหน้าที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนพิเศษ เพื่อเตรียมความพร้อมของเด็ก และปรับพฤติกรรมเด็กที่มีปัญหา ครูประจำชั้นพิเศษต้องมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนร่วม มีความเชื่อว่าเด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้และมีความต้องการพัฒนาตนเอง ความเข้าใจเด็ก มีความอดทนสูง ใช้จิตวิทยาสูงมาก รู้จักจัดกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะกับเด็ก รอบรู้เกี่ยวกับการปรับหลักสูตร จุดประสงค์ และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี นอกจากนี้ยังต้องเข้าใจสู่ทางการเตรียมเด็กเพื่อส่งเข้าเรียนร่วม มีการติดตามการส่งเด็กเข้าเรียนร่วมแล้ว เป็นผู้ที่มีความคล่องตัวในการประสานงานและสร้างความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทุกระดับ ครูประจำชั้นพิเศษจะต้องเรียนรู้อักษรเบรลล์ ของคนตาบอดด้วยหากมีเด็กตาบอด หรือใช้ภาษามือได้สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเข้ามาเรียนร่วม นอกจากนี้หากโรงเรียนมีเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทใด ควรมีครูที่สำเร็จการศึกษาในการสอนเด็กประเภทนั้นๆ ครูการศึกษาพิเศษนอกจากทำหน้าที่สอนเสริมและให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษแล้ว ยังควรมีหน้าที่ในการให้ข้อมูลแก่ครูปกติตลอดจนบุคลากรอื่นของโรงเรียนตลอดจนให้ข้อมูลแก่เด็กทั่วไปด้วย เช่น วิธีปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หรือการให้การช่วยเหลืออย่างถูกวิธี เป็นต้น

3.4 ครูเสริมวิชาการ คือ ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษหรือผ่านการอบรมด้านการสอนซ่อมเสริมมาโดยเฉพาะ และเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถพิเศษในการสอนเด็กที่มีความบกพร่องแต่ละประเภท เช่น ในการสอนเด็กตาบอดครูเสริมวิชาการควรมีความสามารถใช้อักษรเบรลล์ได้ หรือสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินควรมีภาษามือได้ เป็นต้น บทบาทหน้าที่ของครูเสริมวิชาการ อาจสรุปหน้าที่ได้ดังนี้

1. สอนซ่อมเสริมวิชาการที่นักเรียนต้องการขอความช่วยเหลือ เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ เป็นต้น
2. ทำอุปกรณ์ประกอบการเรียนต่างๆ เช่น แผนผัง หรือแผนที่นูน รูปทรงเรขาคณิต บัตรภาพ หรืออื่นๆ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น
3. สำหรับนักเรียนตาบอดต้องสอนให้เกิดความเข้าใจ และรู้ถึงสภาพแวดล้อมของสถานที่ต่างๆ ของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนโดยอิสระได้ นอกจากนี้ยังต้องพิมพ์เอกสาร ประกอบการเรียนหรือความรู้ที่อยู่นอกเหนือจากโรงเรียน หรือพิมพ์ข้อสอบ หรือรายชื่อสื่อที่จะต้องค้นคว้าตามที่ครูกำหนดให้แต่ละวัน และช่วยแปลการบ้านของนักเรียน จากอักษรเบรลล์ เป็นอักษรปกติ

4. เป็นผู้สร้างความสัมพันธ์อันระหว่างนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกับครูผู้สอน ผู้ปกครอง หรือนักเรียนปกติ

5. สังเกตพฤติกรรมของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อส่งเสริมแนะนำ แก้ไข ให้ปรับตัวเข้ากับสังคมภายในโรงเรียนได้ดี และติดต่อกับผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อศึกษาปัญหาและให้คำแนะนำในการปฏิบัติตัวต่อนักเรียนอย่างถูกต้อง

3.5 นักเรียนทั่วไป ก่อนเริ่มโครงการเรียนร่วมทางโรงเรียนจะต้องเตรียมเด็กทั่วไปด้วยเช่นเดียวกัน การเตรียมครูที่สอนเด็กทั่วไป โดยครูให้ข้อมูลกับเด็กเพื่อให้มีความเข้าใจเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างถูกต้อง ข้อที่ควรปฏิบัติและไม่ควรต่อเด็กปรัชญาของการอยู่ร่วมกัน การยอมรับความหลากหลายของมนุษย์ที่มีความแตกต่างกันทั้งด้านรูปร่างหน้าตา ความคิด ความเชื่อ ตลอดจนวัฒนธรรมต่างๆ การเปลี่ยนทัศนคติของเด็กการทำ ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ ความเข้าใจที่ถูกต้องจะช่วยให้เด็กมีเจตคติที่ดี และให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้นจะทำให้การจัดการเรียนร่วมได้ผลดี

3.6 เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ก่อนที่จะส่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เข้าเรียนร่วมในห้องเรียน ครูควรให้ความรู้แก่เด็กก่อนในการปฏิบัติตนในชั้นเรียนร่วมสิ่งที่คาดหวังว่าจะได้รับจากครูหรือนักเรียนปกติ เพื่อให้เด็กได้เตรียมตัวในการที่จะพบกับเหตุการณ์ต่างๆ เด็กที่มีความต้องการพิเศษควรต้องรู้จักการปรับตัว และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนร่วม ทางโรงเรียนจะต้องเตรียมเด็กให้มีความพร้อมแก่การส่งเข้าเรียนร่วมทางด้านต่างๆ ดังนี้

1. ทางด้านร่างกาย เด็กจะต้องเคลื่อนไหวได้ดีพอสมควร สามารถให้การช่วยเหลือตนเองในการเคลื่อนไหว การรับประทานอาหาร การขับถ่าย การแต่งกายตลอดจนการช่วยตนเองด้านอื่นๆ

2. ทางด้านอารมณ์ เด็กจะต้องมีอารมณ์มั่นคงพอสมควร สามารถควบคุมตนเองได้ มีสมาธิยาวนานพอจะเรียนในห้องปกติได้

3. ด้านสังคม เด็กจะต้องมีทักษะทางสังคมที่จำเป็นในการเรียนร่วม เช่น การสนทนากับเพื่อน การแบ่งปันของเล่น การรู้จักรอคอยรับบริการ นอกจากนั้น ครูจะต้องแนะนำแก่เด็กในการปฏิบัติตนในการเรียนร่วมกับเด็กปกติ สิ่งใดควรทำ และสิ่งใดไม่ควรทำ หากเด็กปกติล้อเลียนหรือรังแก เด็กควรปฏิบัติตนอย่างไร

4. ทางด้านวิชาการ เด็กจะต้องมีทักษะที่จำเป็นในทางวิชาการใกล้เคียงกับเด็กในระดับชั้นที่จะเข้าไปเรียนร่วม เช่น ทักษะการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ เป็นต้น หากเด็กเข้าเรียนร่วมแล้วมีปัญหา ควรจัดครูสอนเสริมหรือให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ ซึ่งจะทำให้การเรียนร่วมบรรลุจุดประสงค์

3.7 ผู้ปกครองของนักเรียน ผู้ปกครองเป็นคนแรกที่อยู่กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพราะเป็นผู้ที่เลี้ยงดูเด็กมาก่อน เป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด จึงเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลแก่ทางโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ผู้ปกครองควรมีบทบาทในการทดสอบเพื่อคัดแยกเด็กมีบทบาทในการจัดทำแผนการเรียนการสอน เพราะในบางครั้งผู้ปกครองตั้งความหวังในตัวบุตรสูงเกินไป หรือต่ำเกินไป ทางโรงเรียนจะเป็นผู้แจ้งให้ทราบว่าความคาดหวังในความสามารถของเด็กควรเป็นเช่นไร ผู้ปกครองควรมีสติรับทราบเกี่ยวกับผลการเรียนและการสอบของเด็ก และควรมีโอกาสเลือกตัดสินใจว่าจะส่งบุตรเข้าเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ หรือในโรงเรียนเรียนร่วม ดังนั้น ทางโรงเรียนควรให้ความรู้ และข้อมูลที่จำเป็นกับผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเกี่ยวกับการเรียนร่วม ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนร่วม วิธีปฏิบัติต่อเด็กที่บ้าน สิ่งต่างๆ เหล่านี้ทำให้ผู้ปกครองมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนร่วม และให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ซึ่งการจัดการเรียนร่วมจะประสบผลสำเร็จหากได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้การจัดการเรียนร่วมประสบผลสำเร็จ นักการศึกษาได้กล่าวไว้หลายองค์ประกอบได้แก่

ระดับชาติ เป็นการดำเนินงานจะต้องเริ่มต้นเป็นอันดับแรกที่จะต้องมีการกฎหมาย นโยบาย ระเบียบปฏิบัติ แผนการดำเนินงาน แนวปฏิบัติ การติดตามผลและประเมินผล ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานอยู่เสมอรวมทั้งระดมความคิดจากทุกฝ่ายในการหาทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น จึงจะสามารถทำงานเรียนร่วมดำเนินไปด้วยดี และเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างยิ่ง

ระดับท้องถิ่นหรือชุมชน หมายถึง ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่หรือกระทรวงอื่น ศึกษานิเทศก์ ชุมชน ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องในการให้บริการพิเศษ เช่น การทดสอบเด็ก จะต้องได้รับความร่วมมือจากนักวิชาชีพต่างๆ ได้แก่ แพทย์ นักจิตวิทยา นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด จิตแพทย์ นักแก้ไขการพูด นักสังคมสงเคราะห์ และผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายมีหน้าที่ให้การช่วยเหลือ สนับสนุนทุกหน่วยงานต้องให้ความร่วมมือ

ระดับโรงเรียน เป็นผู้ปฏิบัติการและเป็นผู้ดำเนินการในการจัดการเรียนการสอนอาจไม่ประสบผลสำเร็จ หากไม่ได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครูที่สอนเด็กปกติ ครูประจำชั้นพิเศษ ครูเสริมวิชาการ นักเรียนทั่วไป เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ผู้ปกครอง ดังนั้น ควรให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่ทุกฝ่ายตลอดจนประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนเข้าใจเหมือนกัน การจัดสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก และความร่วมมือของบุคคลทุกฝ่ายในโรงเรียนบุคคลที่เกี่ยวข้อง จะทำให้งานดำเนินไปได้ด้วยดี และประสบผลสำเร็จในที่สุด

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 205 – 206) ยังได้กล่าวถึงประโยชน์ของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ที่มีต่อครูผู้สอน ผู้ปกครอง และทางโรงเรียน ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อครูผู้สอน มีดังนี้

1.1 ครูใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นแนวทางในการจัดทำอัตราการสอนและบันทึกการสอนรายวัน และกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เด็ก

1.2 ครูใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นแนวทางในการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของครูผู้สอนแต่ละคน (หากครูมีมากกว่า 1 คน) ให้มีส่วนร่วมในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

1.3 ครูใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นแนวทางในการศึกษาพัฒนาการทางการเรียนของเด็ก

1.4 ครูใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นแนวทางในการแจ้งหรือรายงานความก้าวหน้าในการเรียนของเด็กแก่ผู้ปกครอง

1.5 ครูใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นแนวทางในการเลือกสื่อการสอนให้เหมาะสมกับเด็ก

2. ประโยชน์ต่อผู้ปกครอง มีดังนี้

2.1 ทราบว่าจะติดต่อกับครูคนใดเมื่อต้องการพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาของบุตรหลานของตน

2.2 ทราบว่าบุตรหลานของตนจะเรียนอะไรบ้างที่โรงเรียน

2.3 ตั้งความหวังที่เหมาะสมเกี่ยวกับผลการเรียนของบุตรหลานตน

2.4 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุตรหลานของตนแก่ครูได้ถูกต้อง

2.5 ทราบว่าจะฝึกบุตรหลานของตนที่บ้านอย่างไรบ้าง

3. ประโยชน์ต่อทางโรงเรียน มีดังนี้

3.1 ทางโรงเรียนจะทราบว่าเด็กเข้ารับการศึกษาระดับใดและในลักษณะใด

3.2 ทางโรงเรียนสามารถจัดบริการทางการศึกษา ตลอดจนบริการที่เกี่ยวข้องที่จำเป็นให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก

3.3 ทางโรงเรียนจะได้รับทราบพัฒนาการของเด็ก และจะได้จัดการประชุมทบทวนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลในอนาคตต่อไป

นอกจากนี้ ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 233 – 234) ได้สรุปการศึกษาของนักวิชาการถึงองค์ประกอบที่ทำให้การเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติประสบผลสำเร็จมี 10 ประการ คือ

1. ครูจะต้องทำงานประสานกัน และร่วมมือกันอย่างดีระหว่าง
ครูการศึกษาพิเศษและครูปกติ
2. หากครูที่สอนเด็กปกติมีปัญหาในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษโรงเรียนจะต้องหาทางแก้ปัญหา
3. ครูผู้สอนควรมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนร่วม คือ
 - 3.1 มีความเชื่อว่าเด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษา
 - 3.2 ควรมีความตั้งใจในการสอน
 - 3.3 ควรมีการวางแผนการศึกษาอย่างรอบคอบ
 - 3.4 ควรมีการจัดการเรียนการสอนให้มีการยืดหยุ่น
รวมทั้งขนาดของชั้นเรียนควรมียืดหยุ่นและความต้องการของเด็กตามจำนวน
 - 3.5 ควรระลึกว่าพัฒนาการของเด็กในด้านอารมณ์และ
สังคมมีความสำคัญเช่นเดียวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. จัดอบรมครูปกติให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
5. การเรียนร่วมควรได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน
6. มีการประเมินการเรียน ความก้าวหน้าในการเรียนของ
เด็กอย่างสม่ำเสมอ
7. ใช้แหล่งทรัพยากรจากชุมชนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
8. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วม และรับรู้เกี่ยวกับการเรียนร่วม
9. โรงเรียนควรมีความพร้อมก่อนลงมือจัดการเรียนร่วม
10. การคัดเลือกเด็กเข้าเรียนร่วมควรพิจารณาถึงความพร้อม
ของเด็กเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนร่วมนั้น ประกอบด้วย องค์ประกอบหลายระดับที่จะต้องให้ความร่วมมือประสานงานกัน ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับท้องถิ่นหรือชุมชน ระดับโรงเรียน และที่สำคัญในโรงเรียนอันดับแรกคือผู้บริหาร ครู นักเรียนปกติ และผู้เกี่ยวข้องทุกคนต้องให้สิทธิ และโอกาสเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติได้นั้นต้องมีปัจจัยหลายด้านประกอบกันดังที่กล่าวข้างต้นจึงจะประสบผลสำเร็จในการจัดการเรียนร่วม ยังมีองค์ประกอบหลายประการ แต่องค์ประกอบที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งคือ ตัวผู้บริหารที่จะต้องยอมรับหลักการเรียนร่วม มีภาวะผู้นำ ความรู้ความสามารถเทคนิควิธีการในเชิงบริหารจัดการของผู้บริหารทั้งสิ้นจึงจะประสบผลสำเร็จ

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2541 : 35-36)

ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนร่วมให้ประสบผลสำเร็จมีองค์ประกอบหลายประการดังนี้

1. กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการประชาสัมพันธ์นโยบายเกี่ยวกับการเรียนร่วมของเด็กพิเศษอย่างกว้างขวาง ต่อเนื่อง และจริงจัง
 2. ทุกหน่วยงานริบเร่งประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบอย่างชัดเจน เพื่อสร้างเจตคติรวมทั้งปลูกจิตสำนึก แนวคิดที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิทธิและศักยภาพทางการศึกษาของเด็กพิเศษ
 3. จัดอบรมครูปกติให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการของเด็กพิเศษ
 4. โรงเรียนควรเตรียมพร้อมก่อนจัดการเรียนร่วม
 5. การเรียนร่วมควรได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร
 6. การคัดเลือกเด็กเข้าเรียน ควรพิจารณาความพร้อมของเด็กเป็นสำคัญ
 7. จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
 8. มีการประเมินผลการเรียน ความก้าวหน้าความก้าวหน้าทางการเรียนของเด็กอย่างสม่ำเสมอ
 9. ให้โรงเรียนรับเด็กพิเศษเข้าเรียนร่วม และจัดการศึกษาให้ตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน
 10. ครูทุกคนในโรงเรียนต้องทำงานประสานกัน เพื่อแก้ไขปัญหาให้เด็กพิเศษ
 11. ครูผู้สอนควรมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนร่วม ได้แก่ ตั้งใจในการสอน ยึดหยุ่นในการสอน วางแผนการศึกษาอย่างรอบคอบ เชื่อว่าเด็กทุกคนสามารถพัฒนาได้ และพัฒนาการด้านอารมณ์ สังคมของเด็กมีความสำคัญ เช่นเดียวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 12. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมและรับรู้เกี่ยวกับการเรียนร่วม
 13. ให้ชุมชนมีส่วนร่วมและรับรู้เกี่ยวกับการเรียนร่วมในโรงเรียน
 14. ใช้แหล่งทรัพยากรจากชุมชนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
- ปัจจุบันแนวโน้มและทิศทางในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ มุ่งเน้นที่การศึกษาแบบบูรณาการ โดยให้เด็กทุกคนทั้งเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส เข้าสู่ระบบการศึกษาปกติให้มากที่สุด และโรงเรียนจะเป็นโรงเรียนตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นทางการศึกษาของเด็กทุกคน โดยมีหลักการพื้นฐานว่า "เด็กควรเรียนด้วยกันเท่าที่เป็นไปได้ โดยไม่คำนึงถึงอุปสรรคต่าง ๆ โรงเรียนต้องยอมรับและตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างกันของนักเรียน ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านรูปแบบและระดับการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน และการประกันคุณภาพการศึกษาโดยผ่านการใช้ หลักสูตร ยุทธศาสตร์การสอน การจัดบริการสนับสนุนที่เป็นลำดับและต่อเนื่องการจัดระเบียบบริหาร การใช้ทรัพยากร การมีส่วนร่วมของชุมชน"

เพื่อให้เด็กพัฒนาอย่างรอบด้านทั้งด้านวิชาการ และการดำรงชีวิต มีอาชีพพึ่งตนเองได้ มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม ทั้งนี้โรงเรียนจะต้องเป็นผู้ปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของโรงเรียนทั้งเรื่องของอาคารสถานที่ การบริหารจัดการ รูปแบบการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล การจัดบุคลากร เพื่อให้มีระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่นสามารถตอบสนองความต้องการที่แตกต่าง

ในการจัดการศึกษาพิเศษของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่าในการจัดที่มีประสิทธิภาพหลายประการ ต้องมีการวางแผนการดำเนินการและจัดระบบ ตั้งแต่ระดับชาติถึงระดับท้องถิ่น เริ่มจากการมีนโยบายชัดเจนในเรื่องการจัดการเรียนร่วมให้เหมาะสมโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพให้มากที่สุด จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับ โดยการฝึกอบรมให้มีความรู้ความสามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละกลุ่ม และสามารถทำงานร่วมกันได้ มีการประสานความร่วมมือระหว่างเครือข่าย เพื่อให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามความสามารถและงานที่รับผิดชอบ มีการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องและเพียงพอ มีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ จึงเสนอแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานที่จะให้เด็กพิเศษได้มีโอกาสรับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. ควรมีนโยบายแนวปฏิบัติที่ชัดเจนให้ผู้ปฏิบัติงาน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ
2. สนับสนุนส่งเสริมปัจจัยต่างๆ ทั้งบุคลากร สื่อ อุปกรณ์งบประมาณอย่างเหมาะสมทั้งคุณภาพและปริมาณ
3. สร้างความเข้าใจ ความตระหนัก เจตคติให้กับผู้บริหารทุกระดับและสร้างความร่วมมือในทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
4. พัฒนาเครือข่ายในการปฏิบัติงานทั้งในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และในส่วนขององค์กรเอกชน หน่วยงานทางการแพทย์ ฯลฯ รวมทั้งมีการพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่าย เป็นการช่วยเหลือพื้นที่ที่ไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ที่ให้ความช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษ
5. ลดภาระงานให้กับผู้ปฏิบัติทั้งศึกษานิเทศก์และครูผู้สอนเด็กพิเศษ เพื่อให้สามารถพัฒนางานการศึกษาพิเศษให้เต็มที่ ส่งเสริมขวัญและกำลังใจอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง
6. ประสานงาน / ความร่วมมือช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ/เอกชนอย่างจริงจังและต่อเนื่องจะช่วยลดภาระในโรงเรียนได้
7. จัดให้มีระบบการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอในทุกๆระดับ

8. ผลิตสื่อ / นวัตกรรมทางการศึกษาพิเศษ เผยแพร่เพราะครูยังมีประสบการณ์น้อย ไม่สามารถคิดค้นเองได้ทั้งหมด

9. จัดสร้าง / หาเครื่องมือคัดแยกเด็กที่ใช้สะดวก ง่ายและมีจำนวนพอเพียงให้กับโรงเรียน

10. ส่งเสริมและพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในลักษณะของการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ

นอกจากนี้การจัดการเรียนร่วมจะประสบผลสำเร็จหรือไม่เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับวิธีการดำเนินเรียนร่วมและการวางแผนในการจัดการเรียนร่วม ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนร่วมไว้ดังนี้

1. ควรให้โอกาสแก่ครูที่สอนเด็กปกติในการตัดสินใจว่าจะรับเด็กพิเศษเข้าเรียนร่วมใน ชั้นเรียนที่ตนเองสอนหรือไม่

2. การเรียนร่วมนั้นเริ่มตั้งแต่อายุน้อย ควรเริ่มตั้งแต่ระดับอนุบาล

3. ก่อนให้บริการด้านการเรียนร่วม ทางสถานศึกษาต้องมีความพร้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้ทำหน้าที่สอนเด็กปกติและเด็กพิเศษ

4. ในการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษานั้น ควรมีการชี้แจงทำความเข้าใจและอบรมครู เจ้าหน้าที่ของโรงเรียนและเด็กเกี่ยวกับโครงการเรียนร่วมที่จะเริ่มขึ้นในสถานศึกษาแห่งนั้น

5. มีเครื่อง เครื่องใช้ ตลอดจนอุปกรณ์อันจำเป็นอย่างพร้อมมูล สถานศึกษาจะต้องมีเครื่องมืออุปกรณ์ในการเรียนการสอนไว้อย่างเพียงพอ

6. ควรจัดทำแผนการศึกษาสำหรับเด็กเป็นรายบุคคล เพราะแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลนี้จะช่วยให้การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษบรรลุเป้าหมายได้

7. ความรับผิดชอบในการสอนเด็กพิเศษนั้น ขึ้นอยู่กับทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กในโรงเรียน

8. ในการบริการการเรียนการสอน ถ้าไม่จำเป็นควรแยกเด็กพิเศษออกจากเด็กปกติ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กปกติได้เข้าใจถึงความต้องการและความสามารถของเด็กพิเศษ

9. ควรมีการประเมินพัฒนาการของเด็กและการเรียนของเด็กอย่างสม่ำเสมอ การประเมินควรมีลักษณะเชื่อถือได้

10. ควรศึกษาข้อบกพร่องของการจัดการเรียนร่วมอยู่เสมอ และหาทางแก้ไข ปรับปรุงให้บริการดังกล่าวมีประสิทธิภาพสูงสุด

เรโนลด์ส และเบิร์ช (Reynolds and Birch, 1977) กล่าวว่า องค์ประกอบที่จะทำให้การเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติกับเด็กพิเศษ ประสบผลสำเร็จได้นั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 10 ประการดังนี้

1. ครูจะต้องทำงานประสานกันและร่วมมือกันอย่างดี ระหว่างครูการศึกษาพิเศษกับครูปกติ
2. หากครูที่สอนเด็กพิเศษมีปัญหาในการสอนเด็กพิเศษทางโรงเรียนควรหาทางแก้ไข
3. ครูผู้สอนควรมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนร่วม คือ มีความเชื่อว่าเด็กทุกคนมีสิทธิ์ได้รับการศึกษาควรมีการตั้งใจในการสอน ควรมีการวางแผนการสอนอย่างรอบคอบควรจัดการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่นได้ รวมทั้งขนาดของชั้นเรียนควรมีความยืดหยุ่นตามจำนวนและความต้องการของเด็กและควรระลึกว่าพัฒนาการของเด็กในด้านอารมณ์สังคม ของเด็กมีความสำคัญเช่นเดียวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. จัดอบรมครูปกติให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการของเด็กพิเศษ
5. การเรียนร่วมควรได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน
6. ใช้แหล่งทรัพยากรจากชุมชนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
7. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมและรับรู้เกี่ยวกับการเรียนร่วม
8. โรงเรียนควรมีความพร้อมก่อนที่จะจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน
9. การคัดเลือกเด็กเข้าเรียนร่วมควรพิจารณาถึงความพร้อมของเด็กเป็นสำคัญ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า องค์ประกอบในการจัดการเรียนร่วมให้ ประสบผลสำเร็จมีหลายประการทั้งความรู้ ความเข้าใจ เจตคติของผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน การประสานความร่วมมือจากหลายฝ่าย รวมถึงการจัดหาผลิตสื่อ อุปกรณ์การเรียน การสอนที่เหมาะสมเพียงพอ ต่อความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละคน ประการสำคัญต้องมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบตั้งแต่ระดับชาติถึงระดับโรงเรียน เพื่อให้ทุกฝ่ายตระหนักถึงความจำเป็นของการจัดการเรียนร่วม ให้มีการจัดการเรียนร่วมบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนร่วม

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องการจัดการเรียนร่วม

งานวิจัยในประเทศ

ทนันชัย อินทนาชัย (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย การจัดการศึกษา สำหรับเด็กพิการแบบเรียนร่วมกับเด็กปกติในจังหวัดพิษณุโลก โดยทำการศึกษาจากประชากรที่เป็นผู้บริหาร โรงเรียน 119 คนและสุ่มตัวอย่างเด็กพิการอีก 30 คน โดยแยกเด็กออกเป็นประเภทของความพิการจากการสุ่มอย่างง่ายแบบเฉพาะเจาะจง ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพของเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติส่วนใหญ่เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย (29.20%) และศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา (78.51%)

2. ความต้องการทางการศึกษาของเด็กพิการต้องการเรียนในโรงเรียนแบบเรียนร่วมโดยให้มีการส่งเสริมทางด้านทุนการศึกษา การสอนซ่อมเสริม การมีส่วนร่วมทางด้านวิชาการ การกีฬาและ ส่งเสริมการเรียนวิชาชีพและสถานที่ทำงาน

3. สภาพการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมกับเด็กปกติ พบว่าด้านอาคารและสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่ยังไม่มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่เด็กพิการ สาเหตุเกิดจากการขาดแคลน งบประมาณ และความไม่เข้าใจในการดัดแปลงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมด้านบุคลากรไม่มีบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษ และบุคลากรขาดทักษะความรู้ การสอนเด็กพิการ ด้านวิชาการ โรงเรียนใช้หลักสูตรปกติสอนเด็กพิการและจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร การเรียน การสอน โรงเรียนยังขาดครูที่มีความรู้ และประเมินผลโรงเรียนไม่ได้มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ครูผู้สอนและไม่มีเครื่องมือประเมินเด็กพิการแต่ได้ใช้แบบประเมินผลแบบเด็กปกติ

สุทธิวรรณ ยิ้มสมบุญ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย ศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก พบว่าสภาพการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเด็กพิเศษเกี่ยวกับการดำเนินงานและครูไม่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ส่วนการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนสังกัดประถมศึกษาและสังกัดการศึกษาเอกชนมีแนวทางการจัดการศึกษาที่เกี่ยวกับการเรียนร่วมไม่แตกต่างกัน

จินตนา อัมพรภาค (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย การสำรวจความคิดเห็นของครูและผู้บริหารที่มีต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษ โรงเรียน เรียนร่วม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษาพบว่า

1. ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารที่มีต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษโรงเรียน เรียนร่วม ในภาพรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารที่มีต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษโรงเรียน เรียนร่วม จำแนกได้ดังนี้

2.1 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่าครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษโรงเรียน เรียนร่วมโดยภาพรวมและเป็นรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพียงบางข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษาพิเศษน้อยกว่า 1 ปี 1-3 ปี 4-5 ปี และมากกว่า 5 ปี พบว่า ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษโรงเรียน เรียนร่วมโดยภาพรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน และเป็นรายข้อทุกข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

2.3 จำแนกเป็น เคยได้รับการ เพิ่มพูนความรู้ด้านการศึกษาพิเศษและไม่เคยได้รับเพิ่มพูนความรู้ด้านการศึกษาพิเศษพบว่า ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษโรงเรียนเรียนร่วมโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และมีการพิจารณารายด้านพบว่าความคิดเห็นในด้านการบวนการเรียนการสอนกับด้านการบริหารจัดการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านคุณภาพนักเรียนและด้านปัจจัยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เบญจจา ชลธารินทร์ (2548 : 72 - 79) ได้สรุปผลการดำเนินงานตามโครงสร้างซีท (SEAT) ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม 390 โรงเรียน ทั่วประเทศ พบว่า

1. ด้านนักเรียน (S) ส่วนใหญ่มีการจัดเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กพิเศษ ทั้งด้านการประสานงานทางการแพทย์ การฝึกทักษะทำความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว การสื่อสาร การสังคม และการช่วยเหลือตนเอง รวมทั้งการสร้างควมตระหนักให้เด็กปกติเข้าใจเด็กพิเศษ โดยการประชุมทำความเข้าใจ การจัดกิจกรรมการสอนร่วมกัน จัดป้ายนิเทศและการสอดแทรกในขณะสอนเป็นต้น

2. ด้านสภาพแวดล้อม (E) ส่วนใหญ่ดำเนินการปรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งในและนอกอาคาร เช่น ปูกระเบื้อง ทาสี ปูเสื่อน้ำมัน บริการน้ำดื่ม ปรับแสงสว่าง ปรับทางขึ้นทางลงเป็นต้น

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A) ส่วนใหญ่ยังไม่มีหลักสูตรเฉพาะแต่มีการปรับวิธีการสอนให้สอดคล้องกับเด็กพิเศษที่เรียนร่วมแต่ละบุคคลปรับยืดหยุ่นหลักสูตรความยาก ง่ายให้เหมาะสม กับนักเรียน มีการจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติม เน้นทักษะการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน เช่น การแต่งการ การขับถ่าย การรับประทานอาหาร การพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก มัดใหญ่ โดยบรรจุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

4. ด้านเครื่องมือ (T) มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ นโยบาย โครงการ กิจกรรมไว้อย่างชัดเจน และมีงบประมาณสนับสนุน บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมและมีการจัดสภาพแวดล้อมให้มีขีดจำกัดน้อยที่สุดสำหรับเด็กพิเศษ มีการจัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกเหมาะสมกับเด็กพิเศษ รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรโดยการอบรม การศึกษาดูงานเป็นต้น

ราชัน นิลบรรพต (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย ความต้องการ ปัญหา เจตคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม โรงเรียนวัดไทรทอง จังหวัดตราด พบว่า ปัญหาด้านอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีต่อเด็กที่มีต่อความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนร่วม ที่มีมากที่สุด คือ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้เพียงพอกับความต้องการจำเป็นของเด็ก และปัญหาด้านบริการและจัดการของผู้ปกครอง ที่มากที่สุด คือ การขยายบริการทุกด้านสำหรับเด็ก และการปรับสภาพอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับสภาพความบกพร่องของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ณรงค์ อัมพรภาค (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องคุณภาพ การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสุโขทัยเขต 1 และ เขต 2 พบว่า คุณภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน แกนนำจัดการเรียนร่วมตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอน เด็กเรียนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า ด้านคุณภาพนักเรียน อยู่ในระดับดี ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการ และด้านปัจจัยการดำเนินงานอยู่ใน ระดับพอใช้ เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอน เด็กเรียนร่วม ที่มีต่อคุณภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียน ร่วม เป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณภาพนักเรียนและด้านการเรียนการสอน ครูผู้สอนเด็กเรียน ร่วมและคุณการศึกษาพิเศษ มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วน ด้านการบริหารจัดการ และด้านปัจจัยการดำเนินงาน มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ.05 ส่วนด้านความพึงพอใจของผู้ปกครองและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมอยู่ในระดับมาก

บุษบา ดาไว (2550 :บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ สภาพ ปัญหาและ แนวทางในการบริหารการจัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างชี้ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียน ร่วมจังหวัดสุโขทัย พบว่า สภาพด้านผู้เรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ส่วนด้านปัญหา พบว่า สิ่งที่เป็นปัญหาได้แก่ เป็นปัญหาในแต่ละด้านได้แก่ ด้านนักเรียน คือ การจัดกิจกรรมอื่นที่ช่วยให้เด็กทั่วไปเข้าใจและ ยอมรับเด็กพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อม คือ การปรับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนโดยพิจารณาถึง สภาพความบกพร่องของเด็กพิเศษแต่ละประเภท ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองมีเจตคติที่ไม่ดี เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กพิเศษ ด้านเครื่องมือ คือ ขาดการจัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกให้กับเด็ก พิเศษ และการจัดครูการศึกษาพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญให้บริการเพื่อช่วยสนับสนุนการศึกษาของเด็ก พิเศษ จากผลการศึกษาแนวทางการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างชี้ พบว่า ด้านผู้เรียนควรจัดให้เมื่ออายุยังน้อยและจัดทันทีเมื่อพบเด็กพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อมทาง กายภาพควรจัดสภาพโรงเรียนให้มีห้องสอนเสริมวิชาการ สำหรับบริการผู้เกี่ยวข้อง

สภาพแวดล้อมด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหาร ครู ต้องมีความรู้และประสบการณ์ มีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนควรปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความแตกต่างของเด็กพิเศษเป็นรายบุคคล ด้านเครื่องมือรัฐบาลควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ควรมีบุคลากรการศึกษาพิเศษ และนักวิชาชีพเข้ามาช่วยเหลือในการจัดการเรียนร่วม

งานวิจัยต่างประเทศ

ไบรท์ (Bright, 1986 : 1) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของโครงการเรียนร่วมที่ประสบความสำเร็จโดยได้จัดทำแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็นสองส่วนส่วนแรกถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของ โครงการที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งได้รวบรวมลักษณะสำคัญ 6 ประการ คือ 1) การฝึกเตรียมเพื่อ การเรียนร่วม 2) เจตคติต่อการเรียนร่วม 3) การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้รับการฝึกเพื่อความคุ้นเคย 4) สัดส่วนของจำนวนครูและนักเรียนที่เหมาะสม 5) การจัดให้มีบริการเสริมเพื่อสนับสนุนการเรียนร่วม 6) การประเมินเด็กได้เร็วที่สุดและการควบคุมติดตามผล ส่วนที่สองเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติที่มีต่อโครงการเรียนร่วม โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูสอนใน โครงการเรียนร่วม ที่จัดว่าเป็นโครงการประสบความสำเร็จ จำนวน 85 คน และครูปกติจำนวน 85 คน ผลการศึกษาพบว่า ครูสอนในโครงการ เรียนร่วมมีความเห็นว่า โครงการที่ถือว่าประสบความสำเร็จนั้น จะมีลักษณะทั่วไป 3 ประการคือ 1) เจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนร่วม 2) การจัดประสบการณ์ให้ได้รับการฝึกเพื่อทำความคุ้นเคยและ 3) การจัดให้มีบริการเสริมสนับสนุนการเรียนร่วมและนอกจากนี้ พบว่า การจัดประสบการณ์ให้ได้รับการฝึกเพื่อทำความคุ้นเคย สัดส่วนของจำนวนครูต่อนักเรียนที่เหมาะสม และการประเมินเด็กได้เร็วที่สุดและการควบคุมติดตามผลที่ใช้อยู่ใน โครงการยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

ลัทธ์แฮม (Latham, 1997 : 58) ศึกษาเจตคติและความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนร่วมของครูและผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการให้บริการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูปกติ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูการศึกษาพิเศษที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษ จำนวน 15 โรงเรียนของชุมชนทัสกาลูซาเค้าตี้ (Tuscaloosa County) เครื่องมือในการวิจัยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูปกติ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูการศึกษาพิเศษมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนร่วมและมีความเชื่อตรงกันว่าเด็กพิเศษมีสิทธิในการได้รับการทางการศึกษา ครูปกติในโรงเรียนประถมศึกษายังขาดทักษะที่จำเป็นในการสอนเด็กพิเศษ ครูปกติและครูการศึกษาพิเศษมีความเชื่อว่า การจัดการเรียนร่วมจะสำเร็จได้ต้องได้รับความร่วมมือทั้งวิธีการจัดการเรียนการสอน ข้อมูล ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์

ทโจครอวารโดโจ (Tjokrowardojo, 1989 : 1) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะความต้องการจำเป็น และปัญหาของโรงเรียน เรียนร่วมระดับประถมศึกษาในจาการ์ต้า พบว่า คุณลักษณะของโรงเรียน เรียนร่วม มีดังนี้ (1) มีครูให้คำแนะนำปรึกษาทางการศึกษาพิเศษ (2) มีการสนับสนุนเฉพาะเกี่ยวกับเครื่องมือและสื่อการสอนพิเศษ ปัญหาและความต้องการมี ดังนี้ 1) หลักสูตรเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 2) แหล่งทรัพยากรเกี่ยวกับการเรียนการสอนของนักเรียนและครู 3) สื่อและอุปกรณ์การเรียนที่เหมาะสม 4) งบประมาณ 5) ความรู้และทักษะของครูผู้สอนในโครงการเรียนร่วม 6) การติดต่อสื่อสารของผู้บริหาร

มาทา (Mata, 1989) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อทัศนคติต่อการเรียนร่วมในเกาะกวม (Guam) ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีทัศนคติในทางบวกต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม บุคลากรทางการศึกษาในงานวิจัยนี้ได้แก่ ครูการศึกษาพิเศษ ครูให้คำปรึกษา ครูแนะแนว นักจิตวิทยา ผู้บริหารโรงเรียน และครูสอนเด็กปกติ การค้นคว้ายังพบอีกว่า ครูการศึกษาพิเศษและครูแนะแนวมีทัศนคติในทางบวกมากกว่าครูปกติและมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยยังพบว่า ตัวแปรที่สำคัญที่มีอิทธิพล ต่อทัศนคติในการเรียนร่วมของบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การได้รับการฝึกอบรมทางการศึกษาพิเศษมาก่อน อายุและมีประสบการณ์ตรงกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครูและผู้บริหารที่เคยสอนหรือมีความรู้ความเข้าใจต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาก่อน มีทัศนคติในทางบวกต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากกว่าครูที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษผู้วิจัยจึงเสนอแนะว่าควรมีการอบรมผู้บริหาร ตลอดจนบุคลากรอื่นของโรงเรียนก่อนเปิดโครงการเรียนร่วมในโรงเรียนนั้นๆ

อีโคลล์ (Echols, 1992 อ้างถึงใน บุชบา ดาไว, 2550) ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูประถมศึกษาที่มีต่อการเรียนร่วมของเด็กปัญญาอ่อนโรงเรียนในรัฐเท็กซัส พบว่า ครูที่มีอายุน้อยกว่ามีความคิดเห็นในทางบวกต่อการเรียนร่วมมากกว่าครูที่มีอายุมากกว่า ครูที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นในการเรียนร่วมไม่ต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า มีความคิดเห็นในทางบวกต่อการเรียนร่วมมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กปัญญาอ่อนมาก่อนมีความคิดเห็นในการเรียนร่วมไม่ต่างกัน จากครูที่มีประสบการณ์และครูประถมศึกษาไม่มีความคิดเห็นในทางบวกต่อการเรียนร่วม

มัลลินิกซ์ (Mulinix, 1994 : 54) ได้ศึกษาเจตคติของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อเด็กพิเศษและต่อการเรียนร่วม พบว่า ผู้บริหารที่มีลักษณะเป็นผู้นำแบบมีส่วนร่วม (Participatory Style) มีเจตคติในทางบวกต่อเด็กพิเศษกับเด็กปกติ แต่ผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำแบบผูกขาดรวบอำนาจ (Authoritarian Style) มีเจตคติในทางลบ ต่อเด็กพิเศษและต่อการเรียนร่วม

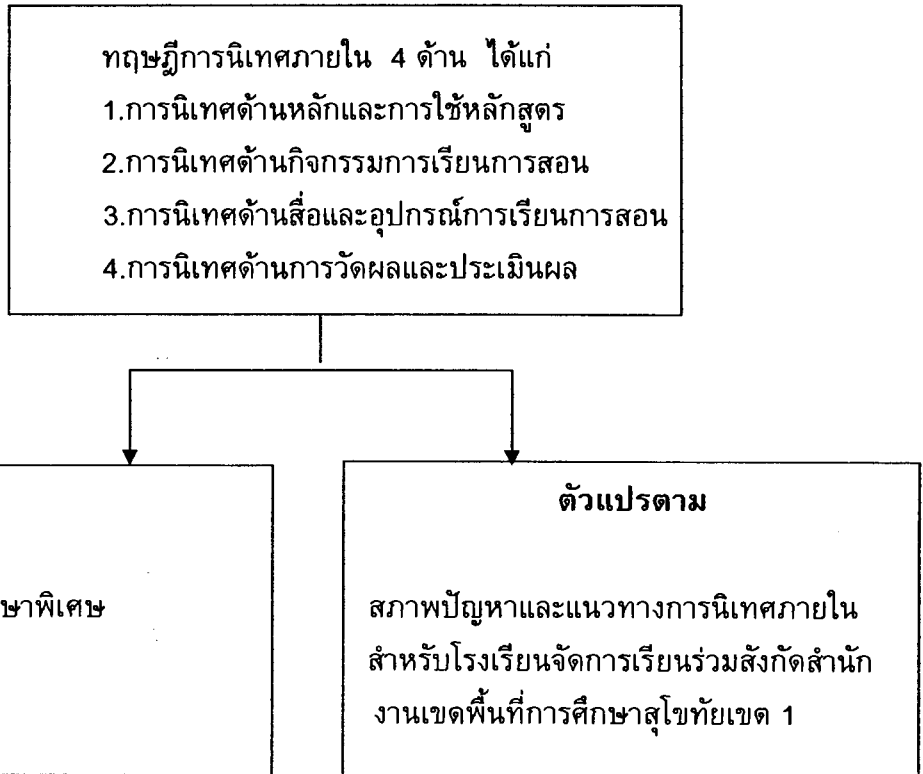
พัลเมอร์ (Palmer, 1998) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมพบว่า ผู้ปกครองมีความเห็นตรงกันว่าพัฒนาการส่วนบุคคลของเด็กดีขึ้น บุคลิกและความสัมพันธ์กับผู้อื่นดีขึ้นโดยพัฒนาการต่างๆ จะดีขึ้นมากเท่าไรขึ้นอยู่กับการที่ผู้ปกครองและครอบครัวเห็นคุณค่าและการมีส่วนร่วมในการจัดชั้นเรียนรวมและบทบาทของโรงเรียนด้วย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การจัดการเรียนร่วมยังคงมี ปัญหาหลายด้านทั้งที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ส่วนการเสนอแนวทางการ แก้ไขปัญหาการจัดการเรียนร่วมและการนิเทศภายในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วม จะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการการศึกษาพิเศษเรียนร่วมและด้านการนิเทศภายในเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทได้เป็นรายบุคคลและให้การนิเทศดำเนินการไปอย่างต่อเนื่องและให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อเด็กต่อไป

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ตามทฤษฎี (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536 : 4) กรอบการนิเทศภายใน 4 ด้าน ได้แก่ การนิเทศด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร การนิเทศด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน การนิเทศด้านการวัดผลและประเมินผล ดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการนิเทศภายใน สำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมจังหวัดสุโขทัยเขต 1 ตามทฤษฎีการนิเทศภายใน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536 : 4) ในกรอบการนิเทศ 4 ด้าน คือ การนิเทศ ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร การนิเทศด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศด้านสื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอน การนิเทศด้านการวัดผลและประเมินผล เพื่อให้การศึกษาดำเนิน ไปตามความมุ่งหมาย ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ซึ่งมีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม จำนวนประชากรโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 2,073 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม เลือกโดย ใช้วิธีการสุ่ม อย่างง่ายจากโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ได้จำนวนทั้งสิ้น 333 คน โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ (Taro Yamane, 1973 : 725 อ้างถึงใน เกษม สหรัยทิพย์, 2543 : 350) จากจำนวนประชากรทั้งหมด 2,073 คน ได้ขนาดกลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 333 คน

2. เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งประชากรตามสถานภาพคือ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน แล้วสุ่มตามสัดส่วน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 333 คน ดังรายละเอียดในตาราง 1 และ 2

ตาราง 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามโรงเรียนและตำแหน่งหน้าที่

อำเภอ สถานภาพ	จำนวน โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครูการศึกษา พิเศษ	ครูผู้สอน	รวม
เมือง	46	46	46	773	865
งกรไกรลาศ	43	43	43	398	484
คีรีมาศ	40	40	40	354	434
บ้านด่านลานหอย	26	26	26	238	290
รวม	155	155	155	1,763	2,073

ตาราง 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามอำเภอและสถานภาพ

อำเภอ สถานภาพ	ตำแหน่งหน้าที่ของกลุ่มตัวอย่าง			รวม
	ผู้บริหาร	ครูการศึกษาพิเศษ	ครูผู้สอน	
เมือง	20	20	85	125
งกรไกรลาศ	15	15	64	94
คีรีมาศ	10	10	51	71
บ้านด่านลานหอย	5	5	33	43
รวม	50	50	233	333

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามได้แก่

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสภาพปัญหาการนิเทศภายในได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน
ดังนี้

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ได้แก่ ตำแหน่งผู้บริหาร ตำแหน่งครูการศึกษาพิเศษ และตำแหน่งครูผู้สอนในสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาการนิเทศภายในของโรงเรียนจัดการเรียนร่วมมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ 5, 4, 3, 2, 1 ในการนิเทศภายใน 4 ด้าน ได้แก่ การนิเทศด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร การนิเทศด้านกิจกรรมการ

เรียนการสอน การนิเทศด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน การนิเทศด้านการวัดผลและประเมินผล

3. ขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังต่อไปนี้

1. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับการนิเทศภายใน 4 ด้าน คือ การนิเทศด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร การนิเทศด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน การนิเทศด้านการวัดผลและประเมินผล

3. สร้างแบบสอบถามจากเอกสารตำราต่างๆและนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมเนื้อหาของแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) คือความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดขึ้น (IOC) ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดือนใจ เกียวซี ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

4.2 อาจารย์ ดร.สุพัชร์ ช่างพินิจ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

4.3 รองศาสตราจารย์วิราพร พงศ์อาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence : IOC) ของข้อคำถามโดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ข้อคำถามทั้งหมดมี 40 ข้อ และมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ

6. นำแบบสอบถามไปหาคุณภาพโดยทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัยเขต 2 ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 10 โรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามแยกเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร โรงเรียนละ 1 คน ครูการศึกษาพิเศษโรงเรียนละ 1 คน ครูผู้สอนโรงเรียนละ 1 คน

รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คน นำผลการทดลองมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.983

7. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงมาจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมที่จะเก็บข้อมูลก่อนล่วงหน้า
2. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขอความสะดวกในการเก็บข้อมูลในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยจะเดินทางไปส่งและเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถามและรับกลับคืนมาทั้งหมด 333 ฉบับ จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลระยะที่ 1 เพื่อใช้ผลการวิเคราะห์สร้างแบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลระยะที่ 2 ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
 - 1.1 การค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้ สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) จากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนคนทั้งหมด

2.2 วิเคราะห์สภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ส่วนข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) แล้วแปลผลโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาระดับค่าเฉลี่ย ของประคอง กรรณสูต (2538 : 77) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00	หมายถึง	มีระดับปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49	หมายถึง	มีระดับปัญหามาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49	หมายถึง	มีระดับปัญหาปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49	หมายถึง	มีระดับปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49	หมายถึง	มีระดับปัญหาน้อยที่สุด

2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	N	แทน	จำนวนคนทั้งหมด
	\sum	แทน	ผลรวม

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่งผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน รายงานผลเป็นค่าสถิติ เอฟ (F-test) โดยใช้สูตร One Way ANOVA และทดสอบหาค่าเฉลี่ยรายคู่เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Scheffe' Test

ระยะที่ 2 การศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ซึ่งมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่วิจัยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษซึ่งใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนอยู่ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ปีการศึกษา 2551 จาก 4 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 12 คน ได้แก่

- 1) ผู้บริหารโรงเรียนที่เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 3 คน
- 2) ครูการศึกษาพิเศษที่มีความชำนาญการพิเศษด้านการศึกษาพิเศษจำนวน 3 คน
- 3) ครูผู้สอนที่มีความชำนาญการด้านการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 3 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านวัดผลและประเมินผล

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

3.1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 1 เกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านวัดผลและประเมินผล โดยนำข้อมูลมาจัดลำดับของปัญหาตามข้อคำถามของแต่ละด้าน แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีปัญหาลำดับที่ 1-3 ของแต่ละด้านมาสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงาน

3.2 กำหนดกรอบเนื้อหาการสร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมปัญหาลำดับที่ 1 - 3 ของทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านวัดผลและประเมินผล

3.3 เขียนข้อความคำถามหรือรายการที่ต้องการสัมภาษณ์ ตามเนื้อหาในข้อ 2

3.4 นำข้อความคำถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของข้อความ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

3.5 ปรับปรุงข้อความคำถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

3.6 นำข้อความคำถามให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างข้อความคำถามกับคำนิยามศัพท์เฉพาะ และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.7 นำข้อความคำถามมาปรับปรุงจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์และนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ไปยังผู้บริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 4 โรงเรียน

4.2 ดำเนินการสัมภาษณ์ ดังนี้

4.2.1 นำเสนอข้อมูลปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมที่ได้จากระยะที่ 1

4.2.2 สัมภาษณ์แนวทางการแก้ปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็น 4 ด้าน คือด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านวัดผลและประเมินผล นำเสนอด้วยวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม เปรียบเทียบสภาพการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม และศึกษาแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ระยะที่ 1 สภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม และเปรียบเทียบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ปีการศึกษา 2551 ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุโขทัย เขต 1

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสภาพการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ

ระยะที่ 2 แนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ปีการศึกษา 2551

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม และเปรียบเทียบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ปี การศึกษา 2551

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ ปรากฏผลดังตาราง 3

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียน	50	15.0
ครูการศึกษาพิเศษ	50	15.0
ครูผู้สอนโรงเรียนจัดการเรียนร่วม	233	70.0
รวม	333	100.0

จากตาราง 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนโรงเรียนจัดการเรียนร่วม จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 76.9 รองลงมา คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุโขทัยเขต 1 ปรากฏผลดังในตารางที่ 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการนิเทศภายในของผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุโขทัยเขต 1

รายการการนิเทศ	\bar{X}	S.D	ระดับปัญหา
ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.34	0.71	ปานกลาง
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน	3.33	0.62	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.22	0.66	ปานกลาง
ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	3.16	0.66	ปานกลาง
ภาพรวม	3.26	0.58	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่าในภาพรวมปัญหาการนิเทศภายในอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าปัญหาการนิเทศภายในทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางปัญหาการนิเทศภายในที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการวัดผลและประเมินผลโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 รองลงมา คือ ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 3.22 และ 3.16 ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	\bar{X}	S.D	ระดับปัญหา
1. การจัดประชุมชี้แจงให้ร่วมฟังบรรยายเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.89	0.86	มาก
2. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาโครงสร้างของหลักสูตรพร้อมกับปรับหลักสูตร เพื่อใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.82	0.97	มาก
3. การให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแฟ้มสะสมงานเพื่อวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคลของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.47	1.06	ปานกลาง
4. การจัดให้ครูเข้าร่วมฟังการบรรยายจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับหลักสูตรเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.38	0.82	ปานกลาง
5. การศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดทำและให้หลักสูตรเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมที่ครบรูปแบบ	3.29	0.93	ปานกลาง
6. การจัดตารางการสอนเสริมเพื่อพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามศักยภาพตามความเหมาะสม	3.16	0.94	ปานกลาง
7. การจัดอบรมหรือชี้แจงวิธีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	3.14	1.03	ปานกลาง
8. การจัดอบรมหรือชี้แจงวิธีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตร	3.11	1.00	ปานกลาง
9. การอบรมหรือชี้แจงวิธีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)	3.04	1.00	ปานกลาง
10. การชี้แนะความรู้ จัดหา ข่าวสาร ตำราเกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนให้กับครูผู้สอน	3.00	0.97	ปานกลาง
ภาพรวม	3.16	0.66	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่าสภาพปัญหาการนิเทศภายในในภาพรวมด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรมีปัญหาในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า ปัญหาการนิเทศภายในด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรมีปัญหามากที่สุด 3 รายการแรกคือ การจัดประชุมชี้แจงให้ร่วมฟังบรรยายเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาโครงสร้างของหลักสูตรพร้อมกับปรับหลักสูตร เพื่อใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนสะสมงานเพื่อวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคลของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 3.82 และ 3.47 ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D	ระดับปัญหา
1. การให้คำแนะนำในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละรายวิชา	3.56	1.04	มาก
2. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสามารถของเด็กเพื่อวางแผนการสอน	3.52	0.82	มาก
3. การจัดกิจกรรมศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมดีเด่น ในระดับเขตหรือระดับประเทศ	3.34	0.88	ปานกลาง
4. การเชิญวิทยากรหรือบุคลากรในโรงเรียนที่มีความรู้ด้านการศึกษาพิเศษมาสาธิตการสอนหรือให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอน	3.30	0.82	ปานกลาง
5. การจัดทำข้อมูลประจำตัวเด็กรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป	3.29	1.08	ปานกลาง
6. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคนิควิธีในการจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.24	0.81	ปานกลาง
7. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประเมินผลหลังการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	3.07	1.02	ปานกลาง
8. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดห้องเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	2.97	1.00	ปานกลาง
9. การให้คำแนะนำวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	2.96	0.99	ปานกลาง
10.การจัดให้มีกรณีศึกษาชั้นเรียนและสังเกตการสอนของครูในโรงเรียนเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการสอน	2.92	0.97	ปานกลาง
ภาพรวม	3.22	0.66	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า สภาพปัญหาการนิเทศภายในในภาพรวมด้านกิจกรรมการเรียนการสอนมีปัญหาในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่าปัญหาการนิเทศ ภายในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนมีปัญหามากที่สุด 3 รายการแรก คือ การให้คำแนะนำในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละรายวิชา การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสามารถของเด็กเพื่อวางแผนการสอน การจัดกิจกรรมศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมดีเด่น ในระดับเขตหรือระดับประเทศ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 3.52 และ 3.34 ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน	\bar{X}	S.D	ระดับปัญหา
1. การให้ความรู้ในการจัดสร้างสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.66	0.87	มาก
2. การแนะนำให้ครูเข้ารับการอบรมการผลิตสื่อที่ทันสมัยเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.63	0.89	มาก
3. การให้คำแนะนำวิธีการใช้สื่อและอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นใด สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท	3.52	0.84	มาก
4. การจัดให้มีห้องเรียนเสริมวิชาการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.15	1.17	ปานกลาง
5. การแนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับสื่อ สิ่งพิมพ์ประกอบแผนการสอนเฉพาะบุคคล	3.01	0.98	ปานกลาง
6. การส่งเสริมให้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มความรู้ในการใช้ทรัพยากรในห้องเรียนเพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอน	3.01	1.01	ปานกลาง
7. การแนะนำให้ครูเพิ่มความรู้เกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาเป็นสื่อการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	2.98	0.94	ปานกลาง
8. การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการใช้ การผลิตและการเก็บสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	2.92	0.96	ปานกลาง
9. การให้ความรู้ในการจัดเก็บสื่อการเรียนการสอนอย่างถูกต้องและง่ายต่อการหยิบใช้	2.89	0.97	ปานกลาง
10. การให้ความรู้เกี่ยวกับการบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอนประเภทต่างๆ	2.85	0.97	ปานกลาง
ภาพรวม	3.33	0.62	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่า สภาพปัญหาการนิเทศภายในในภาพรวมด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนมีปัญหาในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ปัญหาการนิเทศภายในด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน มีปัญหามาก 3 รายการแรก คือการให้ความรู้ในการจัดสร้างสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การแนะนำให้ครูเข้ารับการอบรมการผลิตสื่อที่ทันสมัยเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การให้คำแนะนำวิธีการใช้สื่อและอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นใดสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 3.63 และ 3.52 ตามลำดับ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ด้านการวัดผลและประเมินผล

ด้านการวัดผลและประเมินผล	\bar{X}	S.D	ระดับปัญหา
1. การแนะนำความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.85	0.92	มาก
2. การให้ความรู้เกี่ยวกับพิจารณาตัดสินผลการให้เลื่อนชั้นตามเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	3.65	1.13	มาก
3. การประชุมชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบ หลักการและวิธีการในการวัดผลประเมินผลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.60	1.11	ปานกลาง
4. การให้ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์การวัดผลประเมินผลในรูปแบบต่าง ๆ เช่นการสังเกต สัมภาษณ์ แบบทดสอบและบันทึกพฤติกรรม	3.57	1.06	ปานกลาง
5. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประเมินผลการสอนของครูผู้สอนตามแผนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)ตามศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน	3.30	0.89	ปานกลาง
6. การแนะนำให้ครูเข้าร่วมฟังบรรยายในการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงตามศักยภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.17	0.98	ปานกลาง
7. การแนะนำให้ความรู้วิธีการใช้เอกสารเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้	3.09	0.98	ปานกลาง
8. การประชุมปฏิบัติการฝึกการเขียนข้อสอบตามสภาพที่แท้จริงและจุดประสงค์การเรียนรู้	3.08	1.03	ปานกลาง
9. การแนะนำเกี่ยวกับการเลือกวิธีวัดผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)	3.07	1.00	ปานกลาง
10. การให้ความรู้เกี่ยวกับการนำผลการประเมินผลการเรียนไปปรับปรุงการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.05	1.01	ปานกลาง
ภาพรวม	3.34	0.71	ปานกลาง

จากตาราง 8 พบว่า สภาพปัญหาการนิเทศภายในในภาพรวม มีปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผลในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่าปัญหาการนิเทศภายในด้านการวัดผลและประเมินผลมีปัญหามากที่สุด 3 รายการแรก คือ การแนะนำความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การให้ความรู้เกี่ยวกับพิจารณาตัดสินผลการให้เลื่อนชั้นตามเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การประชุมชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบหลักการและวิธีการในการวัดผลประเมินผลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 3.65 และ 3.60 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ระหว่างผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน ผลปรากฏดังตารางที่ 9 - 13

ตาราง 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่ละคู่ด้วยวิธีทดสอบของเชฟเฟ่ (Scheffe' Test) จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	ผู้บริหารโรงเรียน	ครูการศึกษาพิเศษ	ครูผู้สอน
ผู้บริหารโรงเรียน	-	0.13	0.27*
ครูการศึกษาพิเศษ	-	-	0.14
ครูผู้สอน			-

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่ละคู่ด้วยวิธีทดสอบของเชฟเฟ่ (Scheffe' Test) จำแนกตามสถานภาพ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นในด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรแตกต่างจากครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 10 การเปรียบเทียบความแตกต่างการนิเทศภายในด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร สำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ของผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ

ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	สถานภาพ						F	sig
	ผู้บริหาร		ครูการศึกษาพิเศษ		ครูผู้สอน			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1. การจัดประชุมชี้แจงให้ร่วมฟังบรรยาย เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.58	0.95	3.56	0.91	4.03	0.79	10.66*	0.00
2. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์ เนื้อหาโครงสร้างของหลักสูตรพร้อมกับ ปรับหลักสูตร เพื่อใช้ให้สอดคล้อง เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.66	0.98	3.86	0.93	3.85	3.98	0.83	0.44
3. การจัดอบรมหรือชี้แจงวิธีการจัดทำ แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	3.20	0.93	3.00	0.97	3.15	1.06	0.57	0.57
4. การจัดให้ครูเข้าร่วมฟังการบรรยายจาก ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับหลักสูตรเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษ	3.04	0.90	3.00	0.86	3.53	0.75	14.74*	0.00
5. การจัดอบรมหรือชี้แจงวิธีการจัดทำ แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้ สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตร	3.10	0.93	3.18	0.92	3.09	1.03	0.17	0.85
6. การอบรมหรือชี้แจงวิธีการจัดทำ แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)	2.92	0.90	3.20	0.93	3.03	1.03	1.01	0.37
7. การให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแฟ้ม สะสมงานเพื่อวิเคราะห์เด็กเป็น รายบุคคลของนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ	3.28	1.13	3.66	0.96	3.46	1.06	1.61	0.20
8. การจัดตารางการสอนเสริมเพื่อพัฒนา และส่งเสริมนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษตามศักยภาพตามความเหมาะสม	2.68	0.87	3.08	0.94	3.28	0.92	9.20*	0.00
9. การศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดทำและให้ หลักสูตรเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการ พิเศษเรียนร่วมที่ครบรูปแบบ	2.92	0.85	3.02	1.10	3.42	0.88	8.72*	0.00

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	สถานภาพ						F	sig
	ผู้บริหาร		ครูการศึกษาพิเศษ		ครูผู้สอน			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
10. การชี้แนะความรู้ จัดหา ข่าวสาร ตำรา เกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนให้กับครูผู้สอน	2.86	0.95	2.98	0.94	3.04	0.98	0.71	0.49
ภาพรวม	3.12	0.65	3.25	0.65	3.39	0.60	4.28	0.15

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05*

จากตาราง 10 พบว่า ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สถานภาพต่างกันภาพรวมมีความคิดเห็นการนิเทศภายในด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นการนิเทศภายในด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรในข้อ การจัดประชุมชี้แจงให้ร่วมฟังบรรยายเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การจัดให้ครูเข้าร่วมฟังการบรรยายจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับหลักสูตรเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การจัดตารางการสอนเสริมเพื่อพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามศักยภาพตามความเหมาะสม และการศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดทำและให้หลักสูตรเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมที่ครบรูปแบบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 11 การเปรียบเทียบความแตกต่างการนิเทศภายในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ของผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	สถานภาพ						F	sig
	ผู้บริหาร		ครูการศึกษาพิเศษ		ครูผู้สอน			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสามารถของเด็กเพื่อวางแผนการสอน	3.02	0.69	3.34	0.94	3.67	0.76	15.81*	0.00
2. การให้คำแนะนำในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละรายวิชา	3.48	0.95	3.60	0.99	3.57	1.07	0.19	0.83
3. การเชิญวิทยากรหรือบุคลากรในโรงเรียนที่มีความรู้ด้านการศึกษาพิเศษมาสาธิตการสอนหรือให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอน	3.04	0.93	3.14	0.95	3.39	0.75	4.86*	0.01
4. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคนิควิธีในการจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	2.90	0.65	3.12	0.90	3.34	0.80	6.97*	0.00
5. การจัดทำข้อมูลประจำตัวเด็กรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป	3.28	1.01	3.38	1.11	3.27	1.09	0.20	0.82
6. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดห้องเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	2.86	0.90	3.02	0.92	2.99	1.04	0.39	0.68
7. การจัดให้มีการนิเทศเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการสอนของครูในโรงเรียนเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการสอน	2.86	0.81	2.98	0.96	2.92	1.00	0.19	0.83
8. การให้คำแนะนำวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	2.86	0.81	3.16	0.96	2.94	1.02	1.34	0.26

ตาราง 11 (ต่อ)

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	สถานภาพ						F	sig
	ผู้บริหาร		ครู การศึกษา พิเศษ		ครูผู้สอน			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
9. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประเมินผลหลังการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	3.00	0.86	3.22	1.00	3.05	1.06	0.72	0.49
10. การจัดกิจกรรมศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมดีเด่น ในระดับเขตหรือระดับประเทศ	3.02	0.98	3.12	1.08	3.46	0.79	7.22*	0.00
ภาพรวม	3.03	0.52	3.20	0.72	3.26	0.67	2.47	0.09

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05*

จากตาราง 11 พบว่า ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สถานภาพต่างกัน ภาพรวมมีความคิดเห็นการนิเทศภายในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นการนิเทศภายในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนในข้อ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสามารถของเด็กเพื่อวางแผนการสอน การเชิญวิทยากรหรือบุคลากรในโรงเรียนที่มีความรู้ด้านการศึกษาพิเศษมาสาธิตการสอนหรือให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอน การให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคนิควิธีในการจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การจัดกิจกรรมศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมดีเด่น ในระดับเขตหรือระดับประเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 12 การเปรียบเทียบความแตกต่างการนิเทศภายในด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ของผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน จำแนก ตามสถานภาพ

ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน	สถานภาพ						F	sig
	ผู้บริหาร		ครูการศึกษาพิเศษ		ครูผู้สอน			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1. การให้คำแนะนำวิธีการใช้สื่อและอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นใด สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท	3.22	1.00	3.38	1.12	3.62	0.71	5.60*	0.00
2. การให้ความรู้ในการจัดสร้างสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.46	1.01	3.42	1.07	3.76	0.76	4.78*	0.01
3. การแนะนำให้ครูเข้ารับการอบรมการผลิตสื่อที่ทันสมัยเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.32	1.04	3.48	1.07	3.73	0.80	5.42*	0.01
4. การแนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับสื่อ สิ่งพิมพ์ ประกอบแผนการสอนเฉพาะบุคคล	3.00	0.73	3.22	0.86	2.97	1.05	1.34	0.26
5. การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการใช้ การผลิตและการเก็บสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	2.96	0.90	3.02	0.92	2.89	0.99	0.44	0.65
6. การให้ความรู้ในการจัดเก็บสื่อการเรียนการสอนอย่างถูกต้องและง่ายต่อการหยิบใช้	2.82	1.04	2.96	0.70	2.90	1.01	0.26	0.77
7. การให้ความรู้เกี่ยวกับการบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอนประเภทต่าง ๆ	2.88	0.85	2.76	0.85	2.86	1.03	0.24	0.79
8. การจัดให้มีห้องเรียนเสริมวิชาการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.20	1.16	3.18	1.12	3.13	1.18	0.88	0.92
9. การส่งเสริมให้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มความรู้ในการใช้ทรัพยากรในห้องเรียนเพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอน	3.18	0.92	3.06	0.87	2.96	1.06	1.03	0.36
10. การแนะนำให้ครูเพิ่มความรู้เกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาเป็นสื่อการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.06	0.89	3.14	0.88	2.93	0.96	1.22	0.30
ภาพรวม	3.11	0.67	3.16	0.66	3.17	0.66	0.20	0.82

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05*

จากตาราง 12 พบว่า ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สถานภาพต่างกันในภาพรวมมีความคิดเห็นการนิเทศภายในด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนในข้อ การให้คำแนะนำวิธีการใช้สื่อและอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นใด สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท การให้ความรู้ในการจัดสร้างสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การแนะนำให้ครูเข้ารับการอบรมการผลิตสื่อที่ทันสมัยเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 13 การเปรียบเทียบความแตกต่างการนิเทศภายในด้านการวัดผลและประเมินผล สำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ของผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ

ด้านการวัดผลและประเมินผล	สถานภาพ						F	sig
	ผู้บริหาร		ครูการศึกษาพิเศษ		ครูผู้สอน			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1. การประชุมชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบ หลักการและวิธีการในการวัดผล ประเมินผลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.36	1.03	3.56	1.05	3.66	1.14	1.50	0.23
2. การแนะนำความรู้เกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.46	0.93	3.78	0.93	3.95	0.89	6.36*	0.00
3. การแนะนำให้ครูเข้าร่วมฟังบรรยายในการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงตามศักยภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.10	0.89	3.18	0.90	3.19	1.01	0.17	0.84
4. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประเมินผลหลังการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	2.92	0.78	3.14	0.97	3.12	1.01	0.91	0.40
5. การให้ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์การวัดผลประเมินผลในรูปแบบต่างๆ เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ แบบทดสอบและบันทึกพฤติกรรม	3.22	1.00	3.62	1.05	3.63	1.07	3.18*	0.04

ตาราง 13 (ต่อ)

ด้านการวัดผลและประเมินผล	สถานภาพ						F	sig
	ผู้บริหาร		ครูการศึกษาพิเศษ		ครูผู้สอน			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
6. การแนะนำเกี่ยวกับการเลือกวิธีวัดผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)	3.00	0.93	3.06	1.02	3.09	1.02	0.17	0.84
7. การให้ความรู้เกี่ยวกับพิจารณาตัดสินผลการให้เลื่อนชั้นตามเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)	3.44	1.03	3.58	1.02	3.72	1.16	1.36	0.26
8. การประชุมปฏิบัติการฝึกการเขียนข้อสอบตามสภาพที่แท้จริงและจุดประสงค์การเรียนรู้	2.98	0.90	3.26	0.80	3.09	1.09	1.94	0.15
9. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประเมินผลการสอนของครูผู้สอนตามแผนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)ตามศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน	2.98	0.85	3.26	0.85	3.38	0.89	4.27*	0.02
10. การให้ความรู้เกี่ยวกับการนำผลการประเมินผลการเรียนรู้ไปปรับปรุงการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.02	0.92	2.98	0.87	3.06	1.06	0.16	0.85
ภาพรวม	3.14	0.68	3.34	0.70	3.39	0.71	2.63	0.07

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05*

จากตาราง 13 พบว่า ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นการนิเทศภายในด้านการวัดผลและประเมินผล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นด้านการวัดผลและประเมินผล ในข้อ การแนะนำความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การให้ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์การวัดผลประเมินผลในรูปแบบต่างๆ เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ แบบทดสอบ และบันทึกพฤติกรรม การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประเมินผลการสอนของครูผู้สอนตามแผนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ตามศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แต่ละคน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ระยะที่ 2 แนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ปีการศึกษา 2551

1. ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

1.1 แนวทางการแก้ปัญหาการจัดประชุมชี้แจงให้ร่วมฟังบรรยายเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งศูนย์การศึกษาพิเศษเขตพื้นที่ฯ ควรตั้งใจทำหน้าที่ในการชี้แจง สร้างความเข้าใจให้กับโรงเรียน และควรประสานกับโรงเรียนในการส่งบุคลากรเข้าร่วมรับฟังแนวนโยบาย และแนวปฏิบัติที่โรงเรียนต้องทำ ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“เขตพื้นที่ฯ ควรประชุมชี้แจงนโยบาย ขั้นตอนวิธีการต่างๆ ที่โรงเรียนต้องทำให้ชัดเจนกว่านี้ เพราะบางโรงเรียนยังไม่สนใจตรงจุดนี้เลย” (ผู้บริหาร)

“ทุกวันนี้เขตพื้นที่ฯ และศูนย์ ไม่เห็นมีเรียกประชุม / อบรมเหมือนแต่ก่อนเลย ทำอะไรกัน แว่วๆ เหมือนไฟไหม้ฟาง” (ผู้บริหาร)

“เขตพื้นที่ฯ ควรประชุมชี้แจงรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้มากกว่านี้ เพราะครูยังไม่ค่อยเข้าเลยจะสอนยังไงก็ไม่รู้” (ครูผู้สอน)

“เขตพื้นที่ฯ หรือศูนย์จังหวัด ควรจัดอบรมพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนทุกคนเพื่อให้รู้ถึงการปรับหลักสูตรปกติมาใช้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ” (ครูผู้สอน)

“อยากให้ เขตพื้นที่ฯ หรือศูนย์จัดประชุมชี้แจงครูในโรงเรียนเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในด้านต่างๆ ของการจะนำเนื้อหาวิชาหรือทำหลักสูตรของครูอย่างน้อย 3-5 ครั้ง” (ครูการศึกษาพิเศษ)

นอกจากจะต้องจัดประชุม ชี้แจงแล้ว ศูนย์การศึกษาพิเศษกับเขตพื้นที่ฯ ต้องมีการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อกระตุ้นให้โรงเรียนปฏิบัติตามแผนนโยบายที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง

“เขตพื้นที่ฯ ควรลงมานิเทศติดตามว่าโรงเรียนไหนประชุมชี้แจงให้คณะครูรับทราบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษบ้าง” (ผู้บริหาร)

ส่วนผู้บริหาร ผู้ให้สัมภาษณ์ มองว่า ควรเป็นผู้ถ่ายทอดแผนนโยบายของศูนย์ฯ ของเขตพื้นที่ฯ และเป็นผู้ดำเนินการดำเนินงานให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้

“ผู้บริหารต้องประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับครูในโรงเรียนทุกครั้งที่ได้รับนโยบายมา อย่าคิดว่าเป็นเรื่องไม่สำคัญพูดบ้าง ไม่พูดบ้าง ครูเขาจะรู้ได้ยังไง” (ครูผู้สอน)

“ไปประชุมกลับมา ผอ. ต้องรีบประชุมครูเลย ไม่ใช่ทำเป็นนิ่งเฉย”

“ผอ. ต้องเป็นตัวตั้งตัวตี ให้ครูในโรงเรียนทุกคนช่วยกันทำ ตั้งแต่การวิเคราะห์เด็ก การทำหลักสูตร การจัดคนเข้าสอน จะให้เราทำเอง เราไม่มีอำนาจอะไรจะสั่งใครได้”

นอกจากนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่าครูผู้สอน คือผู้ปฏิบัติตามแผนนโยบาย ควรให้ความสนใจในการเข้าร่วมประชุม และตั้งใจจริงที่จะรับฟังข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ตนเองรับผิดชอบ

“ครูบางคน เขาให้ไปประชุมก็ไม่ไป บางคนไปแต่ก็ไม่ตั้งใจฟังว่าเขาพูดอะไร คุณกันบ้าง หนีบ้าง ไม่เอาจริงเอาจังอะไร”

“เราอยากรู้ อยากรู้ เราต้องสนใจ เวลาเขาบอกอะไรเราก็จดไว้กลับมาโรงเรียนก็แจ้งให้ผู้บริหารทราบ และเราเองต้องขอให้ผู้บริหารชี้แจงให้เพื่อนร่วมงานทราบด้วย”

1.2 แนวทางการแก้ปัญหา การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาโครงสร้างของหลักสูตรพร้อมกับการปรับหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม

ผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า เขตพื้นที่ฯ และศูนย์ฯ ควรมีนโยบายให้ครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษร่วมมือกันจัดทำหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรของแต่ละโรงเรียนต่อไป ดังคำกล่าว ของผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวไว้ว่า

“เขตพื้นที่ฯ ควรมีนโยบายจัดทำหลักสูตรแม่แบบและการปรับหลักสูตร โดยให้ครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีปัญหาคล้ายคลึงกันมารวมมือกันจัดทำหลักสูตรเฉพาะขึ้นมาไว้ใช้ในโรงเรียน” (ผู้บริหาร)

“เขตพื้นที่ฯ ควรมีหลักสูตรที่ปรับพร้อมใช้แล้วส่งมาให้โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมเพราะโรงเรียนไม่มีความรู้ด้านนี้โดยเฉพาะ” (ครูผู้สอน)

นอกจากนั้น **เขตพื้นที่ฯ และศูนย์ฯ** ควรออกบริการให้คำแนะนำปรึกษาแก่โรงเรียนเรียนร่วมในสังกัดอย่างเอาใจจริงเอาใจ และควรมีศักยภาพในการให้คำแนะนำปรึกษาอย่างถูกต้องชัดเจน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“อยากให้เขตพื้นที่ฯ / ศูนย์การศึกษาพิเศษออกมาติดตามการเรียนการสอนของครูที่ทำการสอนเด็กพิเศษเพื่อให้ครูได้มีขวัญและกำลังใจและจะได้รู้ว่าเนื้อหาวิชาที่เราสอนถูกต้องเหมาะสมกับเด็กพิเศษหรือไม่” (ครูผู้สอน)

“ทุกวันนี้ไม่รู้จะยึดแนวทางของใครกันแน่เพราะเวลาจัดทำ IEP เขตพื้นที่ฯ ให้เขียนเฉพาะสาระที่เด็กมีปัญหาเท่านั้น แต่ศูนย์ฯ ให้ครูเขียนให้ครบทั้ง 8 สาระ” (ครูผู้สอน)

“เขตพื้นที่ฯ ควรมีตัวอย่างการวิเคราะห์หลักสูตร การปรับหลักสูตร ส่งมาให้โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม เพราะโรงเรียนไม่มีความรู้ด้านนี้โดยเฉพาะ” (ครูผู้สอน)

ในส่วนของผู้บริหาร ผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ควรมีนโยบายหรือโครงการให้ครูในโรงเรียนทุกคนร่วมกัน จัดทำหลักสูตรเฉพาะเด็กพิเศษแต่ละคน ที่เข้าเรียนร่วมในโรงเรียน เหมือนกับการจัดทำหลักสูตรปกติของโรงเรียน ไม่ปล่อยให้ครูการศึกษาพิเศษหรือครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำโดยลำพัง รวมทั้งสร้างความตระหนักให้ครูมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดทำหลักสูตรของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

“ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักให้ครูในโรงเรียนได้มีทัศนคติที่ดีและเห็นความสำคัญความจำเป็นกับการจัดทำหลักสูตรเฉพาะของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีในโรงเรียนของตนเองให้กว่าทุกวันนี้และควรดูแลเอาใจใส่แนะนำช่วยเหลือ พูดคุยกับครู ผู้บริหาร ต้องมีความรู้ในด้านการศึกษาพิเศษด้วย” (ครูการศึกษาพิเศษ)

ส่วนครูผู้สอน ผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ควรเอาใจใส่ในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาเฉพาะบุคคลให้มากขึ้น ถ้ามีเรื่องใดขัดข้องหรือเป็นอุปสรรค ควรปรึกษาผู้รู้ทันที เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

“ครูเองก็ต้องสนใจที่จะพัฒนาตนเอง อะไรที่เราไม่รู้เราก็ต้องขยันถามคนโน้นคนนี้ คนที่เขารู้นะ”

“ครูบางคนพูดแต่ว่าไม่รู้ ไม่รู้ ทำไม่ได้ ทำไม่ได้ เราก็อยากบอกจั่งไม่รู้ ก็ถามซิ อย่ามัวแต่บ่น”

“บางคนบ่นว่าไม่รู้ ไม่รู้ แล้วก็ถือโอกาสไม่ทำอะไรเลยก็มี”

1.3 แนวทางการแก้ปัญหาการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแฟ้มสะสมงานเพื่อวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคลของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า เขตพื้นที่ฯ และศูนย์ ควรมีการวางแผนในการจัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักให้ครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคล เพราะการทำแฟ้มสะสมงานจะช่วยให้ครูสามารถดูพัฒนาการของเด็กได้ดี อีกทั้งเป็นส่วนหนึ่งที่ใช้ในวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้ด้วย

ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“เขตพื้นที่ฯ / ศูนย์ ควรจัดอบรมให้ครูทุกคนได้ฝึกปฏิบัติจริง สัก 3 วัน หรือ 5 วันก็แล้วแต่ ครูจะได้มีแนวทางที่จะทำ แล้วอยากให้เขาสั่งมาเลยว่าอบรมมาแล้วต้องทำจริงๆ ให้เห็นผลงานเป็นแฟ้มเลย” (ผู้บริหาร)

“ครูทุกคนควรมีโอกาสได้เข้าร่วมอบรม อย่าเลือกเฉพาะครูการศึกษาพิเศษเพียงคนเดียว เพราะคนเดียวทำอะไรไม่ได้หรอก” (ครูผู้สอน)

“เราก็พยายามจะบอกให้เขาทำ เอาตัวอย่างแฟ้มที่เราทำให้เขาดู บางคนก็สนใจทำตามนะ แต่บางคนก็ดูเฉยๆ อันนี้มันก็ขึ้นอยู่กับจิตสำนึกของแต่ละคนนะ” (ครูการศึกษาพิเศษ)

นอกจากนั้นผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า ควรจัดทำแบบฟอร์มการจัดทำแฟ้มสะสมงานเด็กเป็นรายบุคคลมาแจกให้โรงเรียนต่างๆ ที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมอยู่ในโรงเรียน เพื่ออำนวยความสะดวกและกระตุ้นครูให้อยากทำ ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“ศูนย์น่าจะหาแฟ้มตัวอย่างมาให้เราดู เราจะได้มีแนวทางว่าเขาทำกันยังไง หรือไม่ก็ทำเป็นแบบฟอร์มมาให้เราเลย ง่ายดี” (ครูผู้สอน)

ด้านผู้บริหาร ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า ผู้บริหารควรมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้ครูจัดทำแฟ้มสะสมงานของนักเรียน โดยการสร้างข้อตกลงร่วมกัน คือ ให้ครูทุกคนที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในห้องเรียนจัดทำแฟ้มงานของเด็ก ส่วนครูที่ไม่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษในห้องเรียน ก็ให้ทำแฟ้มงานของเด็กปกติ อย่างน้อยคนละ 1-2 แฟ้ม เพื่อให้ครูที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมไม่รู้สึกว่ามีภาระต้องทำมากกว่าคนอื่น ๆ

“อยากให้ ผอ. ระบุไปเลยว่าครูทุกคนต้องทำแฟ้มงานเด็ก พอสิ้นเทอมหรือสิ้นปีก็ให้เอามาส่งพร้อมพวก ปพ.เลย ใครไม่มี ไม่ทำ ไม่ส่ง ก็อย่าให้ขึ้นพิเศษ” (ครูการศึกษาพิเศษ)

ส่วนครูผู้สอนผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ควรมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง ทั้งทักษะวิชาการ และจิตสำนึกของความเป็นครูที่แท้จริง ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“ผมอยากให้ครูเขาสนใจทำเองนะ ผมไม่อยากบังคับ บางคนพอบอกปั๊บ เขาก็ทำปรี๊ด บางคนบอกแล้วบอกอีกก็ไม่ทำ คนเรามันไม่เหมือนกัน” (ผู้บริหาร)

“การทำแฟ้ม มันไม่ได้ยากอะไรเลย ถ้าเราทำไม่เป็นเราก็ดูของคนอื่นที่เขาทำไว้แล้วซิ เปิดดูในเน็ตก็ได้ ตัวอย่างในหนังสือก็มี อยู่ที่ว่าจะสนใจจริงหรือเปล่า” (ผู้บริหาร)

“ครูเองก็ต้องสนใจที่จะเรียนรู้ อย่ามัวรอให้เขาป้อน ให้เขาบังคับอย่างเดียว มันไม่ได้” (ผู้บริหาร)

2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

2.1 แนวทางการแก้ปัญหาการให้คำแนะนำในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละรายวิชา

ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่ ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ของเด็ก โดยจัดในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ จัดสัมมนาโดยการนำตัวอย่างการเขียนจุดประสงค์ให้ครูได้วิเคราะห์หรือร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าเป็นไปได้หรือไม่ อย่างไร หรืออาจใช้วิธีการยกตัวอย่างจุดเด่น จุดด้อยของเด็กคนหนึ่ง แล้วให้ครูช่วยกันเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ของเด็ก เพื่อให้ครูได้ฝึกการเขียน และมีทักษะการเขียนที่ดีขึ้น ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“อบรมแบบให้ครูได้ฝึกการเขียนจริงๆเลย ไม่ต้องอธิบายมาก เขียนแล้วก็เอามาวิพากษ์กันตั้งแต่วันนั้นเลย จะได้รู้ข้อบกพร่องของเรา หลายคนคิดดีคิดว่าคิดคนเดียว” (ครูผู้สอน)

“ลองให้เขียนจากตัวอย่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนของใครของมันเลย จะได้นำไปใช้ได้ไม่ต้องกลับไปเขียนใหม่ แต่ละโรงเรียนมีเด็กพวกนี้ไม่กี่คน ใครมีมากหน่อยก็เอาครูไปมากหน่อย ใครมีน้อยก็เอาไปน้อย” (ครูผู้สอน)

ในระดับโรงเรียนผู้ให้สัมภาษณ์ มองว่า ผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูการศึกษาพิเศษและครูที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในชั้นเรียน ต้องร่วมมือกันในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนในโรงเรียนไม่ควรปล่อยให้เป็นที่หน้าของครูการศึกษาหรือครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างเดียว

“ที่โรงเรียนผม ผมให้ครูทุกคนช่วยกันเขียน โดยให้ครูวิชาการโรงเรียนกับครูการศึกษาพิเศษเป็นหัวหน้าเรียกประชุมครู ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ แล้วตกลงกันว่าใครควรจะเขียนของเด็กคนไหน จะเสร็จเมื่อไร กำหนดกันไปเลย ก็ได้ผลนะ” (ผู้บริหาร)

“เราอยากให้ ผอ. ประชุมครูให้ช่วยกันทำ ให้เราทำคนเดียวเราก็แยกทำงานเราก็เยอะ” (ครูการศึกษาพิเศษ)

“ผอ. เขาไม่ค่อยสนใจเขาถือว่าหน้าที่ใครหน้าที่มัน เราก็เขียนไปเถอะ ครูคนอื่นก็ไม่ช่วยเขาถือว่าเราเป็นครูการศึกษาพิเศษ ยกให้เป็นหน้าที่เราเลย” (ครูการศึกษาพิเศษ)

2.2 แนวทางการแก้ปัญหาการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสามารถของเด็กเพื่อวางแผนการสอน

ผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ส่วนมากจะมีความคิดเห็นคล้ายคลึงกับแนวทางแก้ปัญหาการให้คำแนะนำในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละรายวิชา แต่มีความคิดเห็นเพิ่มเติม คือ โรงเรียนควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม เช่น โรงพยาบาล ศูนย์การศึกษาพิเศษ ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงของเด็กมากขึ้น เพราะมุมมองของหมอของผู้ปกครองกับมุมมองของครูผู้สอนอาจเหมือนหรือแตกต่างกัน การได้ข้อมูลหลายด้านย่อมดีกว่าข้อมูลเพียงด้านเดียว ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“บางอย่างต้องให้หมอวินิจฉัย บางอย่างต้องถามผู้ปกครองฯ จะสรุปคนเดียวไม่ได้” (ผู้บริหาร,ครูการศึกษาพิเศษ)

“ครูไม่ได้เก่งไปเสียทุกอย่าง บางอย่างต้องถามคนโน้น คนนี้บ้าง อย่าคิดว่าทำคนเดียวได้ มันได้ก็จริง แต่มันจะดีจะถูกต้องหรือเปล่าต้องคิดบ้าง” (ครูการศึกษาพิเศษ)

ในส่วนของผู้ปกครอง ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า ควรให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนอย่างจริงจัง ไม่ปิดกั้นให้ครูอย่างเดียว เพราะการร่วมมือกันจะมีผลดีต่อพัฒนาการของเด็ก

“ผู้ปกครองก็ต้องมา ถ้าครูเขาให้มา อย่าคิดว่าธุระไม่ใช่”

“ผู้ปกครองส่วนใหญ่เขาก็จะแล้วแต่ครู แล้วแต่ครู เราก็ต้องบอกเขาว่าหน้าที่เราก็จริง แต่หน้าที่ของเขาก็มี เขาต้องทำอะไร เราต้องทำอะไร อธิบายให้เขาเข้าใจ” (ครูการศึกษาพิเศษ,ครูผู้สอน)

2.3 แนวทางการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมการศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมดีเด่นในระดับเขตหรือระดับประเทศ

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่าการศึกษาดูงานเป็นสิ่งที่ครูต้องการ จึงควรเปิดโอกาสให้ครูทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรม และควรจัดอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง เพราะการศึกษาดูงานทำให้ครูได้รับประสบการณ์จริง เห็นของจริง ทั้งเรื่องของเอกสาร กิจกรรมการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ เทคนิคการสอนของครู สื่อการเรียน

การสอน พฤติกรรมของเด็ก เพิ่มสะสมงาน คู่มือการเรียนการสอน เหล่านี้ล้วนเป็นแนวทางให้ครูได้นำมาปรับใช้ในโรงเรียนของตนเองทั้งสิ้น ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ว่า

“เขตพื้นที่ฯ ควรพาครูผู้สอนเด็กพิเศษโรงเรียนจัดการเรียนร่วมไปศึกษาดูงาน โรงเรียนที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อสร้างความตระหนักให้กับครูและเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เจอของจริงครูจะได้เกิดความคิดที่ดีต่อเด็กพิเศษ” (ผู้บริหาร)

“อยากไปดูตัวอย่างโรงเรียนที่เขาสอนเด็กพิเศษ เพราะที่สอนอยู่ทุกวันนี้ไม่เคยมีความรู้ไม่เคยเห็นของจริง ที่เขาสอนกันอย่างไร ทำสื่อการเรียนการสอนอะไรบ้าง ทำแผนการสอนอย่างไร เห็นเขาให้แต่ผู้บริหารไปทุกปีไม่รู้ไปดูอะไรกัน พอกลับมาไม่เห็นมาทำอะไร” (ครูผู้สอน)

“อยากให้เขตพื้นที่ฯ พาไปดูงานโรงเรียนที่เขาดี ๆ และเขาทำถูกต้องและเวลาให้ไปดูงานควรให้ครูผู้สอนไปบ้างไม่ใช่ให้แต่ผู้บริหารไปเพราะผู้บริหารไม่ได้สอน ไม่มีประโยชน์” (ครูผู้สอน)

หลังจากการไปศึกษาดูงานแล้วผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้บริหาร ควรให้ความสำคัญกับการนิเทศ ติดตามการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานของครูว่าเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร เพื่อกระตุ้นเตือนให้ครูได้นำสิ่งที่ไปรู้ ไปเห็น มา นำกลับมาพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ว่า

“กลับมาแล้วต้องทำ งานของตนเองต้องดีขึ้น เด็กที่สอนต้องดีขึ้น ถ้าเหมือนเดิมก็แสดงว่า ไอ้ที่ไปดูมาไม่มีประโยชน์อะไรเลย คราวหลังไม่ต้องไป” (ผู้บริหาร)

“ศึกษานิเทศก์ ต้องมาดูบ่อย ๆ ดูว่าครูที่ไปดูงานแล้วนำอะไรมาปรับใช้บ้าง ไม่ใช่ดูแล้วก็แล้วกันไป เสี่ยงงบประมาณเปล่า ๆ จริงไหม” (ผู้บริหาร)

3. ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

3.1 แนวทางการแก้ปัญหาการให้ความรู้ในการจัดสร้างสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ผู้ให้สัมภาษณ์มองว่า การให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนการสอนมีความจำเป็นก็จริง แต่การเลือกใช้สื่อที่มีผู้ผลิตไว้แล้วอย่างหลากหลายน่าจะสะดวกกว่า เพราะครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเวลาในการผลิต หรืออาจไม่ค่อยสนใจที่จะผลิตอย่างจริงจัง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนด้านงบประมาณในการเลือกซื้อสื่อที่มีจำหน่ายในท้องตลาดจะดีกว่า ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“ผมว่าให้งบมาซื้อตามที่เขาทำขายดีกว่าให้มานั่งผลิตกันเอง เสียเวลาแถมไม่สวยเหมือนของเขาด้วย” (ผู้บริหาร)

“ให้เราไปอบรม เอาตัวอย่างมาให้เราดู แล้วบอกให้เราทำตาม แล้วเงินล่ะไม่เห็นพุดถึงเลย” (ครูผู้สอน)

“คนที่เขาทำขายธรรมดาเสียที่ไหน ระดับดีออกเตอร์ ระดับอาจารย์ 3 ทั้งนั้น จะบอกว่าไม่ดีก็ไม่รู้จะว่ายังไงแล้ว” (ผู้บริหาร,ครูการศึกษาพิเศษ)

“ควรจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนให้เหมาะสมทุกปีการศึกษาและเป็นจำนวนที่เพียงพอกับเด็กพิการที่มีอยู่ เพราะทุกวันนี้รัฐไม่ดูความเหมาะสม” (ผู้บริหาร)

“เขตพื้นที่ฯควรจัดงบประมาณซื้อสื่อการเรียนการสอนที่ตรงตามจุดประสงค์ที่ครูต้องการ ไม่ใช่จัดสรรมาแล้วใช้ไม่ได้เพราะไม่มีเด็กพิการด้านนั้น” (ผู้บริหาร)

ในส่วน of โรงเรียน ผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ผู้บริหารควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการจัดหา จัดทำ หรือจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเทียบเท่าหรือมากกว่าเด็กปกติ เพราะสื่อการเรียนการสอนถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ของเด็กเหล่านี้ ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“ผอ. เขาไม่เคยให้งบเด็กพิเศษเลย เราได้งบจากเป็นโรงเรียนแกนนำอย่างเดียว ได้เงินสอนเสริมบ้าง คุบองสื่อบ้าง ก็ไม่พอ” (ครูการศึกษาพิเศษ)

“งบที่ได้จากศูนย์ฯ ปีละไม่เท่าไร ผอ. ยังจะขอไปทำโน่นทำนี่อีก ซึ่งมันไม่เกี่ยวกับเด็กพิเศษของเราเลย แล้วเราจะพูดออกมาใหม่ว่าไม่ให้” (ครูการศึกษาพิเศษ)

ด้านครูผู้สอน ผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ควรเลือกใช้หรือผลิตสื่อจากวัสดุที่มีในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ จะช่วยให้ประหยัดทั้งงบประมาณและเวลา หรืออาจใช้วิธีแลกเปลี่ยนสื่อกับครูในโรงเรียน ครูต่างโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้มีสื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กที่หลากหลายมากขึ้น (ครูการศึกษาพิเศษ,ครูผู้สอน)

นอกจากนั้นผู้ให้สัมภาษณ์ยังเห็นว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงาน องค์กร หรือบุคคลต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องนี้ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือโรงเรียนทำหนังสือถึงหน่วยงาน องค์กร บุคคลเหล่านี้ให้ร่วมบริจาค อาจบริจาคเป็นสิ่งของที่ใช้แล้ว สิ่งของที่จัดหามาใหม่ๆ หรือบริจาคเป็นเงิน เป็นทุนการศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษก็ได้ ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ว่า

“ผมเคยคิด อยากจะทำเป็นลักษณะของผ้าป่า ผ้าป่าสื่อการเรียนการสอน ใครมาบริจาคก็เหมือนได้ทำบุญ พอได้มาเราก็ลงทะเบียนไว้ว่าใครบริจาค แล้วทำห้องเก็บสื่อให้ครูยิ้มใช้สอนเด็ก ผมว่าเข้าท่าดีนะ” (ผู้บริหาร)

3.2 แนวทางการแก้ปัญหาการแนะนำให้ครูเข้ารับการอบรมการผลิตสื่อที่ทันสมัยเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า แนวทางการแก้ปัญหาการแนะนำให้ครูเข้ารับการอบรมการผลิตสื่อที่ทันสมัยเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เหมือนกับการแนวทางการแก้ปัญหาการให้ความรู้ในการจัดสร้างสื่อการเรียนการสอน เพราะการอบรมการผลิตสื่อก็คือการให้ความรู้ในการผลิตสื่อนั่นเอง ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ว่า

“เหมือนกับที่ถามเมื่อก็เลย ผมว่าไม่ต้องอบรม ไม่ต้องให้ความรู้หรือทำให้เป็นสื่อ ให้เป็นเงินกันไปเลย ไปเลือกซื้อเอา มากมาย หลากหลาย เยอะแยะขอเพียงมีเงินซื้อ ผมว่าครูเขาน่าจะพอใจกว่า” (ผู้บริหาร)

แต่ถ้าจะมีการจัดอบรม ผู้ให้สัมภาษณ์ มองว่า ควรจัดอบรมตามความต้องการของครู โดยการออกแบบสอบถามไปตามโรงเรียนเรียนร่วมในพื้นที่ ว่าต้องการการอบรมแบบไหน เรื่องใด และต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างไร เช่น ต้องการให้ผู้จัดอบรมเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตสื่อ พร้อมกับลงมือปฏิบัติจริง และเมื่อสิ้นสุดการอบรม ผู้เข้ารับการอบรมต้องได้สื่อกลับไปใช้ได้เลย โดยไม่ต้องลงทุน หรือเสียเงินซื้อ เพื่อเป็นแรงจูงใจครูสนใจที่จะเข้ารับการอบรม ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ว่า

“ศูนย์ ควรจัดให้ครูเข้ารับการอบรมการผลิตสื่อที่ทันสมัยโดยการจัดของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และจัดสรรงบประมาณการผลิตสื่อให้แต่ละโรงเรียนอย่างเพียงพอ” (ครูผู้สอน)

“เขตพื้นที่ฯควรจัดสรรงบประมาณและจัดอบรมการผลิตที่ทันสมัยสำหรับเด็กพิเศษให้เพียงพอเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม” (ครูการศึกษาพิเศษ)

“อยากให้มีการจัดอบรมการใช้และผลิตสื่อสำหรับเด็กพิเศษแบบง่าย ๆ ประหยัด ใช้เศษวัสดุหรือวัสดุที่มีในท้องถิ่น” (ครูผู้สอน)

นอกจากนั้นผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า การอบรมที่จัดอยู่แต่ในห้องอย่างเดียว อาจทำให้ผู้เข้ารับการอบรมไม่สนใจ หรือไม่เข้าใจให้อยากรู้ อยากเห็น ควรจัดอบรมนอกสถานที่ เช่น การพาไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนดีเด่น หรือแหล่งรวมสื่อการเรียนการสอนต่างๆ เป็นต้น

“ควรให้ครูทุกคนไปศึกษาดูงานการผลิตสื่อสำหรับเด็กพิเศษแต่ละประเภทของศูนย์การผลิตสื่อโดยตรงไม่ใช่ให้นั่งฟังเขาพูดอย่างเดียว มันไม่น่าสนใจ” (ครูผู้สอน)

“เขตพื้นที่ฯควรพาครูผู้สอนเด็กพิเศษศึกษาดูงานการผลิตสื่อและอุปกรณ์ต่างๆที่ครูไม่เคยเห็นมาก่อนเพราะสื่อแต่ละชนิดครูใช้ไม่เป็นแล้วจะสอนเด็กไม่ได้” (ครูผู้สอน)

3.3 แนวทางการแก้ปัญหาการให้คำแนะนำวิธีการใช้สื่อและอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นใดสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรออกให้บริการแนะนำ ช่วยเหลือ การใช้สื่อและอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นใดให้กับครูผู้สอน เพราะสื่อ วัสดุ อุปกรณ์บางอย่างต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รู้แนะนำขั้นตอนวิธีการใช้ที่ถูกต้อง การใช้โดยไม่รู้วิธีที่แท้จริงอาจทำให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ว่า

“สื่อบางอย่างเราไม่รู้จะใช้แบบไหน ควรใช้กับใคร เรื่องอะไร ใช้แล้วจะเกิดผลอย่างไร เราอยากให้เขามาช่วยอธิบายให้ฟัง ให้เขาออกมาตามโรงเรียนเลย ไม่ต้องเรียกเราเข้าไป ไม่อยากทิ้งเด็ก” (ครูผู้สอน)

“ที่โรงเรียนเขาให้กระจกฝึกพูดมา 1 หลัง เพื่อสอนเด็กที่มีปัญหาด้านการพูด เราก็มารู้จักฝึกแบบไหน ฝึกยังไง ก็เขาไม่บอก เราจะรู้ได้อย่างไร” (ครูการศึกษาพิเศษ)

“ศึกษานิเทศก์ควรออกมาแนะนำ ช่วยเหลือ ครูผู้สอนว่ามีปัญหาอะไรบ้างอย่างน้อยปีละ 2-3 ครั้ง ไม่ใช่ออกมาปีละครั้ง เพื่อติดตามผลการงานการจัดการศึกษาพิเศษอย่างใกล้ชิด” (ครูผู้สอน)

ด้านผู้บริหาร ผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ควรมีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง ไม่ปล่อยประหละเลยให้ครูการศึกษาพิเศษหรือครูผู้สอนเผชิญปัญหาเพียงลำพัง และควรสำรวจความต้องการจำเป็นของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนของตนว่ามีความจำเป็นต้องใช้สื่อสิ่งอำนวยความสะดวกสิ่งใดบ้าง เมื่อได้ข้อมูลแล้วควรดำเนินการต่อไป เช่น ประสานขอความช่วยเหลือ แนะนำ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ว่า

“ลงมาถามเราบ้าง ว่าเรามีปัญหาใหม่ ต้องการความช่วยเหลืออะไร อย่าคิดว่าเป็นหน้าที่ของเราคนเดียว เราไม่ได้เก่งปานนั้น” (ครูการศึกษาพิเศษ)

“ให้เราไปขอความช่วยเหลือ กับให้ผอ. ไป ใครจะนำเชื่อถือกว่ากัน” (ครูการศึกษาพิเศษ)

“ศูนย์ควรจัดอบรมครูในการใช้สื่อและอุปกรณ์สำหรับเด็กพิการรุนแรง โดยเฉพาะและที่สำคัญควรให้การสนับสนุนสื่อการสอนให้มากๆ เพราะศูนย์จะใช้งบประมาณมาก” (ครูผู้สอน)

ผลจากการสัมภาษณ์ด้านสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนดังกล่าวพบว่า ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน ต้องการงบประมาณ ที่เพียงพอในการจัดซื้อ และต้องการได้รับความรู้และต้องการสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนจากหน่วยงานที่ดำเนินการด้านการศึกษาพิเศษที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละประเภท

4. ด้านการวัดผลและประเมินผล

4.1 แนวทางการแก้ปัญหาการแนะนำความรู้เกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นคล้ายคลึงกันว่า การให้ความรู้กับครูเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องทำ เพราะเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่สามารถใช้วิธีการวัดผลโดยการทดสอบเหมือนเด็กปกติได้ แต่ต้องอาศัยการวัดผลประเมินผลจากสิ่งที่เด็กทำได้ ปฏิบัติได้ ครูสามารถมองเห็น สัมผัสหรือสังเกตได้ เพื่อให้สอดคล้องกับศักยภาพของเด็กแต่ละคนที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การวัดผลไม่จำเป็นต้องวัดเพื่อให้รู้ค่าเป็นคะแนน แต่วัดเพื่อให้รู้พัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ฉะนั้นครูจึงต้องเรียนรู้วิธีการวัดที่หลากหลาย อาจใช้การสังเกต สอบถามในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน สังเกตสิ่งที่เด็กปฏิบัติได้จริงตามสภาพที่แท้จริงของเด็กแต่ละคนที่ปรากฏออกมา หรืออาจสอบถามจากเพื่อน จากพ่อแม่ของเด็กก็ได้ ดังคำกล่าวของครูผู้สอนว่า

“เราอยู่กับเด็กทุกวัน ทำไมเราจะไม่รู้ว่าจะทำอะไรได้ ทำอะไรไม่ได้”

“เห็นเขาอยู่ทุกวัน ก่อนหน้าเขาทำได้แค่ไหน ถึงวันนี้เขาทำได้แค่ไหน ดีขึ้นหรือแย่ลง เราบอกได้เลย ไม่ต้องใช้ข้อสอบก็ตอบถูก ไม่เชื่อเรียกเขามาถามได้เลย”

นอกจากนั้น การออกนิเทศ ติดตามการดำเนินงานของแต่ละโรงเรียนในเขตรับผิดชอบ ถือว่ามีความจำเป็นอีกอย่างหนึ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องทำ และต้องทำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องด้วย ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ว่า

“ศึกษานิเทศก์ควรออกนิเทศการวัดผลประเมินผลหลังการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เพื่อที่จะได้ปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันและจะได้รู้อะไรถูกอะไรผิด” (ผู้บริหาร, ครูการศึกษาพิเศษ, ครูผู้สอน)

ด้านผู้บริหาร ผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ควรเป็นผู้นำในการให้ครูในโรงเรียนร่วมมือกันจัดทำแบบวัดผลประเมินผลเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีในโรงเรียน โดยอาจแบ่งกันรับผิดชอบเป็นกลุ่มสาระฯ หรือเป็นรายบุคคล เพื่อให้ได้วิธีการวัดผลประเมินผลที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระใน IEP และมีความหลากหลายในวิธีการวัด

“ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้ครูผู้สอนทุกคนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีใดก็ได้ให้มีความรู้เกี่ยวกับเด็กพิเศษ” (ครูการศึกษาพิเศษ)

“ผอ. ต้องให้ครูวิชาการ หรือครูทุกคนได้ยิ่งดี มาช่วยกันคิดออกแบบวิธีการวัดผลเด็ก เด็กพิเศษในโรงเรียนมีไม่กี่คนก็จริง แต่ถ้าช่วยกันคิดน่าจะหลากหลายกว่าคิดคนเดียว” (ครูการศึกษาพิเศษ, ครูผู้สอน)

ด้านครูผู้สอน ผู้ให้สัมภาษณ์มองว่า เป็นผู้ที่มิมีบทบาทสำคัญที่สุดใน การประเมินการเรียนรู้ของเด็ก เพราะเป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ดังนั้นควรมีความตระหนัก และให้ความสำคัญกับการสังเกตสภาพที่แท้จริงของเด็กมากกว่าวัดเด็กด้วยการให้ทำ แบบทดสอบหรือวัดจากผลการสอบเท่านั้น ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ว่า

“สอนเขาต้องรู้ว่าเขาทำอะไรได้ ทำอะไรไม่ได้ อย่าดูแต่คะแนนการ สอบของเขา เพราะเขาอาจทำคะแนนได้ไม่ดี แต่ถ้าเรียกเขามาถาม ให้เขาทำให้ดูเขาอาจทำได้ มากกว่าที่เราคิด” (ผู้บริหาร)

“สอนมากับมือ เห็นกันเกือบทุกวัน ทำไมจะไม่รู้ว่าเขาเป็นยังไง” (ครูการศึกษาพิเศษ, ครูผู้สอน)

ด้านผู้ปกครอง ผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ควรให้ความร่วมมือกับครูใน การประเมินความสามารถของเด็ก โดยอาจใช้วิธีการสังเกต สอบถามเด็กเมื่อเด็กอยู่ที่บ้าน เพื่อดูว่าเด็กมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร แล้วนำข้อมูลมาถ่ายทอดให้ครูได้รับรู้

“ครูต้องพูดคุยกับผู้ปกครองของเด็กบ่อยๆ จะได้รู้ว่าผู้ปกครองเขาคิด ยังไง เด็กคิดยังไง ถามผู้ปกครอง เด็กอยู่บ้านเป็นอย่างไร ต้องการให้ครูช่วยอย่างไร” (ผู้บริหาร)

“ผู้ปกครองมีอะไรต้องบอกให้ครูรู้ อย่าปิดบัง อย่าปกป้องเด็กมาก เกินไปจนเกิดผลเสียกับเด็ก มีอะไรก็บอกเราตรงๆ” (ครูการศึกษาพิเศษ, ครูผู้สอน)

4.2 แนวทางการแก้ปัญหาการให้ความรู้เกี่ยวกับพิจารณาตัดสินผล การเลื่อนชั้นตามเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีแนวทางที่ชัดเจน ให้กับผู้ปฏิบัติ เพราะผู้ปฏิบัติส่วนใหญ่ยังสับสนและไม่มั่นใจกับเกณฑ์การพิจารณาการเลื่อนชั้น ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาก อาจใช้วิธีการสัมมนาเพื่อฟังความคิดเห็นหลายๆ ฝ่ายแล้ว สรุปเป็นข้อตกลงร่วมกัน หรือมีคู่มือการวัดผลประเมินผลเพื่อพิจารณาการเลื่อนชั้นของเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษ ดังคำกล่าวของครูผู้สอนคนหนึ่งที่กำลังกล่าวว่า

“ไม่มีใครมาแนะนำการวัดผลประเมินผลได้เลยและไม่มีการกำหนดอะไร ที่แน่นอนไม่ชัดเจน” (ครูผู้สอน)

“ศึกษานิเทศก์ควรออกนิเทศ เพื่อที่จะได้ปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน และจะได้รู้อะไรถูกอะไรผิด”

“เวลาลงใน ปพ. เราจะลำบากใจมาก ไม่รู้ว่าลงถูกหรือผิด ยิ่งเวลา จัดลำดับที่ของเด็กว่าใครสอบได้ที่เท่าไรยิ่งแล้วใหญ่เลย เพราะเด็กพิเศษดันได้ที่ดีกว่าเด็กปกติ เด็กในห้องก็สงสัย เอ๊ะ เราเรียนเก่งกว่าคนนี่ ทำไมเราได้ที่แย่กว่า เราก็คงไม่รู้จะอธิบายยังไง” (ครูผู้สอน)

“เด็ก LD จะมีปัญหามากกว่าเพื่อน เราคัดกรองแล้วว่าเป็น LD แต่พอสอบระดับเขตฯ ระดับประเทศเขาบอกว่าให้ถือว่าไม่ใช่เด็กพิเศษ ให้เอาคะแนนมารวมกับเด็กปกติ ผมละงงจริงๆ” (ผู้บริหาร)

“เขตพื้นที่ฯควรมีคู่มือการวัดผลประเมินผลมาให้โดยเฉพาะ และควรมีสมุดบันทึก ปพ.ต่างๆ ของเด็กพิเศษแต่ละคนโดยเฉพาะ ตอนนี้หลายคนทำตามความคิดของตนเองไม่รู้ว่าถูกหรือผิด” (ครูผู้สอน)

4.3 แนวทางการแก้ปัญหาการประชุมชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบหลักการและวิธีการในการวัดผลประเมินผลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเอาใจใส่ในการชี้แจงทำความเข้าใจ และให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบ หลักการและวิธีการในการวัดผลประเมินผลสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อความชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

“ศูนย์ฯกับเขตฯต้องชี้แจงให้เข้าใจ ไม่ใช่ให้ครูเขาค้นหาทางกันเอง โรงเรียนใครโรงเรียนมันบัญญัติกันเอาเอง แล้วมันจะเป็นแนวทางที่น่าเชื่อถือได้ยังไง” (ผู้บริหาร)

“ต่างคนต่างทำ ใครรู้มากก็ทำได้มากกว่า คนรู้น้อยก็ทำได้น้อยหน่อย โรงเรียนที่มีครูด้านการศึกษาพิเศษโดยตรงก็โชคดีไป โรงเรียนที่ไม่มีก็ถือว่ากรรมของโรงเรียนนั้น” (ผู้บริหาร)

นอกจากนั้นผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ควรมีการประชุมสัมพันธในหลายรูปแบบเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ผู้ปฏิบัติ ทั้งนี้ควรมีการประชุมสัมพันธอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“อยากให้มียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กพิเศษ ประเภทต่างๆ รวมทั้งอธิบายรายละเอียดวิธีการสอน การวัดผลประเมินผลหลายๆรูปแบบ เราจะได้ปรับเปลี่ยนใช้กับเด็กเราบ้าง” (ครูการศึกษาพิเศษ, ครูผู้สอน)

“อยากให้มียุทธศาสตร์การศึกษาพิเศษส่งมาที่โรงเรียนบ้าง กองการศึกษาพิเศษเขาน่าจะทำเนาะ หรือว่าเขาทำแล้วแต่เราไม่ได้รับ เรามันอยู่ไกลปืนเที่ยงด้วย แต่ก็ที่น่าจะนึกถึงเราบ้าง” (ครูผู้สอน)

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ควรมีการบรรจุหรือแต่งตั้งครูการศึกษาพิเศษให้แต่ละโรงเรียนที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม เพราะผู้ให้สัมภาษณ์เชื่อว่า ครูที่มีความรู้ด้านการศึกษาพิเศษโดยตรงจะทำหน้าที่ได้ดีกว่า ครูที่มีความรู้ด้านการศึกษาพิเศษเพียงเล็กน้อยที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนในขณะนี้ ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“เด็กราชภัฏฯ ที่จบการศึกษาพิเศษมีเยอะแยะ บรรจุให้แต่ละโรงเรียนเลย ไม่ต้องมามั่วจัดอบรม ไม่ต้องพาไปดูงานให้เสียเงิน เสียเวลา บรรจุคนที่จบโดยตรงให้ไปเลย เด็กก็จะมืองานทำด้วย” (ผู้บริหาร)

“ถ้าได้คนที่จบโดยตรงมา ปัญหาทุกอย่างที่เราพูดกันมาก็จบ” (ผู้บริหาร)

“ถ้ารัฐฯ บรรจุครูการศึกษาพิเศษให้ ก็เยี่ยมเลย” (ผู้บริหาร)

“เราเองก็มีความรู้เกี่ยวกับเด็กพิเศษแบบงูๆ ปลาๆ จะไปแนะนำใครได้ตัวเองก็ยังเอาไม่รอดเลย อบรมแค่ครั้งสองครั้งจะได้ความรู้แค่ไหน ไม่เหมือนคนถามเลยเรียนมาโดยตรง ใครถามอะไรก็ตอบได้หมด เดี่ยวจะไปเรียนมั่ง” (ครูผู้สอน)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยสภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ปีการศึกษา 2551 ปรากฏผลการวิจัยดังต่อไปนี้

จุดมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ระหว่างผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ในรอบการนิเทศภายใน 4 ด้าน ได้แก่

- 1.1 การนิเทศด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร
- 1.2 การนิเทศด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.3 การนิเทศด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน
- 1.4 การนิเทศด้านการวัดผลและประเมินผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่

2.1.1 ระยะที่ 1 ประชากรที่ใช้วิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนอยู่ จำนวนประชากรโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 จำนวน 155 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 2,073 คน ได้แก่

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 155 คน
- 2) ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 155 คน
- 3) ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนอยู่ จำนวน

1,763 คน

2.1.2 ระยะที่ 2 ประชากรที่ใช้วิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนอยู่ ได้แก่

1) ผู้บริหารโรงเรียนที่เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 155 คน

2) ครูการศึกษาพิเศษที่มีความชำนาญการพิเศษด้านการศึกษาพิเศษจำนวน 155 คน

3) ครูผู้สอนที่มีความชำนาญการด้านการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 1,763 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่

2.2.1 ระยะที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนอยู่ ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 155 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 333 คน ได้แก่

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 50 คน
- 2) ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 50 คน
- 3) ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนอยู่ จำนวน

223 คน

2.2.2 ระยะที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนอยู่ ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ปีการศึกษา 2551 จาก 4 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 12 คน ได้แก่

1) ผู้บริหารโรงเรียนที่เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 3 คน

2) ครูการศึกษาพิเศษที่มีความชำนาญการพิเศษด้านการศึกษาพิเศษจำนวน 3 คน

3) ครูผู้สอนที่มีความชำนาญการด้านการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 3 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ในกรอบการนิเทศ 4 ด้าน ได้แก่

3.2.1 การนิเทศด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

3.2.2 การนิเทศด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

3.2.3 การนิเทศด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

3.2.4 การนิเทศด้านการวัดผลและประเมินผล

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 สภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ปีการศึกษา 2551

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม จำนวนประชากรโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 2,073 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม เลือกโดย ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายจากโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ได้จำนวนทั้งสิ้น 333 คน โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ (Taro Yamane, 1973 : 725 เกษมสาหร่ายทิพย์, 2543 : 350) จากจำนวนประชากรทั้งหมด 2,073 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 333 คน

2. เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบบังชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งประชากรตามสถานภาพคือ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอน แล้วสุ่มตามสัดส่วนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 333 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ได้แก่

แบบสอบถามสภาพปัญหาการนิเทศภายในได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่มีคำถามลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ได้แก่ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอนในสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในของโรงเรียนจัดการเรียนร่วมมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ 5, 4, 3, 2, 1 ในการนิเทศภายใน 4 ด้าน ได้แก่ การนิเทศด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร การนิเทศด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน การนิเทศด้านการวัดผลและประเมินผล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ดังนี้

1. สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ (Checklist) โดยการหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ส่วนข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 จำแนกตามตัวแปรตำแหน่งผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน รายงานผลหาค่าความแปรปรวนโดยใช้สถิติเอฟ (F-test) โดยใช้สูตร One Way ANOVA และทดสอบหาค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Scheffe' Test

ระยะที่ 2 แนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1

กลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษโดยตรงและใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนอยู่ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ปีการศึกษา 2551 จาก 4 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 12 คน ได้แก่

- 1) ผู้บริหารโรงเรียนที่เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 3 คน
- 2) ครูการศึกษาพิเศษที่มีความชำนาญการพิเศษด้านการศึกษาพิเศษจำนวน 3 คน
- 3) ครูผู้สอนที่มีความชำนาญการด้านการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการนิเทศภายใน 4 ด้าน ได้แก่ การนิเทศด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร การนิเทศด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน การนิเทศด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งได้จากผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่ 1 เลือกรายการที่มีสภาพปัญหามาก 3 ลำดับแรก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา จากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน ใน 4 ด้าน ได้แก่การนิเทศด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร การนิเทศด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน การนิเทศด้านการวัดผลและประเมินผล

สรุป

1. สภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ปีการศึกษา 2551

จากการวิจัยข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 พบว่า ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการนิเทศภายในทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพปัญหาแต่ละด้านพบว่า ด้านการวัดผลและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และเมื่อจำแนกรายด้าน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ในภาพรวมของสภาพปัญหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อคำถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลางและมีบางข้อมีปัญหาในระดับมากคือ การจัดประชุมชี้แจงฟังบรรยายเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการ และการให้คำแนะนำเกี่ยวกับ

การวิเคราะห์เนื้อหาโครงสร้างของหลักสูตรพร้อมกับปรับหลักสูตร เพื่อใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

1.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ในภาพรวมของสภาพปัญหามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อคำถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลางและมีบางข้อมีปัญหาในระดับมากคือ การให้คำแนะนำในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละรายวิชา และการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสามารถของเด็กเพื่อวางแผนการ

1.3 ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ในภาพรวมของสภาพปัญหามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อคำถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลางและมีบางข้อมีปัญหามากคือ การให้ความรู้ในการจัดสร้างสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และการแนะนำให้ครูเข้ารับการอบรมการผลิตสื่อที่ทันสมัยเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

1.4 ด้านการวัดผลประเมินผล ในภาพรวมของสภาพปัญหามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อคำถาม พบว่าส่วนใหญ่มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลางและมีบางข้อมีปัญหามากคือ การแนะนำความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และการให้ความรู้เกี่ยวกับพิจารณาตัดสินผู้เรียนให้เลื่อนชั้นตามเกณฑ์ที่กำหนดในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่สภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ปีการศึกษา 2551

จากการวิจัยผลเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ระหว่างผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอนในภาพรวม พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในแต่ละด้านของผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอนได้ผล ดังนี้

2.1 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ระหว่าง ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอน พบว่าในภาพรวม ของผู้บริหาร และครูการศึกษาพิเศษมีความคิดเห็นแตกต่างกับครูผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

2.2 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ระหว่าง ผู้บริหาร ครูการศึกษา พิเศษ และครูผู้สอนพบว่า ในภาพรวม ของผู้บริหาร และครูการศึกษาพิเศษมีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 ส่วนคู่อื่นๆไม่แตกต่างกัน

2.3 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน ด้านสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ระหว่าง ผู้บริหาร ครูการศึกษา พิเศษ และครูผู้สอน พบว่า ในภาพรวม ของผู้บริหาร และครูการศึกษาพิเศษมี ความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 ส่วนคู่อื่นๆไม่แตกต่างกัน

2.4 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน ด้านการวัดผลและประเมินผล สำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ระหว่าง ผู้บริหาร ครูการศึกษา พิเศษ และครูผู้สอนพบว่า ในภาพรวมพบว่าเป็นผู้บริหาร และครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนคู่อื่นๆไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต1 ปีการศึกษา 2551

3.1 ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

3.1.1 แนวทางการจัดประชุมชี้แจงฟังบรรยายเพื่อทำความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งศูนย์การศึกษา พิเศษ เขตพื้นที่ฯ ควรตั้งใจทำหน้าที่ในการชี้แจง สร้างความเข้าใจให้กับโรงเรียน และควร ประสานกับ

โรงเรียนในการส่งบุคลากรเข้าร่วมรับฟังแนวนโยบาย และแนวปฏิบัติที่ โรงเรียนต้องทำ ศูนย์

การศึกษาพิเศษและเขตพื้นที่ฯ ควรเป็นผู้ถ่ายทอดแนวนโยบายของ ศูนย์ฯ ของเขตพื้นที่ฯ และ

เป็นผู้นำในการดำเนินงานและต้องมีการนิเทศ ติดตามการดำเนินงาน ของโรงเรียน อย่าง

สม่ำเสมอ ครูผู้สอน ผู้ถือปฏิบัติตามแนวนโยบาย ควรให้ความสนใจใน การเข้าร่วมประชุม และตั้งใจจริงที่จะรับฟังข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับเด็กที่มี ความต้องการพิเศษที่ตนเองรับผิดชอบ

3.1.2 แนวทางการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาโครงสร้างของหลักสูตรกับการปรับหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คือ ผู้บริหารเขตพื้นที่ฯ และศูนย์ ควรมีนโยบายให้ครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษร่วมมือกันจัดทำหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เขตพื้นที่ฯ และศูนย์ควรออกบริการให้คำแนะนำ ปรึกษา ควรมีนโยบายหรือโครงการให้ครูในโรงเรียนทุกคนร่วมกัน จัดทำหลักสูตรเฉพาะเด็กพิเศษแต่ละคน ครูผู้สอน ควรเอาใจใส่ในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาเฉพาะบุคคลให้มากขึ้น ถ้ามีเรื่องโต้ขัดข้องหรือเป็นอุปสรรค ควรปรึกษาผู้รู้ทันที

3.1.3 แนวทางการแก้ปัญหาการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนผสมผสานงานเพื่อวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคลของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ คือผู้บริหาร เขตพื้นที่ฯ และศูนย์ ควรมีการวางแผนในการจัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักให้ครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดทำแผนผสมผสานผลงาน ควรจัดทำแบบฟอร์มการจัดทำแผนผสมผสานงาน สร้างข้อตกลงร่วมกัน ครูผู้สอน ควรมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง ทั้งทักษะวิชาการ และจิตสำนึกของความเป็นครูที่แท้จริง

3.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

3.2.1 แนวทางการแก้ปัญหาการให้คำแนะนำในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละรายวิชา คือ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษและครูผู้สอน ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ของเด็ก โดยจัดในรูปแบบที่หลากหลาย ครูที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในชั้นเรียนต้องร่วมมือกันในการจัดทำแผนจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคน โรงเรียนควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นทางการ เช่น โรงพยาบาล ศูนย์การศึกษาพิเศษ ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงของเด็กมากขึ้น

3.2.2 แนวทางการแก้ปัญหาการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสามารถของเด็กเพื่อวางแผนการสอน คือ ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน โรงเรียนควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นทางการ เช่น โรงพยาบาล ศูนย์การศึกษาพิเศษ ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงของเด็กมากขึ้น

3.2.3 แนวทางการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมการศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมดีเด่นในระดับเขตหรือระดับประเทศ คือ ครูผู้สอน ควรเปิดโอกาสให้ครูทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรม และควรจัดอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง และควรให้ความสำคัญกับการนิเทศ ติดตามการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานของครู

3.3 ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

3.3.1 แนวทางการแก้ปัญหาการให้ความรู้ในการจัดสร้างสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คือ การให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนการสอนมีความจำเป็นก็จริง แต่การเลือกใช้สื่อที่มีผู้ผลิตไว้แล้วอย่างหลากหลายน่าจะสะดวกกว่า **ผู้บริหาร** ควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการจัดหาจัดทำ หรือจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเทียบเท่าหรือมากกว่าเด็กปกติ **ด้านครูผู้สอน** ควรเลือกใช้หรือผลิตสื่อจากวัสดุที่มีในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ จะช่วยให้ประหยัดทั้งงบประมาณและเวลา หรืออาจใช้วิธีแลกเปลี่ยนสื่อกับครูในโรงเรียน ครูต่างโรงเรียน และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงาน องค์กร หรือบุคคลต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องนี้

3.3.2 แนวทางการแก้ปัญหาการแนะนำให้ครูเข้ารับการอบรมการผลิตสื่อที่ทันสมัยเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คือ **ผู้บริหาร** ควรจัดอบรมตามความต้องการของครู โดยการออกแบบสอบถามไปตามโรงเรียนเรียนร่วมในพื้นที่ ว่าต้องการการอบรมแบบไหน เรื่องใด และต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างไร เช่น ต้องการให้ผู้จัดอบรมเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตสื่อ พร้อมกับลงมือปฏิบัติจริง และเมื่อสิ้นสุดการอบรมผู้เข้ารับการอบรมต้องได้สื่อกลับไปใช้ได้เลย โดยไม่ต้องลงทุน หรือเสียเงินซื้อ เพื่อเป็นแรงจูงใจครูสนใจที่จะเข้ารับการอบรม สำหรับสถานที่อบรมผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ควรจัดอบรมนอกสถานที่หรือพาไปศึกษาดูงานให้เห็นจริงจะน่าสนใจและได้รับความรู้มากกว่า ไม่จำเป็นต้องมีการอบรมการผลิตสื่อที่ทันสมัย ขอให้จัดสื่อให้ทางโรงเรียนหรือจัดสรรเงินให้ไปซื้อสื่อจะดีกว่า

3.3.3 แนวทางการแก้ปัญหาการให้คำแนะนำวิธีการใช้สื่อและอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นใดสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรออกให้บริการแนะนำ ช่วยเหลือ การใช้สื่อและอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นใดให้กับครูผู้สอน **ด้านผู้บริหาร** ควรมีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง ไม่ปล่อยประละเลยให้ครูการศึกษาพิเศษหรือครูผู้สอนเผชิญปัญหาเพียงลำพัง และควรสำรวจความต้องการจำเป็นของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนของตน

3.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล

3.4.1 แนวทางการแก้ปัญหาการแนะนำความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คือผู้ให้สัมภาษณ์เห็นคล้ายคลึงกันว่าการให้ความรู้กับครูเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องทำการออกนิเทศติดตามการดำเนินงาน **ผู้บริหาร** ควรเป็นผู้นำในการให้ครูในโรงเรียนร่วมมือกันจัดทำแบบวัดผลประเมินผลเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีในโรงเรียน โดยอาจแบ่งกันรับผิดชอบเป็นกลุ่ม

สาระฯ หรือเป็นรายบุคคล **ด้านครูผู้สอน** เป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุดในการประเมินการเรียนรู้ของเด็ก เพราะเป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ดังนั้นควรมีความตระหนักและให้ความสำคัญ

3.4.2 แนวทางการแก้ปัญหาการให้ความรู้เกี่ยวกับพิจารณาตัดสินผู้เรียนเลื่อนชั้นตามเกณฑ์ที่กำหนดในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) คือ **หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีแนวทางที่ชัดเจนให้กับผู้ปฏิบัติ**

3.4.3 แนวทางการแก้ปัญหาการประชุมชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบหลักการและวิธีการในการวัดผลประเมินผลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ คือ **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเอาใจใส่ในการชี้แจง ทำความเข้าใจ และให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบหลักการและวิธีการในการวัดผลประเมินผลสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อความชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ควรมีการประชาสัมพันธ์ในหลายรูปแบบเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้ปฏิบัติ ทั้งนี้ ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และทั่วถึงว่าควรมีการบรรจุหรือแต่งตั้งครูการศึกษาพิเศษให้แก่แต่ละโรงเรียนที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม**

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษามีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. สภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ปีการศึกษา 2551

โรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ปีการศึกษา 2551 มีสภาพปัญหาในการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า โรงเรียนมีสภาพปัญหาการนิเทศภายในอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีสภาพปัญหาระดับมาก คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษม ทองสัมฤทธิ์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการนิเทศของครูโครงการเด็กพิเศษ เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูและผู้บริหารใน โครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับ เด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา 4 ด้าน คือ 1) หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) สื่อการเรียนการสอน และ 4) การวัดผลและประเมินผล จากกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน และครูปฏิบัติการสอนทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้น ครูสอนเฉพาะแต่ละวิชาในโครงการเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครู ต้องการการนิเทศด้านหลักสูตรและ

การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดผลและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน และเช่นเดียวกับงานวิจัยของ ศรีเพ็ญ สนั่นนาม (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการการนิเทศภายในของครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 7 ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 7 มีความต้องการการนิเทศภายใน ใน 5 ด้าน คือ ด้านพัฒนาบุคลากร ด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนงานวิจัยของ จิระ โดมะนิทย์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการด้านการนิเทศการศึกษาของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการด้านการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ในด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการนิเทศภายใน และด้านห้องสมุด และ เพื่อเปรียบเทียบความต้องการด้านการนิเทศการศึกษาของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร โดยจำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร มีความต้องการ การนิเทศการศึกษา ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านหลักสูตร ในเรื่องการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนในเรื่องเทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ด้านสื่อการเรียนการสอนในเรื่องความรู้ในการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเป็นสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลในการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเป็นสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลในเรื่องการสร้างเครื่องมือการวัดผลประเมินผลรูปแบบต่างๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์และแบบทดสอบอย่างถูกต้องและตรงตามหลักสูตร ด้านการนิเทศภายในในเรื่องความรู้เกี่ยวกับวิทยาการใหม่ๆแก่ครูในโรงเรียนในแต่ละหมวดวิชาและด้านการใช้ห้องสมุดในเรื่องการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในห้องสมุด

2. เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ปีการศึกษา 2551

ระหว่างผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอนในภาพรวม พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็น

เกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในแต่ละด้านของผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิระ โดมะนิตย์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการด้านการนิเทศการศึกษาของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความต้องการด้านการนิเทศการศึกษาของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร โดยจำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการ การนิเทศการศึกษาทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 2) ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการ การนิเทศการศึกษา ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05
- 3) ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความต้องการ การนิเทศการศึกษา ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายในและด้านการใช้ห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 4) ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความต้องการ การนิเทศการศึกษา ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล และด้านการใช้ห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนเนลโล (Anello, 1996 : 2941 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมและทัศนคติของครูและ ครูใหญ่ที่มีต่อประสิทธิภาพของการนิเทศ จุดมุ่งหมายในการวิจัยเรื่องนี้ เพื่อต้องการศึกษาพฤติกรรมและเจตคติของครูและครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาใน สปริงฟิลด์ รัฐแมสซาชูเซตต์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่าคุณเองสามารถทำการนิเทศภายในโรงเรียนของคุณได้เป็นอย่างดี ส่วนครูก็ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างจริงจังมากขึ้นในการนิเทศภายในโรงเรียน โดยครูก็รู้สึกพอใจในการนิเทศภายในที่ครูได้รับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประมวล อังค์การ (2540:41) ได้สรุป ปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง มีอยู่ว่า 1) ปัญหาการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนและครู ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปางอยู่ในระดับปานกลาง 2) การเปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต1 ปีการศึกษา 2551

แนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต1 ปีการศึกษา 2551 เห็นว่าการนิเทศภายในที่จำทำให้การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมจะประสบผลสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพสูงขึ้นได้นั้น ควรมีปัจจัยที่สำคัญ คือ 1) ผู้ให้การนิเทศควรเอาใจใส่ในการปฏิบัติอย่างจริงจังสม่ำเสมอและต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวณณา ทัดเทียม (2538 : 23) ได้สรุปว่า ตัวจักรสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประสบความสำเร็จคือผู้บริหารโรงเรียนทั้งนี้เพราะในทางปฏิบัติผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้คิดวางแผน สนับสนุน และดำเนินการบริหารให้การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นไปอย่างราบรื่นต่อเนื่องสม่ำเสมอตามแผนการนิเทศที่ได้วางไว้เพื่อให้ครูได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถมีขวัญและกำลังใจดี อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาต่อไปอีกด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนเนลโล (Anello, 1996 : 2941 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมและทัศนคติของครูและ ครูใหญ่ที่มีต่อประสิทธิภาพของการนิเทศ จุดมุ่งหมายในการวิจัยเรื่องนี้ เพื่อต้องการศึกษาพฤติกรรมและ เจตคติของครูและครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาใน สปริงฟิลด์ รัฐแมสซาชูเซตต์ ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่าคุณเองสามารถทำการนิเทศภายในโรงเรียนของตนได้ เป็นอย่างดี ส่วนครูก็ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างจริงจังมากขึ้นในการนิเทศภายใน โรงเรียน โดยครูก็รู้สึกพอใจในการนิเทศภายในที่ครูได้รับ 2) บุคคลที่ทำหน้าที่นิเทศควรมีความรู้ความสามารถในเรื่องที่ตนเองจะต้องนิเทศ คือมีศักยภาพในการให้คำแนะนำ ปรีกษา ช่วยเหลือแก่ผู้รับการนิเทศอย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการ และควรเป็นไปในลักษณะของกัลยาณมิตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพอร์เซลล์ (Purcell, 1992 : 3148 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพของ การอบรมใช้โปรแกรมพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครูในรัฐอาร์คันซอ(Arkansas)ตามการรับรู้ของครูในเรื่องการนิเทศการสอนจุดมุ่งหมายของการวิจัยเรื่องนี้เพื่อทราบการรับรู้ของครูในรัฐอาร์คันซอ ถึงประโยชน์ของการนิเทศการสอนที่ครูใหญ่ได้กระทำตลอดจนต้องการดูประสิทธิภาพในการฝึกอบรม โดยใช้โปรแกรมพัฒนาประสิทธิภาพการสอนผลการวิจัยพบว่าโปรแกรมพัฒนาประสิทธิภาพการสอนทำให้ครูใน รัฐอาร์คันซอเชื่อว่าตนเองได้พัฒนาความสามารถและในทักษะ การสอนจากการนิเทศการศึกษาเลือกจุดมุ่งหมายที่เหมาะสมให้ผู้เรียนบรรลุผลได้ ทำให้ผู้เรียนใส่ใจในสิ่งที่เรียนรู้ ครูที่ผ่านการอบรมสามารถทำการนิเทศ และมีทัศนคติในทางบวกต่อการนิเทศได้มากกว่าครู ที่ไม่ได้ผ่านการอบรมตามโครงการนี้ 3) ผู้นิเทศควรมีแนวทางที่ชัดเจนให้กับผู้ปฏิบัติและไม่ทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความสับสน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เวเน (Weyne, 1980 : 1283 - A) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการรับรู้บทบาทการนิเทศการศึกษาของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ที่รัฐเวอร์จิเนีย สหรัฐอเมริกา โดยจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาบทบาทการนิเทศการศึกษาของครูใหญ่ในเรื่องความรับผิดชอบและขอบข่ายของงานนิเทศและวิธีการนิเทศ

ภายในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านความรับผิดชอบและขอบข่ายของงานที่มีอันดับความสำคัญสูง ได้แก่ งานหลักสูตรและการสอน งานแนะแนว งานบริหารและงานวิชาการ และงานนิเทศภายในโรงเรียน 2) เกี่ยวกับนิเทศภายในโรงเรียน ผู้ที่ต้องรับผิดชอบมากที่สุดคือครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่ ส่วนครูผู้สอนทำหน้าที่น้อยมาก 3) เกี่ยวกับเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน งานที่เกี่ยวกับวัสดุเป็นงานที่ครูใหญ่ใช้เวลาน้อยที่สุด ส่วนงานนิเทศภายในโรงเรียน งานเกี่ยวกับหลักสูตร งานการสอนและงานแนะแนวเป็นงานที่ครูใหญ่ใช้เวลามากที่สุด 4) เทคนิคการนิเทศที่ได้ผล ได้แก่ การเยี่ยมชั้นเรียน การประชุมกับครู ส่วนวิธีการใช้เอกสารเป็นวิธีการที่ได้ผลน้อย 5) หลังได้รับการนิเทศแล้วผู้ปฏิบัติควรนำข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ให้การนิเทศมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้ดีขึ้นและผู้ให้การนิเทศควรติดตามการดำเนินงานหลังการให้การนิเทศห่างเป็นระยะๆ ซึ่งอาจกำหนดเป็นระยะเวลาที่แน่นอนก็ได้ เพื่อให้ผู้ได้รับการนิเทศมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับคำกล่าวของแฮริส (อ้างถึงใน เยวภา เตชะคุปต์, 2542 : 20) ได้เสนอขั้นตอนในกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไว้ 5 ขั้นตอนคือ 1) กระบวนการวางแผน ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายคิดหาวิธีดำเนินการ กำหนดแบบแผนในการดำเนินการและการคาดคะเนผลที่จะได้รับ 2) กระบวนการจัดองค์การ ได้แก่ การกำหนดมาตรฐาน กำหนดโครงสร้างของงาน การจัดสรรงาน จัดสรรทรัพยากร การสร้างความสัมพันธ์ และการประสานงาน ตลอดจนพัฒนานโยบาย 3) กระบวนการนำ ได้แก่ การคัดเลือกและจัดสรรบุคลากรการรื้อให้คนทำงาน การริเริ่มงาน การสาธิต การสื่อสาร การแนะนำ และการอำนวยความสะดวก 4) กระบวนการควบคุม ได้แก่ การชี้แนะ การแก้ไข การลงโทษ และการดักเตือน 5) กระบวนการวัดผล เป็นการพิจารณาผลการปฏิบัติงาน สรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการดำเนินงานภายในโรงเรียนที่มีขั้นตอนอย่างเป็นระบบแบบแผนโดยอาศัยหลักการ ทฤษฎี ความมีเหตุผล และกระทำอย่างต่อเนื่อง ในการดำเนินงานนั้นต้องมีขั้นตอนที่สำคัญคือ การสำรวจความต้องการความจำเป็นของโรงเรียน จากนั้นมาวิเคราะห์เพื่อเลือกปัญหาและความสำคัญของปัญหาแล้วนำมาวางแผนการนิเทศ การดำเนินการปฏิบัติงาน การประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิตของการปรับปรุงแก้ไขต่อไป 5) ควรมีการบันทึกการนิเทศเป็นลายลักษณ์อักษรทุกครั้งที่มีการนิเทศและควรมีการบันทึกต่อท้ายของผู้รับการนิเทศกับสิ่งที่ผู้รับการนิเทศ ได้แสดงให้เห็นว่า มีการปฏิบัติตามคำแนะนำจริงจัง สอดคล้องกับงานวิจัยของแมคคาร์ทนี (McCartney, 1987) ได้ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการ สำหรับการนิเทศครูการศึกษาพิเศษขึ้นเพราะในขณะที่ทำการวิจัยนั้นยังไม่ปรากฏว่ามีกระบวนการเฉพาะที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อการนิเทศและการปรับปรุงพัฒนาการสอนของครูการศึกษาพิเศษ กระบวนการที่พัฒนาขึ้นนี้ครอบคลุมด้านต่างๆ 3 ด้าน คือ ทักษะการสอน ทักษะการติดต่อสื่อสาร และความรู้ในด้านที่เกี่ยวกับวิชาชีพครูเช่นการจัดทำโปรแกรมการสอนเฉพาะบุคคล การแปลผลแบบทดสอบและข้อมูลที่ได้รับรายงานความเข้าใจเกี่ยวกับ กฎหมายของรัฐและกฎหมายของรัฐบาลกลางแนวทางการจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนและผลการวิจัย

ในปัจจุบันและได้มีการนำ กระบวนการนี้ไปให้ ครูที่ให้บริการเด็กพิการเรียนร่วมเด็กพิเศษเรียนร่วม 3 ประเภท คือเด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ เด็กปัญญาอ่อนประเภทเรียนได้ผลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต การประชุมและการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ปรากฏว่าระบบการให้บริการการสอน ครูพัฒนาขึ้นและครูผู้สอนมีความพึงพอใจกับกระบวนการที่ใช้และพึงพอใจกับการพัฒนาของตนเอง 6) ควรมีการประสานความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพราะการจัดการเรียนร่วมจะสำเร็จได้ต้องให้แต่ละฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างจริงจัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 63 - 68) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่ทำให้การจัดการเรียนร่วมประสบผลสำเร็จ หลายประการคือ สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้การจัดการเรียนร่วมประสบผลสำเร็จนักการศึกษาได้กล่าวไว้หลายองค์ประกอบได้แก่ ระดับชาติ เป็นการดำเนินงานจะต้องเริ่มต้นเป็นอันดับแรกที่จะต้องมีการกฎหมาย นโยบาย ระเบียบปฏิบัติ แผนการดำเนินงาน แนวปฏิบัติ การติดตามผลและประเมินผล ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานอยู่เสมอรวมทั้งระดมความคิดจากทุกฝ่ายในการหาทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น จึงจะสามารถทำงานเรียนร่วมดำเนินไปด้วยดี และเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างยิ่ง ระดับท้องถิ่นหรือชุมชน หมายถึงผู้บริหารระดับเขตพื้นที่หรือกระทรวงอื่น ศึกษาพิเศษ ชุมชน ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องในการให้บริการพิเศษ เช่น การทดสอบเด็ก จะต้องได้รับความร่วมมือจากนักวิชาชีพต่างๆ ได้แก่ แพทย์ นักจิตวิทยา นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด จิตแพทย์ นักแก้ไขการพูด นักสังคมสงเคราะห์ และผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายมีหน้าที่ให้การช่วยเหลือ สนับสนุนทุกหน่วยงานต้องให้ความร่วมมือ ระดับโรงเรียน เป็นผู้ปฏิบัติการและเป็นผู้ดำเนินการในการจัดการเรียนการสอนอาจไม่ประสบผลสำเร็จ หากไม่ได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครูที่สอนเด็กปกติ ครูประจำชั้นพิเศษ ครูเสริมวิชาการ นักเรียนทั่วไป เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ผู้ปกครอง ดังนั้น ควรให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่ทุกฝ่ายตลอดจนประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนเข้าใจเหมือนกัน การจัดสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก และความร่วมมือของบุคคลทุกฝ่ายในโรงเรียนบุคคลที่เกี่ยวข้อง จะทำให้งานดำเนินไปได้ด้วยดี และประสบผลสำเร็จในที่สุด

สรุป จากทั้งหมดประการที่กล่าวมาล้วนเป็นปัจจัยสำคัญในการนิเทศภายใน ติดตามการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม เพื่อช่วยลดปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงานให้น้อยลงหรือหมดไปและเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีโดยตรงต่อพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้สามารถใช้ศักยภาพที่มีอยู่ได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารโรงเรียน ควรกำหนดแนวทางและนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน มีการวางแผนการปฏิบัติการนิเทศภายใน และนำวิธีการนิเทศภายในไปใช้ได้อย่างถูกต้อง และปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ
2. สำนักงานเขตพื้นที่ฯ ควรหาแนวทางการช่วยเหลือและสนับสนุนให้โรงเรียนสามารถดำเนินการได้ตามแผนงานที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. สำนักงานเขตพื้นที่ฯ ควรจัดให้มีโรงเรียนแกนนำการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้โรงเรียนใกล้เคียงได้มองเห็นแนวทางการดำเนินงานและนำมาพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนต่อไป
4. ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญและสนใจเอาใจใส่ต่อการนิเทศภายใน โดยการจัดรูปแบบการนิเทศภายในให้ชัดเจน เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับครูผู้สอน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน เช่น ปัจจัยใดเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ศักยภาพของผู้บริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอน
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนของนักเรียนระหว่างโรงเรียนที่มีรูปแบบการนิเทศภายในที่แตกต่างกัน เช่น การนิเทศภายในโดยผู้บริหารโรงเรียนผู้เดียว การนิเทศภายในเป็นทีม การนิเทศกันเองโดยครู เพื่อศึกษาว่ารูปแบบการนิเทศภายในอย่างไรที่ส่งผลต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมากที่สุด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสามัญศึกษา. (2545). การนิเทศภายใน. พิษณุโลก : หน่วยศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา 7.
กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ :
พริกหวานกาฟฟิค.
- กิติมา ปรีดีดิลก. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ :
อักษรบัณฑิต.
- _____. (2535). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร์.
- เกษม ทองสัมฤทธิ์. (2540). ความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการ
เด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกษม สาหรัยทิพย์. (2543). ระเบียบวิธีวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). พิษณุโลก : โรงพิมพ์
รัตนสุวรรณ.
- คอฟแมน, ฟิลลิส ซี. (2534). บริหารงานบริหารคน. กรุงเทพฯ : ธีญา.
- จันทิรา เลิศจรัสพร้อมดี. (2545). การศึกษาการจัดโปรแกรมการเรียนรู้ร่วมกันสำหรับนักเรียน
ที่มีความบกพร่องทางการเห็นของโรงเรียนประถมศึกษาสาธิต มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนสุนันทา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จินตนา อัมพรภาค. (2546). การสำรวจความคิดเห็นของครูและผู้บริหารที่มีต่อ
การปฏิบัติงานในโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษโรงเรียนเรียนร่วม
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย. ปริญญาโทการศึกษา
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิระ โดมะนิตย์. (2544). การศึกษาด้านความต้องการด้านการนิเทศการศึกษาของครู
โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏ
พิบูลสงคราม.
- ชฎารัตน์ โมสกุล. (2546). การศึกษาวิธีการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏ
พิบูลสงคราม.

- ชรัตน์ สินธุสอาด. (2536). สมรรถภาพของผู้บริหารในการดำเนินการนิเทศภายใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาพิเศษ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2549). การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. เอกสาร
ประกอบการสอนวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. พิษณุโลก :
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ชาญชัย อาจิมสมาจาร. (2535). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : พัทธอักษร.
- ซารี มณีศรี. (2542). การนิเทศการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาคาร.
- ชวลีกร ตั้งเชื่อนพันธ์. (2540). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มี
ความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฐานิยา บุญเกียรติ. (2537). การศึกษาสถานภาพและปัญหาการจัดการศึกษาศึกษาพิเศษใน
โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาศึกษาพิเศษ บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณรงค์ อัมพรภาค. (2550). การศึกษาคคุณภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของ
โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย
เขต1และเขต2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาศึกษาพิเศษ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ทนันชัย อินทนาชัย.(2542).การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการแบบเรียนร่วมกับเด็กปกติ
ในจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- นิพนธ์ ไทยพานิช. (2535). เทคนิคการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- นิตากร ทองคำ. (2538). การศึกษาการนิเทศการศึกษาตามความต้องการของครูอาจารย์
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

- บุษบา ดาใจ. (2550). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการบริหารจัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างซีทของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏ พิบูลสงคราม.
- บรรจบ ประสานศักดิ์. (2535). การปฏิบัติกิจกรรมนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เบญจจา ชลธารันนท์ และศิริวิมล ใจงาม. (2543). เทคนิคการสอนในชั้นเรียนรวม. (เอกสารการสอนรายวิชาการศึกษาแบบเรียนรวม). กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนา การฝึกหัดครูสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.
- เบญจจา ชลธารันนท์. (2545). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษาแบบเรียนรวม. (เอกสารการสอนรายวิชาการศึกษาแบบเรียนรวม). กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาการ ฝึกหัดครูสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.
- _____. (2548). การสังเคราะห์งานด้านการจัดการเรียนร่วมสู่ภาคปฏิบัติเพื่อนำสู่นโยบายการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพสำหรับเด็กและเยาวชนพิการ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- ประมวล องศ์ระการ. (2540). ปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญ ศึกษาจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชา การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2542). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม กรุงเทพฯ.
- _____. (2546). การนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). การมีส่วนร่วมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ : ไร่ไทยเพรส.
- _____. (2542 ก). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ : ไร่ไทยเพรส .
- _____. (2542 ข). การเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ : ไร่ไทยเพรส.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542). ว่าด้วยสิทธิและหน้าที่การศึกษา หมวด 2 มาตรา 10. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2548). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์แฮสส์ ออฟเคอร์มีส.
- พิมพ์อำไพ พุกพิบูลย์. (2535). การเรียนร่วมของเด็กพิเศษ. สงขลา : คณะครุศาสตร์
วิทยาลัยครูสงขลา.
- เพ็ญศรี สืบภา. (2535). การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- เมตต์ เมตต์การุณจิน. (2543, เมษายน) "การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา," วิชาการ.
3(4) : 54 – 60.
- เยาวภา เตชะคุปต์. (2542). การบริหารและการนิเทศการศึกษาลุ่มวัย. กรุงเทพฯ :
เจ้าพระยาระบบการพิมพ์.
- ราชัน นิลบรรพต. (2548). การศึกษาความต้องการ ปัญหาและเจตคติของครูและ
ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนแกน
นำจัดการเรียนร่วมโรงเรียนไททองสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต.
กรุงเทพฯ : สำนักบริหารงานการศึกษาศาสตร์.
- รุ่งรวี ขาวสabay. (2538). ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูต่อโครงการเรียนร่วม
สำหรับเด็กบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2536). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. (2538). หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรา เล่าเรียนดี. (2548). การนิเทศการสอน. นครปฐม : ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- วาริ ถิระจิตร. (2542). การศึกษาสำหรับเด็กพิการ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาสนา ประवालพฤษ. (2538). หลักการและเทคนิคการประเมินทางการศึกษา.
กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2538). พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.

- วิชัย เกียรติอาจารย์. (2536). ความพร้อมในการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูผู้ปฏิบัติการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิราพร พงศ์อาจารย์. (2542). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย. พิษณุโลก :
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- วีระดี กองแก้ว. (2546). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนร่วมและความต้องการนิเทศใน
โรงเรียนแกนนำด้านการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ศรีเพ็ญ สนั่นนาม. (2543). ความต้องการการนิเทศภายในของครูผู้สอนในระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดเทศบาลใน
เขตการศึกษา 7. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ศรียา นิยมธรรม. (2541). การเรียนร่วมสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ แกรมมี.
- ศุภรักษ์ ภิรมย์รักษ์. (2538). การนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ : โอ.เอ.พรินติ้งเฮาท์.
- สงวน สุวรรณรัตน์. (2534). การศึกษาวิธีการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสตูล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุทธิวรรณ ยิ้มสมบุญ. (2545). แนวทางการบริหารงานโรงเรียนที่มีการจัดชั้นเรียนร่วม
ระดับประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สุนันทา เทียงตรง. (2547). การปรับเปลี่ยนเพื่อการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม.
(เอกสารประกอบการสอนวิชาการศึกษาพิเศษ). เชียงใหม่ : ภาควิชาการศึกษา
พิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สุพิน บุญชูวงศ์. (2538). หลักการสอน. (พิมพ์ครั้งที่3). กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครู
สวนดุสิต.
- สุวิทย์ แบ่งทิศ. (2545). การศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอน
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามทฤษฎีของผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร.

- สุรพันธ์ ต้นศรีวงษ์. (2538). วิธีการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บริษัทสยามสปอร์ต.
 สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2545, สิงหาคม). "การนิเทศภายในหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน,"
 วิชาการ. 5(8) : 25 – 31.
- สุวัฒนา ทัดเทียม. (2538). กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงาน
 การประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชา
 การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เสียงศักดิ์ เหลืองอ่อน. (2538). ความต้องการและการได้รับการตอบสนองการนิเทศการ
 สอนของครูศิลปศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ เขต
 การศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. (2544). ปฏิรูปการศึกษานโยบายสู่การปฏิบัติ
 : สรุปผลการประชุมสัมมนา 5-8 สิงหาคม 2539 ณ โรงแรมเฟิสท์. กรุงเทพฯ :
 สำนักงาน.
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. (2535). กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน.
 กรุงเทพฯ : ฝ่ายพัฒนาการนิเทศการศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2532). เอกสารทางวิชาการชุด
 นวัตกรรมการเรียนการสอนและการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2533). ชุดอบรมศึกษานิเทศก์ เล่ม 1 : การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2534). คู่มือผู้บริหารโรงเรียน : การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน
 ประถมฯ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2535). แผนการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
 กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). แนวทางการจัดการเรียนร่วม
 ในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 7. (2542). การนิเทศ
 ภายใน. พิษณุโลก : สำนักงาน.
- อมรา เล็กเริงสินธุ์. (2540). หลักสูตรและการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : ฝ่ายเอกสารและ
 ตำรา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- อุทัย บุญประเสริฐและชโลมใจ กิงคารวัฒน์. (2537). หลักการและแนวทางการนิเทศ
 ภายในสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสานสัมพันธ์การพิมพ์.

- อุบล เล่นวารี่. (2542). ความสามารถในการจำของบุคคลต่างวัยแบบโลไซ. กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อานนท์ ชาญกุล. (2544). เจตคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- อำนาจ เลิศขยันดี. (2542). การประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศิลปะสนอง
การพิมพ์.
- อำภา บุญช่วย. (2537). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- Allen, C. Paul. (1991). **Effective structured techniques : from strategy to case.**
New York : Prentice Hall.
- Anello, Francisco. (1996). "Rafael Behaviors and Attitudes of Teachers and Principals
Concerning Effective Supervision," **Dissertation abstracts International.**
45 (2) : 1293 – A.
- Bright, Esther. (1986). "A Study of Certain Characteristics of Successful
Mainstreaming," **Dissertation University of Michigan.** 40 (2) : 1222 – A.
- Good, Carter V. (1973) **Dictionary of Education.** New York : McGraw Hill.
- Harris, Ben M. Z. (1985). **Supervisory Behavior in Education.** 2 nd ed. Englewood
Cliffs, N.J. : Prentice Hall.
- Latham, Dianne Lewis. (1997). Teachers and building administrators Attitude And
Beliefs about Incaution : Implications for in-service," **Dissertation
Abstracts International.** 38 (1) : 120 – A.
- Mulinix, Barbara J. (1994). "The Relationship between Principal Sample and Attitudes
Toward Mainstreaming of Handicapped Children, as Perceived By
Teachers," **Dissertation Abstract in formation.** 20 (4) : 1293 – A.
- Palmer, D. S. (1998). Influences on Parent Perceptions of Inclusive Practices for Their
Children With Mental Retardation," **American Journal on Mental
Retardation.** 103 (3) : 272 - 287.
- Purcell, Donald Gray. (1992). "The Effects of Tanning in the Program for Effective
Teaching On Arkansas Teacher Perception of Instructional Supervision,"
Dissertation abstracts International. 45 (2) : 1230 – A.

- Schindele, R. (1981, March 23). **Statement on Integrated Education of Handicapped Children Given at Kenya Institute for Education, Nairobi.** Nairobi, Kenya
Department of Special Education.
- Spears, Harold. (1967). **Improving the Supervision of Instruction.** New York :
Prentice – Hall.
- Tilahun, Beyene. (1983). "The King of School Supervision Needed in Developing Countries : Case Study Ethiopia," **Dissertation Abstracts International.**
2168 – A
- Tjokroogo, Elly Estiningsih. (1982). **The Characteristic, needs and Problem of Integrated Primary School in The cites of Jakarta and possible Use of Instructional Supervision.** Master,s thesis. Pittsburgh :Kansas University
of Pittsurgh.
- Wayne, Bullis Elmer. (1980, October). "Perception of Elementary Schools Concerning Their Role in Supervision," **Dissertation Abstracts International.**
41(4) : 1293 – A.
- Wiles, Kimball and John T. Lovell. (1975). **Supervision of Better School.**
Englewood Cliffs : Prentice Hell.
- Wiles, Kimball. (1976). **Supervision for Better School.** 3 rd nd. Englewood Cliffs,
New Jersey : Prentice – Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสม และความสอดคล้องของข้อคำถามของแบบสอบถาม (item Objective Congruence : IOC) ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดือนใจ เกียวซี อาจารย์คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารและการศึกษาพิเศษ)
2. รองศาสตราจารย์วิราพร พงศ์อาจารย์ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติการศึกษา)
3. อาจารย์ดร. สุวพัชร ช่างพินิจ อาจารย์คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ)

ภาคผนวก ข
ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ระยะที่ 1 สำหรับผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพปัญหา การนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ปีการศึกษา 2551

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย (IOC)	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. การจัดประชุมชี้แจงฟังบรรยายเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาโครงสร้างของหลักสูตรพร้อมปรับหลักสูตร เพื่อใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. การอบรมหรือชี้แจงวิธีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. การจัดให้ครูเข้าร่วมฟังการบรรยายจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับหลักสูตรเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. การอบรมหรือชี้แจงวิธีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7. การให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแฟ้มสะสมงานเพื่อวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคลของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8. การจัดตารางการสอนเสริมเพื่อพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามศักยภาพตามความเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

(ต่อ)

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย (IOC)	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
9. การศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดทำและใช้หลักสูตรเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมที่ครบรูปแบบ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10. การชี้แนะ ความรู้จัดหา ข่าวสาร ตำราเกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนให้กับครูผู้สอน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสามารถของเด็กเพื่อวางแผนการสอน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12. การให้คำแนะนำในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละรายวิชา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
13. การเชิญวิทยากรหรือบุคลากรในโรงเรียนที่มีความรู้ด้านการศึกษาพิเศษมาสาธิตการสอนหรือให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
14. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคนิควิธีในการจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
15. การจัดทำข้อมูลประจำตัวเด็กเป็นรายบุคคลให้เป็นปัจจุบัน เพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป	0	+1	+1	0.66	สอดคล้อง
16. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดห้องเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
17. การจัดให้มีการนิเทศเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการสอนของครูในโรงเรียนเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการสอน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

(ต่อ)

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย (IOC)	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
18. การให้คำแนะนำวิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
19. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประเมินผลหลังการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	0	+1	+1	0.66	สอดคล้อง
20. การจัดกิจกรรมศึกษาดูงานโรงเรียน ที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมดีเด่น ในระดับเขตหรือระดับประเทศ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
21. การให้คำแนะนำวิธีการใช้สื่อและอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นใด สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
22. การให้ความรู้ในการจัดสร้างสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
23. การแนะนำให้ครูเข้ารับการอบรมการผลิตสื่อที่ทันสมัย และเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
24. การแนะนำให้มีความรู้เกี่ยวกับสื่อ สิ่งพิมพ์ประกอบแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IEP)	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
25. การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการใช้ การผลิตและการเก็บสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
26. การให้ความรู้ในการจัดเก็บสื่อการเรียนการสอนอย่างถูกต้องและง่ายต่อการหยิบใช้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
27. การให้ความรู้เกี่ยวกับการบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอนประเภทต่างๆ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

(ต่อ)

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย (IOC)	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
28. การจัดให้มีห้องเรียนเสริมวิชาการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
29. การส่งเสริมให้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มความรู้ในการใช้ทรัพยากรในห้องดินเพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
30. การแนะนำให้ครูเพิ่มความรู้เกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาเป็นสื่อการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
31. การประชุมชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับ ระเบียบ หลักการ และวิธีการในการวัดผลประเมินผลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
32. การแนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
33. การแนะนำให้ครูเข้าร่วมรับฟังบรรยายในการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงตามศักยภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
34. การแนะนำให้ความรู้วิธีการใช้เอกสารเครื่องมือวัดผล การเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
35. การให้ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์การวัดผล ประเมินผลในรูปแบบต่างๆ เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ แบบทดสอบและบันทึกพฤติกรรม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
36. การแนะนำเกี่ยวกับการเลือกวิธีวัดผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

(ต่อ)

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย (IOC)	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
37. การให้ความรู้เกี่ยวกับการพิจารณาตัดสินผู้เรียนให้เลื่อนชั้นตามเกณฑ์ที่กำหนดในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
38. การประชุมเชิงปฏิบัติการ ฝึกครูเขียน ข้อสอบตามสภาพที่แท้จริงและจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
39. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประเมินผลการสอนของครูผู้สอนตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล IEPตามศักยภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละบุคคล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
40. การให้ความรู้เกี่ยวกับการนำผลการประเมินผลการเรียนไปปรับปรุงการเรียนการสอน เด็กที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์

ระยะที่ 2 สำหรับผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอน เกี่ยวกับแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 ปีการศึกษา 2551

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อความ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย (IOC)	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร					
1. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาโครงสร้างของหลักสูตรพร้อมกับปรับหลักสูตรเพื่อใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. การจัดประชุมชี้แจงบรรยายเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. การให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนสะสมงานเพื่อวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคลของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน					
4. การให้คำแนะนำครูเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสามารถของเด็กเพื่อวางแผนการสอน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. การให้คำแนะนำครูในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละวิชา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. การจัดทำข้อมูลประจำตัวเด็กรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

(ต่อ)

ข้อความ	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย (IOC)	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน					
7. การให้ความรู้ครูในการจัดสร้างสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8. การให้คำแนะนำครูเกี่ยวกับวิธีการใช้สื่อและอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นใดสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9. การแนะนำให้ความรู้ครูเข้ารับการอบรมการผลิตสื่อที่ทันสมัยเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและการจัดให้มีห้องเรียนเสริมวิชาการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ด้านการวัดผลและประเมินผล					
10. การแนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลตามสภาพแท้จริงของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11. การให้ความรู้เกี่ยวกับการพิจารณาตัดสินผู้เรียนให้เลื่อนชั้นตามเกณฑ์ที่กำหนดในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12. การประชุมชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบหลักการและวิธีการในการวัดผลประเมินผลสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

สภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ซึ่งผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนางาน ด้านการศึกษาพิเศษขอความกรุณาท่านตอบคำถามให้ครบ โดยตอบให้ตรงตามความจริง และตรงความรู้สึกของท่านมากที่สุด ขอรับรองว่าคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบใดๆต่อตัวท่าน ทั้งสิ้น เป็นการเสนอในภาพรวม เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมของ โรงเรียนต่อไปผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถาม ฉบับนี้ ขอขอบคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

คำชี้แจง

- แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับ โรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียน จัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ในกรอบแนวคิด 4 ด้านได้แก่ การนิเทศด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร การนิเทศด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน การนิเทศด้านการวัดผลประเมินผล
- วิธีการตอบให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงตาม ความคิดเห็นของท่าน

นางศุภณิดย์ มิ่งไม้

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการศึกษาพิเศษ
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

แบบสอบถาม

เรื่อง สภาพ ปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1

ตอนที่ 1 สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง หน้าข้อความตามสภาพของท่าน

สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

- ผู้บริหารโรงเรียน
 ครูการศึกษาพิเศษ
 ครูผู้สอนในโรงเรียน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ในรอบการนิเทศ 4 ด้าน ได้แก่ การนิเทศด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร การนิเทศด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน การนิเทศด้านการวัดผลและประเมินผล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนของท่าน ในรอบการนิเทศ 4 ด้าน ตามความเป็นจริงในแต่ละรายการ

เกณฑ์การพิจารณา ตามระดับปัญหาการปฏิบัติมากที่สุดถึงน้อยที่สุด ดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับปัญหาการปฏิบัติมากที่สุด
 4 หมายถึง มีระดับปัญหาการปฏิบัติมาก
 3 หมายถึง มีระดับปัญหาการปฏิบัติปานกลาง
 2 หมายถึง มีระดับปัญหาการปฏิบัติน้อย
 1 หมายถึง มีระดับปัญหาการปฏิบัติน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1.การนิเทศภายในด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร					
1. การจัดประชุมชี้แจงฟังบรรยายเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
2. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาโครงสร้างของหลักสูตรพร้อมกับปรับหลักสูตร เพื่อใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
3. การอบรมหรือชี้แจงวิธีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)					
4. การจัดให้ครูเข้าร่วมฟังการบรรยายจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับหลักสูตรเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
5. การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)ให้สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตร					
6. การอบรมหรือชี้แจงวิธีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล(IIP)					
7. การให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแฟ้มสะสมงานเพื่อวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคลของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ					
8. การจัดตารางการสอนเสริมเพื่อพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามศักยภาพตามความเหมาะสม					
9. การศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดทำและใช้หลักสูตรเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมที่ครบรูปแบบ					
10. การชี้แนะความรู้ จัดหา ข่าวสาร ตำราเกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนให้กับครูผู้สอน					

รายการประเมิน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
2. การนิเทศภายในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน					
1. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสามารถของเด็กเพื่อวางแผนการสอน					
2. การให้คำแนะนำในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละรายวิชา					
3. การเชิญวิทยากรหรือบุคลากรในโรงเรียนที่มีความรู้ด้านการศึกษาพิเศษมาสาธิตการสอนหรือให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอน					
4. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคนิควิธีในการจัดกิจกรรมการสอน ช่อมเสริมเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
5. การจัดทำข้อมูลประจำตัวเด็กรายบุคคลให้เป็นปัจจุบัน เพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป					
6. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดห้องเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
7. การจัดให้มีการนิเทศเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการสอนของครูในโรงเรียนเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการสอน					
8. การให้คำแนะนำวิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
9. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประเมินผลหลังการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)					
10. การจัดกิจกรรมศึกษาดูงานโรงเรียน ที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมดีเด่น ในระดับเขตหรือระดับประเทศ					

รายการประเมิน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
3. การนิเทศภายในด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน					
1. การให้คำแนะนำวิธีการใช้สื่อและอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นใด สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท					
2. การให้ความรู้ในการจัดสร้างสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
3. การแนะนำให้ครูเข้ารับการอบรมการผลิตสื่อที่ทันสมัยเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
4. การแนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับสื่อ สิ่งพิมพ์ประกอบแผนการสอน เฉพาะบุคคล (IEP)					
5. การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการใช้ การผลิตและการเก็บสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
6. การให้ความรู้ในการจัดเก็บสื่อการเรียนการสอนอย่างถูกต้อง และง่ายต่อการหยิบใช้					
7. การให้ความรู้เกี่ยวกับการบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอน ประเภทต่างๆ					
8. การจัดให้มีห้องเรียนเสริมวิชาการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
9. การส่งเสริมให้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มความรู้ในการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอน					
10. การแนะนำให้ครูเพิ่มความรู้เกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาเป็นสื่อการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					

รายการประเมิน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
4.การนิเทศภายในด้านการวัดผลและประเมินผล					
1. การประชุมชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับ ระเบียบ หลักการและวิธีการในการวัดผลประเมินผลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ					
2. การแนะนำความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
3. การแนะนำให้ครูเข้าร่วมรับฟังบรรยายในการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงตามศักยภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
4. การแนะนำให้ความรู้วิธีการใช้เอกสารเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้					
5. การให้ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลในรูปแบบต่างๆ เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ แบบทดสอบและบันทึกพฤติกรรม					
6. การแนะนำเกี่ยวกับการเลือกวิธีวัดผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)					
7. การให้ความรู้เกี่ยวกับการพิจารณาตัดสินผู้เรียนให้เลื่อนชั้นตามเกณฑ์ที่กำหนดในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)					
8. การประชุมเชิงปฏิบัติการ ฝึกครูเขียน ข้อสอบตามสภาพที่แท้จริงและจุดประสงค์การเรียนรู้					
9. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประเมินผลการสอนของครูผู้สอนตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ตามศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละบุคคล					
10. การให้ความรู้เกี่ยวกับการนำผลการประเมินผลการเรียนรู้ไปปรับปรุงการเรียนการสอน เด็กที่มีความต้องการพิเศษ					

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง
แนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ซึ่งผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนางานด้านการศึกษาพิเศษขอความกรุณาท่านช่วยให้แนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมให้ตรงตามความจริง และตรงความรู้สึกของท่านมากที่สุด ขอรับรองว่าคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อใดๆ ต่อตัวท่านทั้งสิ้น เป็นการเสนอในภาพรวม เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนต่อไปผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านในการสัมภาษณ์ฉบับนี้ ขอขอบคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ในกรอบแนวคิด 4 ด้านได้แก่การนิเทศด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร การนิเทศด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน การนิเทศด้านการวัดผลประเมินผล

นางศุภนิตย์ มิ่งไม้

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการศึกษาพิเศษ
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สรุปผลการศึกษาสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม

เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1

จากการศึกษาสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ลักษณะของแบบสอบถามเป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และประเมินผลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติการเปรียบเทียบ เอฟเทส (F- test) โดยใช้สูตร One Way ANOVA และทดสอบหาค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายด้านและรายคู่ โดยใช้สูตร (Scheffe' Test) เพื่อจัดลำดับของสภาพปัญหาที่มีสภาพปัญหาระดับมาก 3 ลำดับแรก ของแต่ละด้าน เพื่อมาสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมต่อไป

สภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ลำดับที่ 1- 3 ในแต่ละด้านประกอบด้วย

1. ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ได้แก่
 - 1.1 การจัดประชุมชี้แจงบรรยายเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
 - 1.2 การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาโครงสร้างของหลักสูตรพร้อมกับปรับหลักสูตรเพื่อใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
 - 1.3 การให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแฟ้มสะสมงานเพื่อวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคลของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่
 - 2.1 การให้คำแนะนำครูในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละรายวิชา
 - 2.2 การให้คำแนะนำครูเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสามารถของเด็กเพื่อวางแผนการสอน
 - 2.3 การจัดกิจกรรมศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมดีเด่นในระดับเขตหรือระดับประเทศ

3. ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ได้แก่

3.1 การให้ความรู้ครูในการจัดสร้างสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

3.2 การแนะนำให้ครูเข้ารับการอบรมการผลิตสื่อที่ทันสมัยเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

3.3 การให้คำแนะนำวิธีการใช้สื่อและอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นใดสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท

4. ด้านการวัดผลและประเมินผล ได้แก่

4.1 การแนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

4.2 การให้ความรู้เกี่ยวกับการพิจารณาตัดสินผู้เรียนให้เลื่อนชั้นตามเกณฑ์ที่กำหนดในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

4.3 การประชุมชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบ หลักการและวิธีการในการวัดและประเมินผลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

นางศุภนิตย์ มิ่งไม้

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการศึกษาพิเศษ รุ่นที่ 1

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1

เริ่มการสัมภาษณ์

ข้อมูลพื้นฐาน/เบื้องต้น

สถานภาพของผู้ตอบ () ผู้บริหาร
() ครูการศึกษาพิเศษ
() ครูผู้สอน

โรงเรียน.....
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขตอำเภอ.....
วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....

ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการนิเทศภายในในกรอบการวิจัย 4 ด้าน โรงเรียนจัดการเรียนร่วม มีปัญหาทุกด้านในฐานะที่ท่านเป็นผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมและสามารถดำเนินการได้ผลเป็นที่ยอมรับ ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์ให้ท่านได้เสนอแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมในแต่ละด้านดังรายการต่อไปนี้

แนวทางการสัมภาษณ์

1. แนวทางการนิเทศภายในด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

1.1 จากการศึกษาพบ สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดประชุมชี้แจงบรรยายเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ท่านมีแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างไรบ้าง

1.2 จากการศึกษาพบ สภาพปัญหาเกี่ยวกับการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาโครงสร้างของหลักสูตรพร้อมกับปรับหลักสูตรเพื่อใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ นั้นท่านมีแนวทางในการแก้ปัญหานี้ อย่างไรบ้าง

1.3 จากการศึกษาพบ สภาพปัญหาเกี่ยวกับการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนสะสมงานเพื่อวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคลของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษท่านมีแนวทางแก้ปัญหา อย่างไรบ้าง

2. แนวทางการนิเทศภายในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

2.1 จากการศึกษาพบ สภาพปัญหาเกี่ยวกับการให้คำแนะนำครูในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละวิชาท่านมีแนวทางแก้ปัญหาหรือปฏิบัติที่ดีอย่างไรบ้าง

2.2 จากการศึกษาพบ สภาพปัญหาเกี่ยวกับการให้คำแนะนำครูเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสามารถของเด็กเพื่อวางแผนการสอน ท่านมีแนวทางแก้ปัญหาอย่างไรบ้าง

2.3 จากการศึกษาพบ สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมดีเด่นในระดับเขตหรือระดับประเทศท่านมีแนวทางแก้ปัญหานี้ อย่างไรบ้าง

3. แนวทางการนิเทศภายในด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

3.1 จากการศึกษาพบ สภาพปัญหาเกี่ยวกับการให้ความรู้ครูในการจัดสร้างสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษท่านมีแนวทางดังกล่าว อย่างไรบ้าง

3.2 จากการศึกษาพบ สภาพปัญหาเกี่ยวกับการแนะนำให้ครูเข้ารับการอบรมการผลิตสื่อที่ทันสมัยเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษท่านมีแนวทางในการแก้ปัญหา ดังกล่าว อย่างไรบ้าง

3.3 จากการศึกษาพบ สภาพปัญหาเกี่ยวกับการให้คำแนะนำครูเกี่ยวกับวิธีการใช้สื่อและอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นใด สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท ท่านมีแนวทางแก้ปัญหา อย่างไรบ้าง

4. แนวทางการนิเทศภายในด้านการวัดผลและประเมินผล

4.1 จากการศึกษาพบ สภาพปัญหาเกี่ยวกับการให้คำแนะนำครูในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละรายวิชาเพื่อการวัดผลและประเมินผล ท่านมีแนวทางแก้ปัญหา ดังกล่าว อย่างไรบ้าง

4.2 จากการศึกษาพบ สภาพปัญหาเกี่ยวกับการให้ความรู้เกี่ยวกับการพิจารณาตัดสินผู้เรียนให้เลื่อนชั้นตามเกณฑ์ที่กำหนดในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ท่านมีแนวทางแก้ปัญหา ดังกล่าว อย่างไรบ้าง

4.3 จากการศึกษาพบ สภาพปัญหาเกี่ยวกับการประชุมชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบ หลักการและวิธีการในการวัดและประเมินผลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ท่านมีแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว อย่างไรบ้าง

.....

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือ และเก็บข้อมูลในการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา
ที่ สบท. ๑.๐๐๔ /๒๕๕๒ วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๒
เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดือนใจ เกียวซี

ด้วย นางศุภนิศย์ มิ่งไม้ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ รุ่นที่ ๑ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อยู่ระหว่างดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวิมล ใจงาม และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงทอง ไสยวรรณ เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ สำนักงานประสานการจัดการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถด้านการวิจัยเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านกรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยนี้ด้วย เพื่อนักศึกษาจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(ดร.ชนม์ชกรณ์ วรอินทร์)

รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา
ที่ สบพ. ว. ๐๐๔ /๒๕๕๒ วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๒
เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์วิราพร พงศ์อาจารย์

ด้วย นางศุภนิศย์ มิ่งไม้ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ รุ่นที่ ๑ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อยู่ระหว่างดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวิมล ใจงาม และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงทอง ไสยวรรณ เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ สำนักงานประสานการจัดการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถด้านการวิจัยเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านกรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยนี้ด้วย เพื่อนักศึกษาจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(ดร.ชนม้งกรณ์ วรอินทร์)

รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานประสานการจัดการับบัณฑิตศึกษา
ที่ สบพ. ๑.๐๐๔ /๒๕๕๒ วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๒
เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สุวพัชร ช่างพินิจ

ด้วย นางศุภนิศย์ มิ่งไม้ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ รุ่นที่ ๑ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อยู่ระหว่างดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวิมล ใจงาม และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงทอง ไสยวรรณ เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ สำนักงานประสานการจัดการับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัยเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านกรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยนี้ด้วย เพื่อนักศึกษาจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(ดร.ชนม์ชกรณ์ วรอินทร์)

รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักงานประสานการจัดการับบัณฑิตศึกษา

ที่ ศธ ๐๕๓๘ / ๓ ๓๐๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
๖๕๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๕๐ ชุด

ด้วย นางศุภนิธย์ มิ่งไม้ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต ๑ ในการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นักศึกษาจะต้องเข้าเก็บข้อมูลจากสถานที่จริง เพื่อนำมาประกอบงานวิจัย โดยใช้แบบสอบถาม

ในการนี้ สำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาผู้นี้ได้เข้าเก็บข้อมูลในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเศษ อยู่สี)
รองอธิการบดี (ปฏิบัติการแทน)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๕๕๒๔-๑๗๑๑

ที่ ศธ ๐๕๓๘ / ๑ ๓๐๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
๖๕๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน ครูการศึกษาพิเศษโรงเรียนจัดการเรียนร่วม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๕๐ ชุด

ด้วย นางศุภนิത്യ มิ่งไม้ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต ๑ ในการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นักศึกษาจะต้องเข้าเก็บข้อมูลจากสถานที่จริง เพื่อนำมาประกอบงานวิจัย โดยใช้แบบสอบถาม

ในการนี้ สำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาผู้นี้ได้เข้าเก็บข้อมูลในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิงห์แก้ว อุ่ม)
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา
โทร/โทรสาร ๐-๕๕๒๔-๑๗๑๑

ที่ ศธ ๐๕๓๘ / ๙ ๓๐๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
๖๕๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน ครูผู้สอนโรงเรียนจัดการเรียนร่วม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๒๓๓ ชุด

ด้วย นางศุภนิตย์ มิ่งไม้ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต ๑ ในการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นักศึกษาจะต้องเข้าเก็บข้อมูลจากสถานที่จริง เพื่อนำมาประกอบงานวิจัย โดยใช้แบบสอบถาม

ในการนี้ สำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาผู้นี้ได้เข้าเก็บข้อมูลในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ อุ่ม)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๕๕๒๔-๑๗๑๑

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา

ที่ สปท. ว.๖๐๒/๒๕๕๒ วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดือนใจ เกียวชี

ด้วย นางศุภนิตย์ มิ่งไม้ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อยู่ระหว่างดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวิมล ใจงาม และผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงทอง ไสยวรรณ เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ สำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถด้านการวิจัยเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความ อนุเคราะห์จากท่านตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อนักศึกษาจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขและ ดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(อาจารย์ ดร.ชนม์ชกรณ วรอินทร์)

ผู้อำนวยการสำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา

ที่ สบจ. ว.๖๐๒/๒๕๕๒ วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอดความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์วิราพร พงศ์อาจารย์

ด้วย นางศุภนิตย์ มิ่งไม้ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์พิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อยู่ระหว่างดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวิมล ใจงาม และผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงทอง ไสยวรรณ เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ สำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถด้านการวิจัยเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอดความอนุเคราะห์จากท่านตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อนักศึกษาจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(อาจารย์ ดร.ชนม์ชกรณ วรอินทร์)

ผู้อำนวยการสำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา

ที่ สบศท. ว.๖๐๒/๒๕๕๒ วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.สุวพัชร ช่างพินิจ

ด้วย นางศุภนิธย์ มิ่งไม้ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อยู่ระหว่างดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวิมล ใจงาม และผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงทอง ไสยวรรณ เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ สำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถด้านการวิจัยเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความ อนุเคราะห์จากท่านตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อนักศึกษาจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขและ ดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(อาจารย์ ดร.ชนม์ชกรณ วรอินทร์)

ผู้อำนวยการสำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา

ที่ ศธ ๐๕๓๘/ว. ๒๐๕๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
๖๕๐๐๐

๗ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนจัดการเรียนร่วม
สิ่งที่ส่งมาด้วย ประเด็นการสนทนา จำนวน ชุด

ด้วย นางศุภนิธย์ มิ่งไม้ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวิมล ใจงาม และผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงทอง ไสยวรรณ เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นักศึกษาจะต้องเข้าเก็บข้อมูลจากสถานที่จริง เพื่อนำมาประกอบงานวิจัย โดยใช้แบบสัมภาษณ์

ในการนี้ สำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาผู้นี้ได้เข้าเก็บข้อมูลในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ชูมี)
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา
โทร/โทรสาร ๐-๕๕๒๔-๑๗๑๑

ที่ ศธ ๐๕๓๘/ว. ๒๐๕๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
๖๕๐๐๐

ณ

กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน ครูการศึกษาพิเศษโรงเรียนจัดการเรียนร่วม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประเด็นการสนทนา จำนวน ชุด

ด้วย นางศุภนิศย์ มิ่งไม้ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวิมล ใจงาม และผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงทอง ไสยวรรณ เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นักศึกษาจะต้องเข้าเก็บข้อมูลจากสถานที่จริง เพื่อนำมาประกอบงานวิจัย โดยใช้แบบสัมภาษณ์

ในการนี้ สำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาผู้นี้ได้เข้าเก็บข้อมูลในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิทัศน์ อยู่มิ)
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๕๕๒๔-๑๗๑๑

ที่ ศธ ๐๕๓๘/ว. ๒๐๕๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
๖๕๐๐๐

๓ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน ครูผู้สอนโรงเรียนจัดการเรียนร่วม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประเด็นการสนทนา จำนวน ชุด

ด้วย นางศุภนิตย์ มิ่งไม้ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวิมล ใจงาม และผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงทอง ไสยวรรณ เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นักศึกษาจะต้องเข้าเก็บข้อมูลจากสถานที่จริง เพื่อนำมาประกอบงานวิจัย โดยใช้แบบสัมภาษณ์

ในการนี้ สำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาผู้นี้ได้เข้าเก็บข้อมูลในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวิมล ใจงาม)
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๕๕๒๔-๑๗๑๑

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางศุภนิตย์ มิ่งไม้
วันเดือนปีเกิด	8 สิงหาคม 2505
สถานที่เกิด	จังหวัดพิษณุโลก
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	79/1 หมู่ 2 ตำบลไกรโน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดหางตลาด อำเภอกงไกรลาศ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสุโขทัยเขต 1

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2518	ประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนราษฎร์อุทิศพิทยา อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก
พ.ศ.2523	มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก
พ.ศ.2526	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ป.กศ.สูง) วิทยาลัยครู นครสวรรค์ อำเภอมือง จังหวัดนครสวรรค์
พ.ศ.2528	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ) สังคมศึกษา วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก
พ.ศ.2548	ประกาศนียบัตรการศึกษาพิเศษ สาขาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก
พ.ศ.2552	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก